

JUDICIAL PRACTICES IN MANASTIR (BITOLA)
IN THE

EARLY 20TH CENTURY

(In the Light of the Ottoman Judicial Records)

Thesis submitted to the

Institute of Social Sciences

in partial fulfillment of the requirements

for the degree of

Master of Arts

in

History

by Zuhra Veliji

Fatih University

May 2006

© Zuhra Veliji

All Rights Reserved, 2006

APPROVAL PAGE

I certify that this thesis satisfies all the requirements as a thesis for the degree of Master of Arts.

Prof. Dr.Ş.Tufan Buzpınar
Head of Department

This is to certify that I have read this thesis and that in my opinion it is fully adequate, in scope and quality, as a thesis for the degree of Master of Arts.

Prof. Dr. Mehmet İpşirli
Supervisor

Examining Committee Members

Prof. Dr. Alparslan Açıkgenç

Assoc. Prof. Erdogan Keskinılıç

It is approved that this thesis has been written in compliance with the formatting rules laid down by the Graduate Institute of Social Sciences.

Assoc. Prof. Mehmet Orhan
Director

Date
2006

ABSTRACT

ZUHRA VELIJI
2006

February

JUDICIAL PRACTICES IN MANASTIR (BITOLA) IN THE EARLY 20TH CENTURY

(In the Light of the Ottoman Judicial Records)

This M.A. thesis is primarily based on Ottoman court registers (Sijillat Shar'iyah) which are very reliable, original and local source for almost every Ottoman city. Here the Muslim Court Register of Manaster from 1923-1925 was studied. This register which housed in the Macedonian Archives in Skopje, contains roughly 80 documents. Since some of these documents were incomplete, only 70 of them were studied.

The present study was organized in three sections. The first section is an introduction studying Islam in Balkans and particularly in Macedonia, and also the true nature of the documents. Here the various problems with documents such as language and style, spelling mistakes, the composition of documents etc. are also examined. The second section contains transliteration of the documents with a satisfactory summaries. Here the full text of documents in Latin Alphabet were given. The third section is in reality an appendix of the original documents with English summaries.

Transliterating Ottoman texts into the Latin alphabet presents difficulties. There are different practices. Here the most simple transliteration practice was adopted. Personal names such as Abdurrahman, Abdullah, Hatice, Hayrunnisa are given in modern forms.

Concerning both Muslim and non-Muslim names, they are indicated as "b." and "*veledi*" where both mean "son of", like Mehmed b. Ali and Yovan *veledi* Nikola, and also "*binti*" and "*veldeti*" where both mean "daughter of", like Fatima *binti* Mehmed.

In the transliteration of the documents from the Court register the normal Turkish version of Latin Alphabet was used. Only "hemze" such as "me'mur,

te'min" and "ayın" such as "da'vet, ta'yîn, mu'âmele" were indicated. Documents from the court register were reorganized according to their topics such as Nikah, talak, miras, vekalet, etc.

For the long vowels â, î, û letters, such were used.

Finally a short conclusion and bibliography were added.

Key Words:

Balkans, Manastır (Bitola), Judicial practices, Ottoman Court records, Civil status (Ahval-i Şahsiye).

KISA ÖZET

ZUHRA VELİJİ

Şubat

2006

MANASTIR (BİTOLA)'DA 20. YÜZYIL BAŞLARINDA HUKUKİ UYGULAMALAR (Osmanlı Kadı Sicilleri Işığında)

Bu araştırmada yirminci yüz başlarına, tam olarak 1923-25 yıllarına ait Makedonya Şeriye sicillerinden bazı örnekler incelendi. Bu dönem Osmanlı Devleti dağıldığı, Birinci Cihan Harbi sonrasında Balkanlarda birbiri ardına milli devletlerin ortaya çıktığı çok sancılı bir dönemdir. Burada dikkate değer olan husus, bütün Balkanlarda ve araştırmaya konu olan Makedonya'da Müslüman varlığın bir cemaat olarak ahval-i şahsiyye denilen nikah, evlenme-boşanma, miras, tereke gibi hususlarda İslamî kurallara göre muamelatın yürütülmüş olması ve bu konudada İstanbul'da Meşihat-i İslamiyye'nin belirlediği ve Dustur'da yayınlanan Nizamname çevrçevesinde hareket edilmiş olmasıdır. Osmanlı sonrasına ait olan bu sicil kayıtları bir çok hususun tesbitine yardımcı olmaktadır.

Osmanlı şehirlerindeki bütün mahkemelerde tutulmuş olan kadı sicillerinin inanılmaz şekilde birbirine benzer bir uslupla yazıldığı, ortak bir terminoloji kullandığı bilinmektedir. 1923-24 tarihinde Manastır'da da bu özelliği görmek mümkündür. Bütün bu özelliklerin takip edilebilmesi için araştırmanın giriş kısmında önce yirminci yüzyılın başında Balkanlardaki Türk ve Müslüman halkın durumunu, İslamın buralardaki tesir ve izlerini kısaca anlatan bir bahis eklenmiş, ayrıca sicillerin dil ve uslup özellikleri, muhtevasıyla ilgili bazı tesbitlerde bulunulmuştur. Girişten sonra konu ile ilgilenen araştırmacılara yardımcı olma üzere sicillerin tam metinlerinin verilmesi, ayrıca tıpkıbasımlarının eklenmesi de uygun görülmüştür.

Anahtar Kelimeler:

Balkanlar, Manastır, Hukukî uygulamalar, Osmanlı Kadı Sicilleri, Ahval-i şahsiyye

LIST OF CONTENTS

APPROVAL PAGE	iv
ABSTRACT	v
KISA ÖZET	vii
LIST OF CONTENTS	viii
ACKNOWLEDGEMENTS	ix
CHAPTER 1 INTRODUCTION	
1.1.Turkish and Islamic Presence in the Balkans	1
1.1.1. An overview of the Balkans	1
1.1.2. Islam in the Balkans	2
1.1.3. Macedonia	11
1.1.4. Manastir (Bitola)	13
1.2. Judicial records of Manastir	15
1.2.1. A list of Judicial Records of Manastir	18
1.2.2. The list of the quarters and villages of Manastir	23
1.2.3. List of the Macedonian names	25
CHAPTER 2 TRANSLITERATION OF THE DOCUMENTS	28
CHAPTER 3 COPIES OF THE ORIGINAL DOCUMENTS	122
CONCLUSION	197
BIBLIOGRAPHY	198

ACKNOWLEDGEMENTS

I am deeply grateful to Prof. Dr. Mehmet Ipşirli who suggested this topic and supervised this dissertation. As my academic supervisor has shown patience and dedication. In addition, my profound gratitude goes to Prof. Dr. Alparslan Açıkgenc, Prof. Dr. Tufan Buzpınar, Yrd. Doç. Dr. Erdoan Keskinılıç, Dr. Ebubekir Ceylan and Dr.Louis Mazzari for reading the text and correcting some mistakes in the documents and in the thesis. I would like to express my sincere thanks to Dr. Mesut İdriz who first provided the documents from Macedonian Archives in Skopje and made suggestions and contributions thorough my research for this thesis.

I would like to thank my husband Assos.Prof. Dr. Galib Veliu who always encouraged me and showed great patience thougouht my research. I have dedicated this work to my parents, Namık and Mybije, who gave me moral support and encouraged me a lot.

CHAPTER 1

INTRODUCTION

1.1. Islamic and Turkish Presence in the Balkans

The purpose of the present work is the transliteration and analysis of Ottoman judicial records in Manastir (Bitola) in the late 19th century and beginning of the 20th century.

Biota is a beautiful city of FYROM, which recently gained its independence from The Yugoslav federation. It is important to say a few words about FYROM because Macedonia as a name and a geographical position has been the subject of the difficult discussions in the international arena especially in Europe. But, before I start with Macedonia, I think it would be very useful if I give a brief outline of the Balkan peninsula because Macedonia is a state that lies within Balkan territory.

1.1.1. An overview of the Balkans

The word Balkans comes from a Turkish word for a chain of wooded mountains (Jelavich,1983:II, 1).The Balkans is an area of southeastern Europe situated at a major crossroads between mainland Europe and the Near East. The Balkans are the mountains beginning at the Timok River and ending at the Black Sea-a range with a total length of more than 350 kilometers. Thus, this region encompasses the territories of Macedonia,

Serbia, Bulgaria, Greece, Albania, Montenegro, Bosnia-Herzegovina, Croatia and Slovenia, as well as the fraction of Turkey located in Europe and the Romanian territory of Dobruja. The overall area of the Balkans amounts to 566,567 square kilometers, and the population numbers about 50 million. The distinct identity and fragmentation of the Balkans owes much to its common and often violent history and to its very mountainous geography. The history of the Balkans is dominated by wars, rebellions, invasions, the fluidity of different groups to cooperate as well as interference by and clashes between great empires.

The Balkan Peninsula has played a major role in history. The area has been subject to less intensive study than any other European region. Historians, especially western, have only recently begin to examine in detail the many aspects of the Balkan experience. “The Balkan area represents in essence the intersection of various political and cultural borderlines. For example, the boundaries, between the Eastern (Byzantine) and Western Roman Empire, between Islam and Christianity, between Orthodoxy blacks of the North Atlantic Treaty and the Warsaw Pact alignments representing conflicting social, political, and economic systems” (Jelavich, 1983:I, ix). From late 14th century until the beginning of 20th century the Balkan Peninsula was under the Ottoman rule. The Ottoman philosophy of ruling represents in essence the flowering of Islamic political institutionalization in the Balkans.

1.1.2. Islam in the Balkans

To talk about Islam in the Balkans means to talk about the Ottoman presence in the Peninsula. There are no significant traces of Islam in the Balkans before the Ottoman period. The term “*Ottomans*” is an English version of the word “*Osmanlı*” which means

“*the adherent of Osman*” who is considered the founder of the great Ottoman dynasty (empire). The Ottoman Empire was one of the world’s greatest imperial systems. Its beginnings go back to the thirteenth century and lasted until the third decade of the twentieth century. According to some historians it can be classified as the latest and most institutionally elaborate of the many imperial systems of the world (Brown, 1996: 15).

From the beginning, the Ottoman attitude towards the Balkan people was a reflection of the Empire’s philosophy of ruling which was based on the application of *sharī’ah* concerning the rights and obligations of both Muslims and non-Muslims alike. Providing them with proper and complete protection for their lives and property was considered a commandment of God aside from being a duty of the State. In lieu of military duty, which was compulsory for Muslims, non-Muslims paid a *jizyah* (poll-tax). Aside from this tax, there was no differentiation made between Muslim and non-Muslim groups. This policy of providing equal protection to both Muslim and non-Muslim groups was a vital factor in the spread of Ottoman influence in the Balkans.

In the Balkan Peninsula the Ottomans developed and practiced a tolerant system of administration under the protective cover of the State, where different ethnic and religious communities coexisted. This system remained in practice and was readily accepted by the local people until the 19th century. when, under the influence of nationalistic movement, the local people began to revolt with a view to establish their own national states (Idriz, 2002: 8).

Their philosophy in ruling was the strengthening and further elaboration of the polities founded by the prophet and his companions, and continued later on by the

Umayyad, Abbasid, Fatimid and other Muslim dynasties. In this sense, the Ottoman Empire represents the fullest flowering of Islamic political institutionalization. Being inspired by the teachings of the Quran and the sunnah the ottomans succeeded in establishing a multireligious, multilingual and multiethnic state and society. The Ottomans “more than most political systems, certainly more than Europe in general, accepted religious minorities and did not press for conversion to Islam ... and offered non-Muslims access to high office (Brown, 1996: 14). For this reason “ the ottomans can hardly be charged with threatening the cultural integrity of its non-Muslim ... subjects”. The Ottoman sultans considered their subjects as a whole as “the trust of God”. It was mainly this philosophy that, frequently lead the sultans to issue special edicts concerning the governing elite. In these edicts they were reminding the governors to avoid any maltreatment of the subjects and to act in accordance with justice. “Arbitrary treatment of the people and tax collection in excess by the governors of the provinces were regarded as “tyrannical” by the sultans and, consequently, they often ordered the punishment of those guilty of such violations” (Miroğlu,1992: 73-77). Also “the Ottoman administrators were of the opinion that, since both Muslims and non-Muslims were the children of God, it was their duty to protect all subjects, particularly the interests of the tax-paying peasants” (Miroğlu,1992: 73-77).

Those who claim to be in the service of God, as is the case with the Ottomans, are aware of the situation that their actions may be observed by different personalities, and people in general, whether they conform to God’s orders, or not. This was the case with the Ottomans. In fact this was the main duty of the Shayh al-islam (a religious advisor to the Sultan). A Muslim ruler has two main responsibilities: on the one hand “*before*

God”, i.e. whether he is sincere in his services, and the other, “before people and scholars”, i.e. according to Islamic teachings, scholars have the responsibility to carefully observe whether the ruler’s actions correspond to the teachings of the Quran. People and scholars again, are responsible before God too, for their own sincerity and objectivity in judging their ruler’s actions. “Shayh al-Islam could issue a fatwa, which was an opinion or interpretation dealing with the question whether acts performed by the government conformed to Muslim principles. He could not enforce his decisions, but his judgment had an important hold on public opinion. He could and sometimes did determine the fate of the sultan” (Jelavich, 1983:I, 43). The practice of observing the rulers, whether they act in accordance with justice is a necessary duty of every Muslim scholar, in the sense that, if they do not react to the unjust behavior of the rulers they will be punished by God. The greatest of the Romanian historians, Nicolas Iorga claims that “the peasantry of the Balkans troubled through feudal anarchy, were adherents of the Ottoman government which had brought about unity and did not all look at the religious or national background of its subjects” (Kiel, 1895:39). The people, in Eastern Europe in general, and in the Balkans in particular, regarded the Ottomans as their liberators and “gave no support to their noble Lords, their official defenders” (Kiel, 1895:39). The Christians in the Balkans “*maintained not only their Church organization but also their pre-conquest customs, taxes, and local institutions*” (İnalçık, 1954:103-125). Another important point that makes the Ottomans more prosperous than most of the ruling systems that the world has seen, is that, the Ottomans never used pressure toward Christians in order to convert them to Islam. “Islamization among them came about as a social process” (Brown, 1996:24). Throughout the long years of Ottoman rule, Christian and Muslim societies lived side by side, in relative peace and

understanding. “Conversions were not forced”(Jelavich, 1983:I, 45). and “the patriarchate had full control of the Orthodox churches and their property. The clergy were under the jurisdiction of their own courts, and they were free from taxation” (Brown, 1996:24). The Greek, Latin, Hungarian, and Serbian languages were used in the Ottoman official correspondence. The Slavic historians like Todorov, Melnichki, Dinov, Todorova and many others, who were acting as the propaganda agents of their communist regimes, never grew tired of stressing just the opposite.

Albania is the only European and Balkan country with 80% Muslim population. With the invasion of Albania by the Ottomans in 1388 until 1912, Kosovo was one of the four *vilayets*, or provinces, of Albania (Kristaq Prifti, 1993:19). In 1878 Albanians met in Prizren, the second largest town in Kosovo, and founded ‘the Albanian League of Prizren’ (Dankoff & Elsie, 2000:21). The league had two main goals: The first one was the unification of Albanian territories – at that time divided among the four *vilayets*, into one autonomous state and, the second, the development of Albanian language, literature and culture. In 1908, Albanian leaders met in the town of Manastir (Macedonia) and adopted a national alphabet based on the Latin script (Hall&Danta,1996:6). The Ottomans suppressed this Albanian league in 1881, because, according to them, it had a nationalistic orientation (Hall&Danta,1996:6). In 1912, the Ottomans agreed to grant Albanians demand for autonomy. This was the cause for Albanian’s Balkan neighbors, Montenegro, Serbia, Bulgaria and Greece, who had already made plans to partition the region, to declare war on Ottomans in October 1912. This was the 1st Balkan war. In reality this was a war against the Ottoman Empire. After this Balkan war the fate of Albania, including the determination of its boundaries, was left to the decision of the six

leading European powers (Austria-Hungary, Britain, France, Germany, Italy and Russia). In a conference of the ambassadors of these powers held in London, on July 29, 1913. They provided an “organic statute” for Albania, which allowed the country to be ruled by a foreign Prince. The powers agreed on a choice of the Prince, but they disagreed on the boundaries of the country. Finally, in the Florence protocol of December 17, 1913, the powers agreed on a boundary roughly corresponding to the present boundary of the Republic of Albania. This left half of the Albanians outside the new country. Thus after the Balkan wars (1912-1913) half of ethnic Albanian territory and half of the Albanian population found itself in the “*Kingdom of Serbs, Croats and Slovenes*”. The prince arrived in the newly created half Albania in March 1914, but his unfamiliarity with Albania and its problems compounded with the problems of the beginning of World War I, led him to leave the country six months later (Hall&Danta,1996:201). Left without political leadership, Albania entered into new chaos and was again invaded and occupied by its neighbors. In London, on April 26, 1915, Britain, France and Russia concluded a secret treaty with Italy. According to this treaty Albania had to be divided among Italy, Serbia and Greece. Only in central Albania, a small “*Muslim State*” should remain as an Italian protectorate, to be represented abroad by Italy. In 1916, the Austro-Hungarian army occupied Kosovo (Hall&Danta,1996:201). and expelled Serbian and Montenegrin troops from Albanian territories. In the Albanian areas, including Kosovo, Austria Hungary organized an Albanian civil administration: nearly 300 Albanian schools, which had been closed down, by the Serbs were reopened in Albanian inhabited territories (Hall&Danta,1996:201). When the Austro-Hungarian army retreated from the area in 1918, the army of the newly founded kingdom of Serbs, Croats and Slovenians (later

called Yugoslavia), with the help of French troops, occupied Kosovo by force, between 1919-1941 many Albanians were compelled to leave Kosovo and while trying to get the Albanians to leave it, Yugoslavia also settled Serbs in their place (Obradović,1981:222). On July 11, 1938, Yugoslavia and Turkey agreed on a draft for the settlement of Muslim Albanians in Turkey (declaring that they are Turks) (Kristiq,1994:74). Generally the situation created in 1912-1941 had never been accepted by the Albanians, because it was created against their will and all decisions regarding the fate of Albania and Albanians were given without the presence of the Albanian factor. This fact has been demonstrated by countless uprisings. The Slav policies towards the Albanians in the period between two world wars may be regarded without exaggeration as genocide (Dankoff&Elsie,2000:196). When Germany defeated Greece and Yugoslavia in 1941, the regions of Kosovo and Cameria were joined to Albania, thus creating an ethnically United Albanian State. The new state lasted until 1944 when the Germans withdrew from Albania. This time Kosovo was again reincorporated into the Serbian part of Yugoslavia. During World War II at a conference held in Bujan around New Year in 1944, to obtain the help of the Kosovars, Tito's partisans, promised that after the war, Kosovo would be free to decide which country it would belong to, Albania or Yugoslavia. The conference of Bujan, which approved a resolution confirming the right of the Albanian people of Kosovo to self determination, regarding the country they will belong to after the war, led to the mass mobilization of the population in the Antifashcist National Liberation War. But this was just a trick as soon as the war was over and the Communist State of Yugoslavia was born in 1945, Kosovo was put under this artificial creation called Yugoslavia.

From 1912 the religious position in Albania was very quiet. No one of the three main religions (Islam, Catholicism, and orthodoxies) was declared as official religion of the state (Popoviç, 1995:19). It may be said that from 1912 the Sunni community of Albanian Muslims was managed by the Mufti of Tirana. The other significant Muslim group are the Bektashies. The center of Bektashi community before 1912 was the Tekke of Tetovo (Macedonia),(Louis&Jaray,1914:175-178). After 1912 their center was transformed in the Tekke of Elbasan (Albania),(Louis&Jaray,1914:96-109) .In the period between 1912-20 we find important Islamic books published in Albanian such as: Muslimanija, Mësimet e Besimit Musliman për shkollat fillore (botim:Degës: Arësimit), S.İ.N.D.,24 pages written by Hafiz Ali Korça; also M. Xhafer, Dij'e fese muslimane për shkollat fillore, për reshtin e II E III, shtypje e III Korçe shtypTORJA Libraria " korça" 1920. These are books containing religious knowledge for Albanian scholars (Popoviç,1995:20). The Muslim community gained its official status on 24 July 1929. The staff of Albanian constitution regarding religions was that: "Albanian state has no official religion. It respects all religions and guaranties freedom for participant to apply their religious. Religion cannot be used for political purposes." In 1934 there were 560 Mosques in Albania (Popoviç,1995:27-28,30,34,48). With the new constitution of 1939 Albania was proclaimed a monarchy which guarantied freedom of religion and the Albanian language the official language of the state, but the real power was in the hands of Italian state. The head of Muslim community in 1945 was still the Mufti of the capital. The official end of Islamic and other religions, and the prohibition of citizen's application of religious rituals, privately and publicly, is the period from 1967 until the collapse of communist regime.

The appearance of Muslim communities in Bulgaria began after the 14th century (Popoviç,1995:60-72). Statistics show that in the middle of the 19th century, 1/3 of the Bulgarian population was Muslim. This number was reduced later on. One of the main reasons for the reduction of the Muslim population was the immigration movement of 1876-1878 when great number of Muslims especially Turks, Tatars and Pomaks migrated to Turkey. Between 1897-1905 “Muallimini İslamiye cemiyeti” was founded in Bulgaria and in 1911 “ittifaki Islam” was founded in Sofia. The main purpose of this foundation was the protection of the rights of Muslims and Bulgarian lands.

In Romania-in 1910, in Dobruca, the number of Muslims was 63.000 (Popoviç,1995:128). On 19 March 1909 the Muslims in Romania were given the rights of electing their representatives in parliament(Vladescu&Olt, 1908:131) .Whether there were religious publications in Romania in the period between 1919-1944 is not known (Popoviç,1995: 149). After 1944 Romania was under the communist regime.

Yugoslavia- Immediately after the Ottoman rule there was a real religious confusion in the region. With the first December 1918 declaration, the Serb-Croat and Slovene state was founded and with the Saint-Germain-en-Laye peace agreement in 10 September 1919 it was recognized. With this argument the kingdom accepted the protection of minorities, Muslims included (Popoviç,1995:225-229). This was confirmed with a declaration in 5 December 1919. With this declaration the Muslims were given the rights of applying their religious teachings regarding their personal and family matters. Muslims in Yugoslav territories were mostly concentrated in Sancak, Bosnia, Kosovo, Montenegro and Macedonia.

With the fall of Bosnia Hercegovina under the rule of Austro-Hungarian a privileged group of Bosnian Muslims, encouraged by Austro-Hungarian government, wrote a letter to the Emperor where they indicated their will to form the Muslim union of Bosnia Hercegovina with Reis Ulema as its head. It is the will of Muslims of Bosnia to have Muslim union independent from the port. This was of course very convenient to the Austro-Hungarian government because the new head of this community will be loyal to Austrian government. In fact, the desire to form a Muslim unity independent from the port, belonged to Austrian government and was imposed to Bosnian Muslims (Novakonić, 2002:7-28).

In 1930 the Yugoslav Muslim organization was founded. After the end of World War II with a new arrangement Macedonian Muslims were headed by Muslim union of Macedonia which was also under Muslim union of Yugoslavia. With the separation of Macedonia from Yugoslavia the Muslim union of Macedonia continued as the ruling organ of the Muslim community in Macedonia. Of course this time it was independent of Muslim union of Yugoslavia. The Muslim union of Macedonia is still leading and organizing religious life in Macedonia.

1.1.3. Macedonia

Macedonia owes its name to the kingdom of Philip of Macedon (359-336 B.C) the father of Alexander the great. In the 9th century Macedonia was under the first Bulgarian Empire (A.R.Gibb and Bowen, 1950: 214-215). After the 9th century Macedonia was the battle place of the Bulgarian, Serbian and Byzantine Empires (Ivanovski&Antoljak i Panov, 1969:I,79-96; 145-226), which were fighting among themselves for domination in the area. This situation continued until the arrival of the Ottomans(F.Sugar,1977:20-

21). By the end of the 14th century Macedonia became a part of the Ottoman Empire (Inalcik,1993:17). This period is counted as the most stable period of Macedonian history lasting until the end of Ottoman rule in the region. After 1453 there were two beylerbeys in the Ottoman administration. One was the beylerbey like of the east called Anatolia and the other the beylerbeyi like of the west called Rumelia. Macedonia belonged to the beylerbeylik of Rumelia (Matkovski& Stojkovski,1969:233-234). The end of 19th century is the beginning of conflict and confusion in Macedonia. Infact after the end of Ottoman rule, Serbia, Greece and Bulgaria began their politics of benefiting territorially from Macedonia. The treaty of London (May 1913), which concluded the first Balkan war, left Bulgaria dissatisfied. In 1914 the region was again engulfed in war and Bulgaria occupied large parts of Macedonia. With the end of World War I in 1918 the treaty of London (1913) was again put in use and reconfirmed by great powers. Since there had been no Slavic Macedonian state in the past “in the 19th century the term Macedonian was used almost exclusively to refer to the geographic region” (Jelavich,1983:II,91). Thus Macedonians were not considered as a separate nationality. “The diplomatic records of the period make no clear mention of separate Macedonian nation”. Bulgarian opinion is that Macedonians are in essence Bulgarians. The Macedonian question was discussed in the meetings of Yugoslav communist party and the COM intern. The main issue of Yugoslav communist party was to decide whether the Yugoslav state will be a state of the three tribes (Serbs, Croats and Slovenes) or it will be based on Yugoslav nationality. At first Macedonians were not treated as a nationality. “In 1923 the party conference accepted the federalist position and even agreed that the component nations had a right to form separate states” (Jelaviçh,1983:II,318-319). Thus in this conference the right of each Yugoslav

“*nations*” to succession and self determination was accepted. Stalin also supported this decision. In the third congress of Yugoslav party in Vienna (May 1926), with the support of Stalin, the COM intern stand was accepted. After the conference of Vienna, Yugoslavia was recognized as a multinational state in which Macedonia was a separate component, with the modification done in 1935 the Yugoslav party adopted a more favorable attitude toward the state describing the state as a natural not an artificial union. Thus with this modification Macedonia entered into the federation of equal nationalities. This is, in essence, the beginning of the existence of a Slavic Macedonian nation.

1.1.4. Manastir (Bitola)

Manastir is an important industrial, agricultural and commercial city of present day Macedonia. It is the second largest city and an important educational and cultural center of Macedonia. The city is dispersed along the banks of the Dragor River. Biota is also an important junction that connects the south of the Adriatic Sea and central Europe, and is located only few miles from the Greek frontier border. During the Ottoman period Manastir became a military and administrative center and one of the few highly developed commercial towns in this part of the Balkans. Many Western European centers had consulates for the Ottoman Empire in Manastir. In the second half of the 19th century Manastir became a *vilayet* of Manastir (province) (Vishko,1988:17-23).The *vilayet* of Manastir covered several *sancaks*. The city of Manastir had 33 districts, many of them carried Muslim names. Manastir had an important role regarding the developments in the field of art, literature and poetry. Manastir also produced many scholars, like Ibrahim Fevzi Efendi, Ismail Hakkı Efendi Manastirli, Zekeriya Efendi, Ahmed Hamdi Efendi, Bahaeddin Aydın Efendi ect (Albayrak, 1996). In the late 19th

and early 20th centuries Manastir was an important center of Islamic studies. Like Balkans in general Bitola in particular, as a city, underwent changes in various aspect under Ottoman rule. Ottoman Manastir was a city with beautiful buildings of Ottoman style and with mosques, madrasahs, tekkes, kervans-sarays (guest houses), and so on. As an old city it contained objects with traces of various cultures and peoples. In the late 19th century the number of mosques in this city was less than 25. But in 17th century Manastir had 70 mosques (Çelebi,572-573). In the late 19th century besides medrasahs there were other schools built in Manastir (Vishko,1988:235-245). Education had great impotrance in Ottoman time and books were important in the life of Muslims. Ottomans built great number of libraries; usually libraries were attached to the mosques. Manastir too contained several private and public libraries (Ayverdi,1981:108-109). Manastir contained a number prestigious schools including a military academy that, among others, was attended by the famous Turkish reformer Kemal Ataturk , Bitola (Manastir) was also the headquarters of many cultural organizations that were established at that time. The Manastir congress of 1908 which defined the modern Albanian alphabet was held in Biota. After the first Balkan war, the treaty of London of 1913 annexed the city, together with the current West Macedonia, to Serbia and Serbian forces occupied Biota. During the Second World War (1941-1945), the Germans and later Bulgarians controlled the city, until it was liberated in 1944 by the Macedonian Partisans

1. 2. Judicial Records of Manastir

The word *sicil* derives from Arabic, and means writing, record, document, book act. The *kādî sicils* of the Ottoman Empire were books compiled at law courts through the Empire.

Although this sort of book antedates the Ottoman period of Muslim history, the only books known to have survived to the present day were compiled in Ottoman courts

There Ottoman judicial records were preserved at the many sites at courts, to be consulted for reference occasionally over a generation or two and then to be left to accumulate the dust of centuries (Farouqi).

a) *Sicils* were written in single handwritten copies (New Redhouse, 1979: 1016).

Each *kādî* in the Ottoman Empire had to have a *sicil* book in court, *sicils* had a special format, but not all the books had the same size (*Şer'iyе sicilleri*, vol:I:19.)

In the Ottoman court all legal and non legal matters were recorded in the *kādî sicils*.

Thousand of these records survive of the present day. Most of them are kept in the archives, or museums or other places. In Macedonia, there are almost two hundred *kādî sicils* dating from the beginning of the 17 century until the beginning of the 20 century. 185 of them belonging to the city of Manastir. These *sicils* have partly read by some local and foreign historians. Most of *kādî sicils* of Manastir were written by a single scribe and infrequently by two. They did not cover a fixed period of time, and they also did not begin with the New Year, neither Islamic or Christian, nor at any other fixed date. Today the *qādî sicils* of Manastir are known as the *sicils* of Bitola, and they were housed before the Second World War at the Vakıf Library (Vakufska Biblioteka) at the city of Bitola (formerly known as Manastir). After the

war they were transferred to their present location in the Macedonian State Archive at Skopje (the capital of the Republic of Macedonia) where they now form the principal holdings remaining from the Ottoman period.

In terms of legal history, the *qādī sicils*, since they have been recorded in a judicial institution, contain lots of information and clarifications about the application of *sharī'ah* (Islamic law) and *qānūn* (*kanûn*; sultanic/imperial/customary law) at the courts of each district and city of the Ottoman Empire.

Last Muslim Turkish judicial records of Manastir were the topic of the present study. Here exclusively *ahval-i şahsiyye* namely marriage, mahr divorce (*talak*), appointment of proxy (*vakil*) and guardian (*vasi*) and inheritance law took place.

Here we can look at the basic characteristic of style and contents of the documents under study. All of them written in a clear Turkish which are easily understandable. If one look at the structure of documents two types of words can be seen. First group are the legal technical terms and second group are the normal words. On the other hand there are well established formulas to express law cases.

For example document nr. 44 was about the law of inheritance. Here brothers and sisters who inherited some properties from their parents consisted two sides in the court. Here the case was heard in the court according to the *feraiiz* and Islamic land law. In the same case it is possible to follow plan and location, and even selling prices of houses. This house was fifty Napoleon gold. Napoleon Gold was first printed in 1803. The worth of one Napoleon Gold 20 Frank, its weights was 6,4526 gram and it was 0.900 karats.

Dates of documents were given regularly both in Islamic and Christian calendar side by side. In the documents familiar legal terms were used very frequently. These technical terms used in the registers were quite similar in Ottoman Courts.

Concerning the witnesses in the court in general two muslim males were mentioned. Comparing the early sicills one can see that there were five witnesses in early documents.

Vekalet Proxy ; There are many documents concerning the Proxy. Especially women preferably used the proxy institution in the court. It is surprising that more and more women had brought their cases to the court. This was not a single case for Manastir in 1920s, but almost in every Ottoman city, throughout the Ottoman centuries women had applied to the court for marriage, divorce, for Proxy, and loan and credits (Jennings, 1975: 53-114).

Court cases here were seen in two manners according to their nature. If there is necessity to make investigation in the district then two or three officials who were chosen by Qadı , visited the area and after certain investigation they reported the case. But more frequently plaintiff applied the court and after necessary investigation the case was reported.

In this present research Register Nr. 183 which is one of the latest in this series was analyzed. In this register there about eighty documents out of which seventy were studied here. Some of the documents in this register are incomplete or damaged. These documents reflect civil status namely marriages, divorces, inheritance of Moslim population of Manastir in 1920s.

1.2.1. A list of judicial records of Manastir

Register no.	Date hieri	Date miladi	Nr. of pages	Nr. of documents
1	1016-1025-31	(1607-1616-21)	21	9
2	1031-1032	(1621-1622)	80	1079
3	1043-1044	(1633-1634)	133	1062
4	1044-1044	(1634-1635)	58	324
5	1047-1048	(1637-1638)	41	214
6	1048-1049	(1638-1639)	82	449
7	1049-1050	(1639-1640)	25	171
8	1050-1065	(1640-1654)	121	1130
9	1055	(1645-1646)	77	518
10	1055	(1645)	53	618
11	1057-1059	(1647-1649)	132	1007
12	1060-1061	(1650-1651)	126	627
13	1062-1063	(1652-1653)	191	637
14	1066	(1656)	76	425
15	1067-1068	(1657-1658)	90	775
16	1068-1069	(1658-1659)	44	225
17	1068-1069	(1657-1659)	73	349
18	1071-1072	(1660-1662)	112	652
19	1074	(1663-1664)	88	382
20	1079-1080	(1668-1670)	68	313
21	1080-1082	(1669-1672)	91	570
22	1084-1085	(1673-1675)	45	193
23	1088-1090	(1677-1680)	93	399
24	1089-1090	(1678-1680)	46	260
25	1093-1095	(1682-1684)	65	230
26	1097-1098	(1685-1687)	75	317
27	1103-1104	(1691-1693)	72	282
28	1105	(1693-1694)	79	275
29	1106-1108	(1694-1697)	456	155

30	1115-1116	(1703-1704)	22	76
31	1117	(1705-1706)	64	197
32	1118-1119	(1706-1707)	57	207
33	1120-1121	(1708-1709)	49	153
34	1121-1123	(1709-1711)	50	124
35	1124	(1713)	39	153
36	1125-1126	(1713-1714)	41	192
37	1127-1129	(1715-1717)	64	218
38	1129-1131	(1717-1719)	97	319
39	1132-1134	(1719-1721)	140	480
40	1135-1138	(1722-1725)	79	266
41	1139-1141	(1726-1728)	62	152
42	1141-1143	(1728-1730)	108	402
43	1143	(1730-1731)	124	330
44	1147	(1734/35)	51	161
45	1148-1149	(1735-1737)	86	224
46	1150	(1737/38)	85	166
47	1153	(1740/41)	75	346
48	1155	(1742/43)	46	165
49	1155-1157	(1742-1744)	59	264
50	1159	(1746/47)	54	178
51	1160-1163	(1747-1750)	169	280
52	1162-1163	(1748-1750)	32	123
53	1163	(1749/50)	110	444
54	1171-1172	(1757-1758)	54	264
55	1173-1178	(1759-1764)	146	682
56	1076-1077	(1666-1667)	15	58
57	1179	(1765/66)	70	329
58	1188	(1774/75)	50	284
59	1183-1884	(1769-1771)	84	378
60	1188-1191	(1774-1777)	72	327
61	1190-1192	(1776-1777)	79	339

62	1192-1193	(1778-1779)	66	299
63	1192-1197	(1778-1783)	107	606
64	1195-1197	(1780-1783)	27	398
65	1202	(1787-1788)	57	241
66	1202-1203	(1787-1789)	63	298
67	1204-1205	(1789-1791)	58	297
68	1206	(1791/92)	19	89
69	1207	(1792/93)	29	86
70	1202-1209	(1787-1795)	48	192
71	1208-1209	(1793-1795)	34	132
72	1210-1211	(1795-1796)	47	197
73	1211-1212	(1796-1797)	72	189
74	1211-1214	(1976-1799)	54	125
75	1212	(1797/98)	42	116
76	1213-1214	(1798-1799)	72	271
77	1215	(1800-1801)	10	47
78	1215-1216	(1800-1801)	68	315
79	1217-1218	(1802-1803)	70	244
80	1218-1219	(1803-1804)	84	202
81	1219	(1804/5)	73	229
82	1222-1223	(1807-1809)	112	483
83	1224-1225	(1809/10)	48	138
84	1226	(1811)	56	216
85	1227-1228	(1812-1813)	66	265
86	1228-1232	(1813-1817)	36	41
87	1231	(1815/16)	82	402
88	1233-1234	(1817-1819)	52	335
89	1233-1234	(1817-1819)	15	68
90	1234	(1818/1819)	57	318
91	1236-1237	(1820-1822)	63	329
92	1237-1238	(1821-1822)	62	406
93	1238	(1822-1823)	24	83
94	1239	(1823-1824)	64	482
95	1241-1243	(1825-1827)	70	306

96	1242	(1826/1817)	80	400
97	1243	(1827-1828)	80	122
98	1244	(1828-1829)	62	308
99	1245-1247	(1829-1832)	85	396
100	1247-1249	(1831-1834)	91	301
101	1249-1251	(1833-1836)	68	234
102	1250-1251	(1834-1835)	58	168
103	1252-1253	(1836-1837)	94	312
104	1254	(1838/39)	80	339
105	1255	(1839/1840)	96	465
106	1256-1267	(1840-1851)	127	363
107	1255-1258	(1840-1842)	102	437
108	1259	(1843)	91	434
109	1261-1262	(1845-1846)	95	
110	1262-1264	(1845-1847)	123	
111	1264-1266	(1847-1850)	87	315
112	1265-1279	(1848-1862)	32	
113	1267-1268	(1849-1850)	95	267
114	1268-1269	(1851-1853)	99	233
115	1269	(1852-1853)	89	433
116	1270-1271	(1853-1854)	57	214
117	1270-1271	(1353-1354)	78	305
118	1271-1272	(1854-1855)	58	185
119	1272	(1855-1856)	44	136
120	1273	(1856-1857)	59	62
121	1273-1274	(1856-1857)	57	101
122	1274-1276	(1857-1859)	79	
123	1275-1276	(1858-1859)	46	
124	1275-127	(1858-1859)	49	42
125	1275-1300	(1858-1882)	43	
126	1276-1277	(1859-1860)	188	493
127	1280	(1863-1864)	137	562
128	1281-1282	(1864-1866)	111	504
129	1281-1282	(1864-1865)	102	378
130	1282	1865-1866	6	131
131	1282-1283	(1865-1866)	100	317

132	1282-1284	(1865-1867)	133	
133	1284-1285	(1867-1868)	96	
134	1284-1285	(1867-1868)	92	
135	1283-1288	(1866-1871)	100	
136	1285-1286	(1868-1869)	100	336
137	1286-1287	(1869-1870)	104	
138	1287-1290	(1870-1873)	100	
139	1288-1289	(1871-1872)	85	
140	1288-1294	(1871-1877)	50	
141	1288-1296	(1871-1878)	48	
142	1290-1295	(1873-1878)	100	
143	1291-1295	(1874-1878)	100	
144	1282-1288		160	
145	1295-1296		62	
146	1296-1297	1296-1297	98	
147	1297-1299	(1879-1881)	119	
148	1299-1301	(1881-1883)	191	
149	1301-1303	(1883-1884)	79	
150	1302-1303	(1884-1885)	150	
151	1301-1305	(1883-1887)	30	
152	1301-1306	(1883-1888)	68	
153	1302-1306	(1884-1888)	59	
154	1304-1306	(1886-1888)	163	
155	1306-1307	(1888-1889)	98	
156	1301-1312	(1883-1894)	50	
157	1306-1309	(1888-1891)	148	
158	1301-1312	(1883-1894)	32	
159	1309-1311	(1891-1893)	60	
160	1309-1311	(1891-1893)	152	
161	1309-1311	(1891-1893)	60	
162	1309-1311	(1891-1893)	60	
163	1309-1314	(1891-1896)	96	
164	1311-1314	(1893-1896)	160	
165	1313-1316	(1895-1898)	164	
166	1313	(1898)	160	
167	1317	(1989)	182	

168	1317-1322	(1899-1904)	179	
169	1317-1323	(1899-1905)	98	
170	1317-1328	(1900-1919)	100	
171	1322-1328	(1904-1910)	53	
172	1323-1324	(1905-1906)	98	
173	1323-1324	(1905-1906)	100	
174	1324-1326	(1906-1908)	132	
175	1326-1327	(1908-1909)	120	
176	1327-1328	(1909-1910)	99	
177	1327-1329	(1909-1911)	124	
178	1329-1330	(1911-1912)	96	
179	1329-1330	(1911-1912)	118	
180	1330	(1911)	118	
181	1330-1334	(1911-1915)	116	
182	1332	(1913)	155	
183	1341-1345	(1923-1926)	38	
184	1343-1346	(1923-1927)	45	
185	*	*	8	

1.2.2. List of the quarters, streets (ulıçe) and villages of Manastir mentioned in the present study.

Kınalı Karyesi

Ahçe Karyesi

Kajani Karyesi

Mescidli Karyesi

Tobi Pozdaş Karyesi

Dedeyol Karyesi

Tobi Orla Karyesi

Kokraşan Karyesi

Podmal Karyesi

Orla karyesine

Kışova Karyesi

Rohovo karyesi

Mukova Karyesi
Yokovo Karyesi
Dihovo Karyesi
Ostri. Karyesi
Çayırlı Karyesi
Tirnova Karyesi
Çıkırıkçı Karyesi
Tarik Karyesi
Prodipem Karyesi
Cirnov.a Karyesi
Jinovine Karyesi
Tirnova Karyesi
Prodim Karyesi
Buraklar Karyesi
Lara Karyesi
Lahca Karyesi
Emin Çelebi Mahallesi
Hamza Bey Mahallesi
Azab Bey Mahallesi
Yakub Bey Mahallesi
Kara Oglan Mahallesi
Sinan Bey Mahallesi
Dolyovoda Mahallesi
İne Bey Mahallesi
Hamidiye Mahallesi
Molla Gürani Mahallesi
Bali Voyvoda Mahallesi
Hamidiye Mahallesi
Çidem Sokagı
Sokoleska Uliçesi

Kıral Petar Uliçesi
Dersika Uliçesi
Diodiska Uliçesi
Bayna LuçlaUliçesi
Persiteneka Uliçesi
Iskopyanicka Uliçesi
Kosovska Uliçesi
General Bojanovic Uliçesi
Doctor Rayçe Uliçesi
Zanatlička Uliçesi
Pozdaş Uliçesi
Bulvar Uliçesi
Sokolovo Uliçesi
Opštinska Uliçesi
Gospoca Uliçesi
Drugi Puk Uliçesi
Ohridska Uliçesi
Solunska Uliçesi
Caylrll karyesinde
Stadilicka Uliçesi
Prizrenska Uliçesi
Muyo Uliçesi
Visegradiste Uliçesi
Despot Oglas Uliçesi
Brosnicka Uliçesi
Leninska Ulicede
Kral Dragovic Uliçesi
Solunska Uliçesi
Dersika Uliçesi
Moskovska uiçesi

1.2.3. List of the Macedonian names mentioned in the present study

Mogila Suzi	Pavle
Opštine	Todor
Uliçe	Yançe Mirkov
Drugi puk	Mihayl Blaje
Gorgi	Bela Kamen
Aristidi Biryana	Mogila tumbasi
General Boyanoviç	Mitreyçe
Doktor Rayçe	Ograde
Dime	Lagorski put
Angel	Petre
Kosta	Petka Donçe
İstoyan	Kostantin
Trayko	Dupkalarda
Tobi Orla	Petka Donçe
Boyanoviç	Gola Dodo
Zanatliçka	Pavle Masolika
Novan	Çiço Kuzman
Gospoca Harla	Petre Goca
Vilko Hale	Franko
Nikola Tula	Gorgi Kota
Mihail	Dimas
Miço	Todor Ando
Yano	Dragoviç
Yovan Veylko	Dime Koso

Sicils: The word sicil derives from Arabic, and means writing, record, document, book act. The kādî sicils of the Ottoman Empire were books compiled at low courts through the Empire.

Although this sort of book antedates the Ottoman period of Muslim history, but the only books known to have survived to the present day were compiled in Ottoman courts

These Ottoman judicial records were preserved at the many sites at courts, to be consulted for reference occasionally over a generation or two and then to be left to accumulate the dust of centuries.

. They were preserved locally, where some were stolen or destroyed in war, while others were burned or rotted from exposure; some cities have preserved many and others few (Ongan, 1958: viii-ix.).

Sicils were written in single handwritten copies. Each kādî in the Ottoman Empire had to have a sicil book in court, sicils had a special format, but not all the books had the same size. In the Ottoman court all legal and non legal matters were recorded in the kādî sicils. The kādî sicils contains various types of documents, which generally are of two kinds.

- a) those that were issued by the kādî himself.
- b) those issued by other authorities and recorded in the sicils by the kādî.

Thousand of these records survive of the present day. Most of them are kept in the archives, or museums or other places. In Macedonia, there are almost two hundred kādî sicils dating from the beginning of the 17 century until the beginning of the 20 century. 185 of them belonging to the city of Manastir. These sicils have partly read by some local and foreign

historians.¹ Most of *kādî sicils* of Manastir were written by a single scribe and infrequently by two. They did not cover a fixed period of time, and they also did not begin with the New Year, neither Islamic or Christian, nor at any other fixed date. Today the *qādî sicils* of Manastir are known as the *sicils* of Bitola, and they were housed before the Second World War at the Vakıf Library (Vakufska Biblioteka) at the city of Bitola (formerly known as Manastir). After the war they were transferred to their present location in the Macedonian State Archive at Skopje (the capital of the Republic of Macedonia) where they now form the principal holdings remaining from the Ottoman period.

In terms of legal history, the *qādî sicils*, since they have been recorded in a judicial institution, contain lots of information and clarifications about the application of *sharī'ah* (Islamic law) and *qānūn* (*kanûn*; sultanic/imperial/customary law) at the courts of each district and city of the Ottoman Empire.

CHAPTER 2

TRANSLITERATION OF THE DOCUMENTS

Document 1. Nr 642

***Zawāj, Mihr el-Mu`eccel & Wakīl*: Nuri b. Demir, from the quarter of Sinan Bey in Manastir, in the presence of Receb b. Arif, marries Kumru *binti* Suleyman, a girl from the quarter of Salis in (the town of) Resne. Nuri agrees on the amount of the late dowry (*mihr el-mu`eccel*) that Kumru has requested. Kumru is represented by Receb (*wakīl*) by providing the *wakālah*.**

Manastır'ın Sinan Bey Mahallesi sâkinlerinden zâtı tarif-i şer'î ile mu'arref Nuri bin Demir Manastır mahkeme-i şer'iyesinde Yakub Bey Mahallesi sâkinlerinden Receb bin Arif muvâcehesinde takrîr-i kelâm edip “Resne Kasabasının Sâlis Mahallesinde sâkine Kumru Hanım binti Suleymân nâm bâkire ve bâligayı munâsib göreceği mihr-i mü`eccel ile nefsim için akd ve nikâh eylemek üzere işbu hazır bi'l-meclis Receb Ağa'yı vekâlet-i mutlaka-i sahîha-i şer'î ile vekil nasb ve ta'yin eyledim” dedikte merkûm dahi vekâlet-i mezbûre kabul ve hidmeti lâzimesini kemâ-yenbeği ta'ahhüt ve ilzam eylediği işbu mahalle zabt olundu.

Fi 20 Şa'ban sene 1342

Fi 23 Mart sene 1923

Mukırr-i mezbûr Nuri Demir (imza)

Vekili mezbûr Receb Arif

Zâtını bilip ta'arif eylediğimiz mezbûr Nuri işbu zabt mündericâtını huzurumuzda takrîr ve kabul edip bizzat vaz'ı imzâ eylediklerin makam-ı şehadetde tasdik ederiz.

Fi 20 minhü

Emin Çelebi Mahallesinden

Document 2. Nr 644

Zawāj & Wakīl: In the presence of Katib Naşid b. Muhammed, an officer in the court, accompanied by Bekir Aga b. Hasan and Ali b. Salih, Hayriye *binti* Muharrem appeals in the court of Manastir for marriage to Asim b. Receb, whereby she says: “I want to get married on my will, no one forces me to get married, and my age allows me to go for marriage”. Since Hayriye is illiterate, she appoints Ali Salih Efendi, from the quarter of Bali Voyvoda in Manastir, as a representater (*wakīl*) and this is witnessed by two people.

Mütehakkak özr-i şer‘iyyeye binaen vuku‘ bulan iltimas üzerine husûs-ı âtı’l-beyân mahallinde ketb ve tahrîr ve istimaı için tarafı şer‘-i enverden mezûnen bi’l-hüküm irsal olunan Kâtib Refik Nâşid Efendi bin Muhammed Manastır’ın Gospoca Harla Uliçesinde yüz kırk altı numaralı hâneye varıp Bâli Voyvoda Mahallesi İmâmı Receb Efendi bin Suleymân, mahalle-i mezkûreden Bekir Ağa bin Hasan ve Ali bin Salih huzûriyle akd-i meclis-i şer‘-i âlî ettikde mezkûr Bâli Voyvoda Mahallesi sâkinlerinden zâtı hazirun-ı mezbûrun tarifleriyle mu‘arrefe Hayriye binti Muharrem nâm bâkire ve bâliga meclis-i ma’kud-i mezkûrede takrîr-i kelâm edip “Ben kendi husn-i rizâmla ve hiçbir kimse tarafından cebir ve tazyik görmeyerek mahzâ vech-î şer‘i üzere akidlerimiz icra edilmek maksadiyle Bâli Voyvoda Mahallesi halkından Asim bin Receb’in nezdine gittim. Sinnim onyedî olup bir gunâ mâni şer‘ide bulunmadığımdan merkûm ile akd ve nikâhımızı talep ederim” dediğini kâtib-i mumâ-ileyh mahallinde ketb ve tahrîr ve mâan meb’usu umenna-i şer‘î ile meclis-i şer‘e gelip âlâ vuku‘hi inha ve takrîr eylediği işbu mahalle zabt ve kayd olundu.

Fi 24 Şaban sene1342

Fi 20 Mart sene 1924

Mukirre-ı mezbûre suret-i imzâ

Zâtını bilip ta'rif eylediğimiz mezbûre Hayriye bâlâda muharrer zabt mündericâtını huzurumuzda takrîr ve kabul edip yazı bilmediğinden imzâsını tahrîre Bâlî Voyvoda Mahallesi'nden Ali Salih Efendi'yi tevkîl eylediğini makam-ı şahadetde tasdîk ederiz.

Fi 30 Mart sene 1924

Şâhid ve mu'arrif

Şâhid ve mu'arrif

Şâhid ve mu'arrif Bekir Hasan (mühür)

Şâhid ve mu'arrif İmâm Receb *

Document 3. Nr 652

Zawāj & Wakīl: Witnessed by Hacı b. Yusuf and Ramazan b. Halid, Remziye binti Muhsin appeals in the court of Manastir for marriage to Bayram b. Mefahil, whereby she says: "I want to get married on my will, no one forces me to get married, and my age allows me to go for marriage". Since Remziye is illiterate, she appoints Hafız İlyas Efendi, an officer in the court, as a representater (wakīl) and this is witnessed by Şakir Emin, the imâm of the quarter of Yakub Bey.

Manastır'ın Hamidiye Mahallesi sâkinlerinden zâtı, Hamza Bey Mahallesinden Hacı bin Yusuf ve Emin Çelebi Mahallesinden Ramazan bin Halit tarifleriyle mu'arrefe Remziye binti Muhsin'in Manastır mahkeme-i şer'iyesinde takrîr-i kelâm edip "Ben hiç bir kimse tarafından tazyik ve icbar olunmaksızın kendi arzulla ve mahzâ vech-i şer'î üzere izdivac eylemek maksadıyla Emin Çelebi Mahallesi halkından Bayram bin Mefâhil'in nezdine gitiğimden ve onsekiz yaşında olup sinnim dahi musait bulduğundan merkûm ile akd-ı nikâhımıza izin verilmesini talep ederim dedigi işbu mahalle zabt olundu.

Fi 25 Şevval sene 1342

Fi 29 Mayıs sene 1924

Mukırre-ı mezbûre Remziye Muhsin

İlyas İbrahim

Zâtını bilip ta'rif eylediğimiz mezbûre Remziye bâlâda muharrer zabt mündericâtın huzurumuzda takrîr ve kabul edip yazı bilmediklerinden imzâsın atmağa Hâfız İlyas Efendi'yi tevkîl eylediğini makam-ı şehadetde tasdik ederiz.

Fi 29 Mayıs sene 1924

Yakub Bey Mahallesi İmâmı Şâkir Emin

Document 4. Nr 654

***Zawāj & Wakīl:* In the presence of Katib Naşid b. Muhammed, an officer in the court, Huriye *binti* Abidin appeals in the court of Manastir for marriage to Hamdi b. Muhammed, whereby she says: “I want to get married on my will, no one forces me to get married, and my age allows me to go for marriage”. Since Huriye is illiterate, she appoints Mustafa Aga as a representater (*wakīl*) and this is witnessed by two people.**

Mütehakkak özr-i şer'iyeye binaen husûs-ı âtı'l-beyânın mahallinde ketb ve tahrîr ve istimai için taraf-ı şer'îden me'zunen bi'l-hüküm irsal olunan Kâtib Nâşid Efendi bin Muhammed, Manastır'ın Hacı Muyo Uliçesinde üç numaralı hâneye varıp zeyl-i zabta muharrerül'- esâmî zevât huzûriyle akd-i meclis-i şer'-i âlî ettikde

Manastır'ın Bâli Voyvoda Mahallesi sâkinlerinden zâtı hâzirun ve mezbûrun tarifleriyle mu'arrefe Hürriye binti Abidin nâm bâkire ve bâliğa meclis-i ma'kud-i mezkûrede takrîr-i kelâm edip “Ben hiç bir kimse tarafından cebir ve tazyik görmeksizin kendi hüsn-i rizâmla ve mahzâ vech-i şer'î üzere akd-i izdivaç eylemek maksadiyla Emin Çelebi Mahallesi sâkinlerinden Hamdi bin Muhammed'in nezdine kendim ve onaltı yaşında olup sinnim dahi musait bulundudan merkûm ile akd-ı nikâhımıza izin verilmesini talep ederim” dediğini kâtib-i mumâ-ileyh mahallinde ketb ve tahrîr ve

ma'an meb'us-i umenâ-i şer'î ile meclis-i şer'a gelup âlâ vuku'ihî ve takrîr eyledikte işbu mahalle zabt olundu.

Fi 5 Temmuz sene 1924

Mukirre-ı mezbûre Servet

Zâtını bilip ta'rif eylediğimiz mezbûre * Hanım bâlâda muharrer olunan zabt ve mundeiricât huzurumuzda takrîr ve kabul edip bizzat imzâsını vaz' eylediğini makam-ı şehadetde tasdik ederiz.

Fi 4 Temmuz sene 1924 Fi 16 * sene 111342

Fi 18 Haziran sene 1924

Mukirre-ı mezbûre **

Mustafa *

Zâtını bilip ta'rif eylediğimiz mezbûre Sedef binti Abidin bâlâda muharrer zabt mündericâtın huzurumuzda takrîr ve kabul edip yazı bilmedinden imzâsını tahrîre Mustafa Ağa'ya * tevkîl eylediğini makam-ı şehadetde tasdik ederiz.

Fi 18 minhü

Şâhid ve mu'arrif * Karyesi

Şâhid ve mu'arrif Yakub Bey Mahallesi

Document 5. Nr 656

Zawâj [Cancellation]: In the presence of Katib Naşid b. Muhammed, an officer in the court, accompanied by Halid b. Haşim, Ali b. Salih and Ibrahim Yusuf, Servet Hanim *binti* Haci Huseyin Efendi appeals in the court of Manastir whereby she says: "Although I agreed to marry Remzi b. Mustafa, from the quarter of

Yakub Bey in Manastir, with a late dowry (*mihr el-mu`eccel*) amounting 31 Turkish Gold coins, I appeal for the cancellation of this marriage and I do not request any thing from Remzi”.

Mütehakkak öZR-i şer’yyeye binaen husûs-ı âti’l-beyân mahallinde ketb ve tahrîr ve istimai için savb-ı şer’-i enverden me’zûnen bi’l-hüküm irsal olunan Kâtib Nâşid Efendi bin Muhammed Manastır’ın Kosovska Uliçesinde elli bir numaralı hâneye varıp Prodyalı Halid Ağa bin Hâşim ve Ali Efendi bin Salih, ve Emin Çelebi Mahallesinden İbrahim Ağa bin Yusuf huzûriyle akd-i meclis-i şer’-i âlî ettikde mezkûr hâne sâkinlerinden zâtı hâzırûn-ı mezbûrun tarifleriyle mu’arrefe Servet Hanım binti Hacı Hüseyin Efendi nâm Hatun meclis-i ma’kud-i mezkûrede takrîr-i kelâm edip “Manastır’ın Yakub Bey Mahallesi sâkinlerinden Remzi Efendi bin Mustafa otuz bir aded Türk lirası mihr-i mü’eccel tesmiyesile zevcî gayri dâhilim idiye de kendisiyle birleşmek kâbil olmadığı anlaşıldığından mihr-i mü’ecceli mezkûr otuz bir lira üzerine almak ve bu babda kendisinden bir şey talep etmemek şartıyla muhâla’aya razî ve mufarekata ** hukuk-i zevciyete vesair hukuk-i şer’iyyeye müteallık âmm-i da’âvî ve kâffe-i eyman-ı muhâsamâtı ve mutalibâtan zevcî mezbûrun zimmetini ibrâ-i âmm-i sahîh-i şer’î ile ibrâ ve iskât eyledim” dediğini kâtib-i mumâ-ileyh mahallinde ketb ve tahrîr ve meân meb’us-i umera-i şer’î ile meclis-i şer’a gelup âlâ vuku’ihî inhâ ve takrîr eyledikte işbu mahalle zabt ve kayd olundu.

Fi 2 Zilhicce sene 1342

Document 6. Nr 657

***Zawāj [Cancellation]:* In the presence of Katib Nasid b. Muhammed, an officer in the court, Remzi b. Mustafa appeals in the court of Manastir whereby he says: “I agreed for the cancellation of my marriage to Servet Hanim *binti* Hacı Huseyin Efendi and I have received the late dowry (*mihr el-mu`eccel*) amounting 31 Turkish Gold coins, which I paid to her earlier”.**

Mütehakkak öZR-i şer'iyeye binaen vuku' bulan iltimas üzerine husûs-ı âti'l-beyân mahallinde ketb ve tahrîr ve istimaı için taraf-ı şer'iyeden me'zunen bi'l-hüküm irsal olunan Kâtib Nâşid Efendi bin Muhammed Manastır'ın Ohritska Uliçesinde yüz oniki numaralı hâneye varıp zeil-i zabta muharrerül'- esâmî zevâtı huzûriyle akd-i meclis-i şer'-i âlf etikte mezkûr hânedede mukim zâtı mu'arref Remzi Efendi bin Mustafa meclis-i ma'kud-i mezkûreden takrîr-i kelâm edip "Zevce-i menkuham Kosovska Uliçe elli bir numarada sâkine Servet Hanım binti Hacı Huseyin mihr-i mü'eccel olan otuz bir aded altın Turk lirası ile nefeka-i ideti * malumesini bana terk etmek ve bu husûsta bir şey taleb etmemek şartıyla * talebinde bulduğundan ben dahi ber vechi muharrer şartı üzerine mezbûre-i hal eyledim ve âmme-i da'âvî ve mutalebattan zimmetini ibrâ-i âmm-i sahîh-i şer'î ile ibrâ ve iskât eyledim" dediğini kâtib mumâ-ileyh mahallinde ketb ve tahrîr ma'an meb'us-i umenâ-i şer'î ile meclisi şer'a gelup âlâ vuku'ihî ve takrîr-i etikte işbu mahalle zâpt ve kayd olundu.

Fi 2 Zilhicce sene 1342

Fi 5 Temmuz sene 1924

Mukırr-ı mezbur

Zâtını bilip ta'rif eylediğimiz mumâ-ileyh Remzi Efendi bâlâda muharrer zâpt munderecâtın huzurumuzda tahrîr ve kabul edip bizzat * eylediği makam-ı şehadetde tasdîk ederiz.

Fi 5 Temmuz sene 1924

Document 7. Nr 673

***Zawāj & Wakīl:* Sumeyye binti Halid appeals in the court of Manastir for marriage to Irfan b. Nazif, whereby she says: “I want to get married on my will, no one forces me to get married, and my age allows me to go for marriage”. Since Sumeyye is illiterate, she appoints Naşid Efendi, an officer in teh court of Manastir, as a representater (*wakīl*) and this is witnessed by two people.**

Manastır'ın Emin Çelebi Mahallesi sâkinlerinden zati zeyl-i zabtta muharrerül'-esâmî kesân tarifleriyle mu'arrefe Sumeyye binti Halid nâm bâkire ve baliga Manastır'ın mahkeme-i şer'iyyesine takrîr-i kelâm edip “Ben hiç kimse tarafından cerr ve tazyik vuku' bulmaksızın mahzâ vech-i şer'î üzere izdivaç eylemek için kendi arzu ve husni rizâmla İne Bey Mahallesinden İrfan bin Nazîf'in nezdine kendim onbeş yaşında bulunduğum ve bir gûnâ mâni'am dahi olmadığı cihetle merkûm İrfan ile akd'-i nikahımız husûsunda muktazî mu'amele-i şer'iyenin îfâsını talep ederim” dediği işbu mahalle zabt olundu.

Fi 3 Rebûlâhir sene 1343

Fi 1 Teşrinisânî sene 1924

Mukırre-ı mezbûre Sumeyye Halid (imza)

Zâtını bilip ta'rif eylediğimiz mezbûre Sumeyye bâlâda muharrer zabt munderecâtin huzurumuzda takrîr ve kabul edip yazı bilmediğinden imzâsını tahrîre Nâşid Efendi'yi tevkîl eylediğın makam-ı şehadetde tasdik ederiz.

Fi 1 Teşrinisânî minhü

Şâhid ve mu'arrif İskopyaniçka Uliçe 188 numara (imza)

Şahid ve mu'arrif Yakub Bey Mahallesinden Şevki İbrahim

Document 8. Nr 676

Zawāj & Wakīl: In the presence of Hacı b. Yusuf and Musa b. Demir, Eşref *binti* Şerif appeals in the court of Manastir for marriage to Arslan b. Ramazan, whereby she says: “I want to get married on my will, no one forces me to get married, and my age allows me to go for marriage”. Since Eşref is illiterate, she appoints [*name is omitted*] Efendi as a representater (*wakīl*) and this is witnessed by two people.

Manastır'a tâbi Tırnova Karyesi sâkinlerinden zâtı, Hamza Bey Mahallesinden Hacı bin Yusuf ve Emin Çelebi Mahallesinden Musa bin Demir tarifleriyle ma'ruf , Eşref binti Şerif nâm bâkir ve bâliga Manastır mahkeme-i şer' iyyesinde takrîr-i kelâm edip “Ben kendi hüsn-i rizâmıla hiç kimse tarafından cebir ve tazyik olmaksızın mahzâ vech-i şer'î üzere akd-i nikah eylemek üzere Tırnovalı Arslan bin Ramazan'ın nezdine gittim, onsekiz yaşındayım ve bir gûnâ mâni'am da yoktur binaen aleyh merkûm Arslan ile nikahlarımızın icrâsına musâ'ade olunmasını talep ederim” dedigi işbu mahalle zabt olundu.

Fi 24 Rebûlâhir sene 1343

Fi 22 Teşrinisânî sene 1924

Mukirre-ı mezbûre Eşref Şerif (imza)

Zâtını bilip ta'rif eylediğimiz mezbûre Eşref bâlâda muharrer zabt mündericâtın huzurumuzda takrîr ve kabul edip yazı bilmediğinden imzâsını atmaya ...Efendi'yi tevkîl eylediği makam-ı şehadetde tasdik ederiz.

Fi 22 Mart sene minhü

Şâhid ve mu'arrif Emin Çelebi Mahallesinden

Şâhid ve mu'arrif Hamza Bey Mahallesinden

Document 9. Nr 680

Zawāj & Wakīl: Hamide *binti* Salih, from the village of Tırnovça, appeals in the court of Manastir for marriage to Ragib b. Halil, whereby she says: “I want to get

married on my will, no one forces me to get married, and my age allows me to go for marriage". Since Hamide is illiterate, she appoints Naşid Efendi, an officer in the court, as a representater (*wakîl*) and this is witnessed by two people.

Manastır'a tâbi Tırnovça Karyesi sâkinlerinden zâtı ta'rif-i şer'î ile mu'arrefe Hamîde binti Salih nâm bâkire ü bâliga Manastır mahkeme-i şer'iyyesinde takrîr-i kelâm edip "Ben hiç kimse tarafından cebir ve tazyik vuku' bulmaksızın mahzâ vech-i şer'î üzere akd-i izdivac eylemek maksadiyle ve kendi arzum ve muvafakatımla Tırnovça Karyesi halkından Ragıb bin Halil nezdine gittim ve bir gûnâ mani'imde olmadığı ve sinnim dahi müsâid bulduğu cihetle merkûm ile akd-i nikah husûsunda musâade buyrulmasını talep ettim" dediği işbu mahalle zabt olundu.

Fi 13 Cemadievvel sene 1343

Fi 10 Kânunuevvel sene 1924

Mukirre-ı mezbûre Hamîde Salih (imza)

Zâtını bilip ta'rif eylediğimiz mezbûre Hamide bâlâda muharrer zabt mündericâtın muvâcehemizde takrîr ve kabul edip yazı bilmediğinden imzâsını tahrîre Nâşid Efendi'yi tevkîl eylediğini makam-ı şehadetde tasdîk ederiz.

Fi 10 Kânunuevvel sene 1924

Karye-i mezbûreli Tevfik Ahmed, Fettah Şerif

Karye-i mezbûreli Kerim Şerif, Fettah Şerif

Mezbure Hamîde'nin on altı yaşında olduğu kayden sabit *tasdik ederim

Fi 10 minhü

Karye-i mezbûre resmî İmamı Fethah Şerif

Document 10. Nr 685

Zawāj & Wakīl: Ayşe *binti* Emrullah, from the village of Buraklar in Manastir, appeals in the court of Manastir for marriage to Numan b. Emin, from the village of Elekler in Pirlepe, whereby she says: “I got married to Numan on my will, no one forced me to get married, and my age allowed me to go for marriage”. Since Ayşe is illiterate, she appoints [names is ommitted] Efendi as a representater (*wakīl*) and this is witnessed by two people.

Manastır’a tâbi Buraklar Karyesi sâkinlerinden zâtı tarif-i şer’î ile mu’arrefe Ayşe binti Emrullâh nâm bâkire Manastır mahkeme-i şer’iyyesinde takrîr-i kelâm edip “Ben bundan oniki gün mukaddem kendi hüsn-i rızâmla ve mahzâ vech-i şer’î üzere izdivac eylemek maksadıyla Pirlepe kazasına tâbi Elekler Karyesi halkından Numan bin Emin’in nezdine gittim. Bu husûsta hiç kimse tarafından cebir ve tazyik vuku‘ bulmadığı ve onaltı yaşında olup bir gûnâ mâniim dahi bulunmadığı cihetle merkum Numan ile akd-i nikahıma musâade olunmasını talep ederim” dediği işbu mahalle zabt ve kayd olundu.

Fi 25 Cemâziyelevvel sene 1343

Fi 22 Kânunuevvel sene 1924

Mukirre-ı mezbûre Âyişe Emrullah Ekrem İsmail

Zâtını bilip ta’rif eylediğimiz mezbûre Âyişe bâlâda muharrer zabt mündericâtını huzurumuzda takrîr ve kabul edip yazı bi’lmediklerinden imzâsını tahrîre ...Efendi’yi tevkîl eylediğini makam-ı şehadetde tasdîk ederiz.

Fi 22 Kânunuevvel sene1924

Şâhid ve mu’arraf Karye-i mezkûreden Muhammed Yaşar Recep

Şâhid ve mu’arraf Elekler Karyesinden Yaşar Recep

Document 11.Nr 700

Zawāj & Wakīl: Pakize *binti* Demir Abdullah, from the village of Lanca in Manastir, appeals in the court of Manastir for marriage to Osman b. Mahmud,

from the same village, whereby she says: “I got married to Osman on my will, no one forced me to get married, and my age allowed me to go for marriage”. Since Pakize is illiterate, she appoints Naşid Efendi as a representater (*wakîl*) and this is witnessed by two people.

Manastır’a tâbi Lahca Karyesi sâkinlerinden zâtı tarif-i şer’î [ile] mu ‘arrefe Pâkize binti Demir Abdullah Manastır mahkeme-i şer’iyyesinde takrîr-i kelâm edip “Hiç bir kimse tarafından cebir ve tazyik vuku‘ bulmaksızın kendi husn-i rizâmı ve vechi şer’î üzere akd-i izdivac eylemek maksadiyle bundan üç-dört gün mukaddem Karyemiz halkından Osman bin Mahmudun nezdine gittim. Bir gûnâ mani-i şer’î bulunmadığı ve sinnim dahi müsâit olduğu cihetle merkûm Osman ile akd-i nikahımıza müsâde buyrulmasını talep edrim” dediği zabt olundu.

Document 12. Nr 621

***Khul`ah, Mihr al-Mu`eccel & Wakîl:* Since both Akif b. Şaban and Hasibe binti Nazif have not been living together for a period of time, in the presence of her husband Akif, Hasibe applies for the dissolution of her marriage (*khul`ah*) by epressing herself that she is not requesting the specified late dowry (*Mihr al-Mu`eccel*) of the three Napoleon Golds. Both, Hasibe and Akif, appoint Naşid Efendi as a representater (*wakîl*).**

Manastır’ın Diodiska Uliçesinde otuz yedi numaralı hânede sâkine zâtı tarif-i şer’î ile mu‘arrefe Hasibe binti Nazif nâm Hatun Manastır mahkeme-i şer’iyyesinde zevcî dâhilim Ahçe Karyesi Akif bin Şaban müvâcehesinde takrîr-i kelâm edip “Merkûm Akif bin Şaban üç aded Napolyon altını mihr-i mü‘eccel teshiyesile zevcî dâhilim idiye de beynimizde ülfet ve muhabbet hâsıl olmadığından mihr-i mü‘eccel-i mezkûr ile nafaka-i ‘iddet-i mu‘ayyne-i ma‘lumem üzerine ve me‘net-i süknâ‘m kendi üzerime olmak üzere muhâla‘aya tâlibe ve mufarâkata râgıbe olduğumdan sual olmak matlubumdır” dedikte zevcî mezbûr Akif dahi mezbûreyi şart-ı mezkûr üzere hul‘ eylediği ve herbiri hukuk-i zevciyete müteallik âmme-i da‘âvî kâffe-i ey mân-i muhâsamât ve metâlibâtan yek-diğerinin zimmetlerini ibrâ-i âmm-i sahîh-i şer’î ile

ibrâ ve iskât ve herbiri ber-minvâl-i muharrer âhârın ibrâsını kabul ettiklerini ikrar eylediklerini işbu mahalle zabt olundu.

Fi 22 Muharrem sene 1342

Fi 4 Eylül sene 1923

Mukırr-ı mezbûr Akif Şaban

Mukırre-ı mezbûre Hasibe Nazif

Zâtlarını bilip ta'rif eylediğimiz mezbûr Akif ile mezbûre Hasibe bâlâda muharrer zabt mündericâtını huzuru mezbûr takrîr ve kabul edip yazı bilmediklerinden imzâlarını tahrîre Nâşid Efendi'yi tevkîl eylediklerini makam-ı şehadetde tasdîk ederiz.

Fi 22 minhü

Emin Çelebi Mahallesi

Yakub Bey Mahallesi

Document 13. Nr 623

***Khul`ah, Mihr al-Mu`eccel & Wakl*: Since both Ragib b. Akif and Kadriye binti Ali have not been living together for a period of time, in the presence of her husband Ragib, Kadriye applies for the dissolution of her marriage (*khul`ah*) by epressing herself that she is not requesting the late dowry (*Mihr al-Mu`eccel*) [the amount of dowry is not specified]. Both, Kadriye and Ragib, appoint Naşid Efendi as a representater (*wakl*), and this is confirmed by two witnesses.**

Manastır'ın Hamza Bey Mahallesi sâkinlerinden zâtı tarif-i şer'î ile mu'arrefe Kadriye binti Ali nâm Hatun Manastır mahkeme-i şer'iyesinde Mahalle-i mezkûreden Ragıb bin Akif muvâcehesinden takrîr-i kelâm edip "Dinari mihr-i mü'accel tashiyesile zevcî dâhilim isede beynimizde ülfet ve muhabbet hâsıl olmadığından zimmetinde mutekarer mihr-i mü'accel-i mezkûre ile nefeka-i iddet mudi-i ma'lûmem üzrine maunet-i süknâm kendi üzerine olmak muhala'aya tâlibe ve mufarekata râgibe oldudan

sual olunmak matlubumdır” dedikte zevce-i mezbûr Ragıb dahi mezbûreyi şart-ı mezkûr üzere hal edip hukuk-i zevce-i müteallık âmme-i da’âvî ve kâffe-i eyman ve mufaleamdan yek diğerinin zimmetlerini ibrâ-i âmm-i sahîh-i şer’î ile ibrâ ve herbiri ber-minvâl-i muharrer âhârın ibrâsını kabul ettiklerini ikrar eyledikleri işbu mahalle zabt olundu.

Fi 1 Muharrem sene 1342

Fi 13 Hâziran sene 1923

Mukırr-ı mezbûr Ragıb bin Akıf

Mukırre-ı mezbûre Kadriye Ali

Zâtını bilip ta’rif eylediğimiz merkûm Ragıb ile mezbûre Kadriye bâlâda muharrer zabt mundeiricâtı huzurumuzda takrîr ve kabul edip yazı bilmediklerinden imzâlarını tahrîre Nâşid Efendi’yi tevkîl eylediklerini makam-ı şehadetde tasdîk ederiz.

Fi 1 minhü

Şâhid ve mu’arrif Yakub Bey Mahallesi

Şâhid ve mu’arrif Hamza Bey Mahallesi İmâmı

Document 14. Nr 628

***Talâq & Khul`ah:* Since both Hasan b. Sadik and Zehra *binti* Haci Abdullah have been facing marriage problems, with the request of his wife for the dissolution of their marriage (*khul`ah*), Hasan b. Sadik fills a petition for divorce. Zehra is not requesting the late dowry (*Mihr al-Mu`eccel*), where the amount is hundred dinars. Zehra is represented by her father Abdullah Efendi b. Haci Ibrahim, and this is witnessed by several witnesses.**

Manastır’ın Bâlî Bey Mahallesi sâkinlerinden zâtı ta’rif-i şer’î ile mu’arref Hasan bin Sadık nâm kimesne mahfel-i kazada cemâ’at-ı İslamiyyeye mahsus odada * ve meclis-i şer’-i şerif-i enverde takrîr-i kelâm edip “Zevcem Yakub Bey Mahallesi sâkinlerinden Zehra binti Hacı Abdullah ile beynimizde ülfet ve muâşeret hâsıl olmadığından kendisine vekil-i musecceri şer’îsi mumâ-ileyh Abdullah Efendi bin Hacı

İbrahim taleb ve muvâfakatı vechile muvekkilesi mezbûre Zehra'nın mihr-i mü'eccel nafaka-i iddetile * hazinesile bulunup taraf-ı şer'iyede takrîr olunan şehrî yüz elli dinari nafakasını bana terk ma'ûnet-i süknâsı kendi üzerine almak şartıyla muhâlê'aya tâlibe ve râgibe olduda ben dahi şart-ı mezbûr üzere mezbûreyi hul' ve tatlık eyledim” dediği zabt olunur.

Fi 3 Teşrinievvel sene 1923

Mukırr-ı mezbûr

Zâtını bilip ta'rif eylediğimiz mezbûr Hasan bin Sadık işbu vesîka münderecâtını müvâcehemizde ve takrîr ile bizzat vaz'-ı imzâ eylediği makam-ı şهادetde tasdik ederiz.

Fi 3 minhü

Evkaf tahsildarı

Abdülkadir

Mezbûre Zehra binti Hacı Abdullah'ın vekil-i museccel-i şer'îsi pederi mezbûr Hacı Abdullah Efendi bin İbrahim dahi mihr-i mezkûr ile nafaka-i iddet-i muayyenesiyle * taht-ı kazasında ? * sağır İsmail'in nafakasını zevcî merkûm terk ve ol suretle hul'-ı mezkûrun kabul eylediği muvekkilesi nâmına izâfetle bi'l'-vekâle ikrar eylediği zabt olundu.

Fi 7 minhü

Hacı Abdullah

Zâtını bilip ta'rif eylediğimiz mûma-ileyh Hacı Abdullah Efendi bin Hacı İbrahim işbu takrîr ve muvâcehesine ifade ve bizzat vaz'-ı imzâ eylediklerini makam-ı şهادetde tasdik ederiz.

Fi 3 minhü

Hademedden Emin(imzâ)

Evkaf *

Hızır Mehmed

Document 15. Nr 629

***Khul`ah, Talāq, Mihr al-Mu`eccel & Wakīl:* Since both Miriş binti Ahmed and her husband Yahya b. Banuş have been facing miscommunication, the wife Miriş appeals for the dissolution of their marriage (*khul`ah*) and she is requesting from her husband the specified amount the late dowry (*Mihr al-Mu`eccel*). Miriş and Yahya are illiterate, hence both appoint Naşid Efendi as representater (*wakīl*), and this is confirmed by two witnesses.**

Manastır'ın Emin Çelebi Mahallesinde zâtı tarif-i şer'î ile mu'arrefe Miriş binti Ahmed Manastır mahkeme-i şer'iyyesinden mahalle-i mezkûreden Yahya bin Banuş muvâcehesinde takrîr-i kelâm edip “Merkûm Yahya beşyüz guruş mihr-i müeccel teshiyesiyle zevc-i dâhilim ise de beynimizde ülfet ve mehabbet hâsıl olmadığından mihr-i mü'eccel-i mezkûr ile nafaka-i iddet-i mu'ayyene-i ma'lume üzerine meûnet-i süknam kendi üzerime olmak ve zevcim mezbûrden matlubum olan yüz yirmi yedi yanka parayı aramamak ve oldahi benim için Ziraat bankasına vermiş olduğu yüz yankayı bana terk eylemek şartıyla muhâle'aya râzi ve mufârekata tâlib olduğumdan sual olunmak matlubumdur” dedikte zevc-i mezbûr Yahya dahi şart-ı mezkûr üzerine mezbûreye hul' eylediği ikrar ettikten sonra mebâlig-i mezkûre ile hukuk-i zevciyete mütealîk âmme-i da'âvî ve kâffe-i eyman ve muhâsemat ve mutalîbâtтан yek-diğerlerinin zimmetlerini ibrâ-i âmm-i sahîh-i şer'î ile ibrâ herbiri ber-minvâl-i muharrer âharın ibrâsını kabul ettiklerini ikrâr eyledikleri işbu mahalle zabt olundu.

Fi 28 Safer sene 1342

Fi 8 Teşrinisânî sene 1923

Mukirre-ı mezbûre (imzâ)

Yahya Banuş (imzâ)

Mukirre-ı mezbûre Miriş Ahmed (imzâ)

Zâtını bilip ta'rif eylediğimiz mezbûre Miriş ile merkûm Yahya bâlâda muharrer vesîka mündeyiricâtını muvâcehemizde takrîr ve kabul edip yazı bilmediklerinden imzâlarını tahrîre Nâşid Efendi'yi tevkîl eylediğini makam-ı şehadetde tasdîk ederiz..

Fi 28 minhü

Şâhid ve mu'arrif Yakub Bey Mahallesi

Şâhid ve mu'arrif Emin Çelebi Mahallesi İmâmı (imzâ)

Document 16. Nr 640

Khul'ah & Mihr al-Mu'eccel: Since Hayriye binti Ali's marriage life with her husband Hasan b. Sadik has not been working out for a long period of time, Hayriye, in the presence of her husband, appeals for the dissolution of her marriage (khul'ah) and she is not requesting from her husband the late dowry (mihr al-mu'eccel) amounting 301 gurus (silver coins). Hasan accepts her request for khul'ah.

Manastır'ın Drugi Puk Uliçesi onbeş numaralı hânesinde sâkine zâtı tarif-i şer'î ile mu'arrefe Hayriye binti Ali nâm Hatun Manastır mahkeme-i şer'iyyesinde zevci Kocacıklı Hasan bin Sadık muvâcehesinde takrîr-i kelâm edip. “Merkûm Hasan üçyüz bir guruş mihr-i mü'eccel tesmiyesile altı seneden beri zevci-dâhilim ise de beynimizde ülfet ve muhabbet hâsıl olmadığından mihr-i mü'eccel-i mezkûr ile nefeka-i iddet-i şer'iyye-i ma'lûmem üzerine meû'net-i süknâm kendi üzerime olmak üzere muhâkemeye talîbe ve mufârakata râgibe oldudan sual olunmak matlubumdır” dedikte zevci merkûm Hasan dahi şartı mezkûr üzere mezbûre Hayriye'i hul' eylediğini ikrar ve hukuk-ı zevcyede müteallık âmme-i da'âvî ve kâffe-i ey mân ve metalibâtan yek-dîğerinin zimmetlerin ibrâ-i âmm-i sahîh-i şer'î ile ibrâ ve iskât edip herbiri ber-minvâl-i muharrer âharın ibrâsını kabul eylediklerini ifade ettikderi işbu mahalle zabt ve kayd olundu.

Fi 7 Şaban sene1342

Fi 16 Mart sene 1923

Mukirre-ı mezbûre Hayriye binti Ali

Document 17. Nr 648

[Khul`ah], Wakîl & Mihr al-Mu`eccel: Since Sidika binti Seyfuddin's marriage life with her husband Eşref b. Salih has not been working out for a period of time, Sidika appeals for the dissolution of her marriage [khul`ah] and she is not requesting from her husband the late dowry (mihr al-mu`eccel) amounting 25 gold coins. Sidika is illiterate, hence she appoints Saffet b. Ibrahim, from the quarter of Kara Oglan, as a representater (wakîl), and this is confirmed by two witnesses.

Mütehakkak özr-i şer'iyeye binaen vuku' bulan iltimas üzerine husûs-ı âtî'l-beyânın mahallinde ketb ve tahrîr ve istimaı için taraf-ı şer'iyeden me'zunen bi'l-hüküm irsal olunan Kâtib Nâşid Efendi bin Muhammed Manastır'ın İskopyanicka Uliçesinde elli iki numaralı hâneye varıp zeyl-i zabtda muharrerül'-esâmî zevât huzûriyle akd-i meclis-i şer'-i âlî ettikde mezkûr hâne sâkinlerinden zâtı hâzırın-ı mezbûrun tarifleriyle ma'ruf Sıdika binti Seyfüddin Ağa nâm Hatun meclis-i ma'kud-i mezkûrede takrîr-i kelâm edip “Manastır'ın Sinan Bey Mahallesi sâkini Eşref Efendi bin Salih'i yirmi beş aded altın lira mihr-i mü'eccel tesmiyesiyle zevc-i dâhilim idiyse de beynimizde ülfet ve muhabbet hâsıl olmadığından mihr-i mü'eccel-i mezkûr ile nefeka-i iddet-i mu'ayyene-i malumem üzerine ve me'ûnet-i süknâm kendi üzerime olmak ve el-yevm mumâ-ileyh nezdinde bulunan sağîr oğlu almak husûsu ki hukukumdan ferağat etmek ve sağîr-ı mezbûru bir daha pederinizden talep etmemek şartıyla muhâla'aya razı ve mufârekata tâlibim” dediği işbu mahalle zabt ve kayd olundu.

Fi 10 Şevvâl sene 1342

Fi 14 Mayıs sene 1924

Mukirre-ı mezbûre Sıdika Seyfüddin

Zâtını bilip ta'rif eylediğimiz mezbûre Sıdıka Hanım bâlâda muharrer zabt mündericâtın huzurumuzda takrîr ve kabul edip yazı bilmediğinden imzâsını tahrîre Kara Oğlan Mahallesi Saffet İbrahim Efendi'yi tevkîl eylediği makam-ı şehadetde tasdîk ederiz.

Fi 14 * sene 1924

Şâhid ve mu'arrif mahalle-i mezkûreden Mustafa Abbas

Şâhid ve mu'arrif Kara Oğlan Mahallesi Akif Receb

Document 18. Nr 665

[*Khul'ah*], *Wakl*, *Nafaka* & *Mihr al-Mu'eccel*: Since Firdevs binti Nazif's marriage life with her husband Hacı b. Kadri has not been working out for a period of time, Firdevs appeals for the dissolution of her marriage [*khul'ah*], and she is neither requesting from her husband the late dowry (*mihr al-mu'eccel*) nor the nafaka for their child Şadiye. Firdevs is illiterate, hence she appoints Şakir Efendi, the imam, as a representater (*wakl*), and this is confirmed by two witnesses.

Manastır'ın Yakub Bey Mahallesi sâkinlerinden zâtı tarif-i şer'î ile mu'arrefe Firdevs Hanım binti Nazif Manastır mahkeme-i şer'iyyesinden mahalle-i mezkûreden Hacı bin Kadri muvâcehesinde takrîr-i kelâm edip “Mezbûr Hacı yedi aded Napolyon altını mihr-i mü'eccel tesmiyesile zevc-i dâhilim idiyse de beynimizde ülfet ve muhabbet hâsıl olmadığından zimmetinde mukarrer mihr-i mü'eccel-i mezkûr ile nefeka-i iddet-i mu'ayyene-i malumen üzerine ve me'ünet-i süknâm kendi üzerime olmak taht-ı terbiyemde bulunan altı aylık sağire kızı Şadiye için kendisinden nefeka nâmile bir şey talep etmemek şartıyla muhâla'aya tâlibe ve müfarakaya râgibe olduğumdan sual olunmak matlubumdur” dedikte zevc-ı mezbûr Hacı dahi zevcesi mezbûre Firdevsi ber- vech-i muharrer şart-ı mezkûre[ile] hal' eylediğini ikrar ve herbiri hukuk-ı şer'iyeye muteallik âmme-i dâ'va ve kâffe-i eyman ve mahâsamât ve metalibâtan yekdiğerlerinin zimmetlerini ibrâ-i âmm-i sahîh-i şer'î ile ibrâ ve iskât edip

herbiri ber-vech-i muharrer âharın ibrâsını kabul eyledi” dedikleri işbu mahalle zabt ve kayd olundu.

Fi 27 Safer sene 1343

Fi 23 Hâzıran sene 1923

Mukırr-ı mezbur Hacı Kadri

Mukırr-ı mezbûre Firdevs Nazif, İmam Şakir Efendi

Zâtını bilip ta'rif eylediğimiz Hacı ve Firdevs'in bâlâda muharrer zabt mündericâtın huzurumuzda takrîr ve kabul edip Hacı bizzat vaz'-ı imzâ eylediğini ve Firdevs ise yazı bilmediginden imzâya İmâm Şâkir Efendi'yi tevkîl eylediğini makam-ı şhadetde tevkîl ederiz.

Fi 25 Hâzıran sene 1924

Şâhid ve mu'arrif Şefki

Şâhid ve mu'arrif İmâm Şâkir Efendi

Mucibince tenfiz olunmak [buyruldu]

Document 19. Nr 679

***Talâq, Khul`ah & Wakîl:* Since both Tefvik b. Şaban and Kiyet *binti* Hakkı have been facing marriage problems, with the request of his wife, both appeal for the dissolution of their marriage (*khul`ah*). Kiyet is not requesting the late dowry (*mıhr al-mu`eccel*) from her husband. Since Tefvik and Kiyet are illiterate, both appoint Şukri b. Zekeriya Efendi as representer (*wakîl*), and this is witnessed by two people.**

Manastır'ın Bâli Voyvoda Mahallesi sâkinlerinden zâtı ta'rif-i şer'î ile mu'arrife Kiyet binti Hakkı nâm Hatun Manastır mahkeme-i şer'iyesinde Prodim Karyeli kezâ zâtı mu'arref Tefvik bin Şahin muvâcehesinde takrîr-i kelâm edip “Hızır-ı mezbûr Tefvik üç aded Napolyon altını mıhr-i mü'eccel tesmiyesile zevc-i dâhilim idiyse de beynimizde ülfet ve husn-i muaşeret hâsıl olmadığından mıhr-i mü'eccel-i mezkur ile

nefeka-i ‘iddet-i şer’iyye-i ma’lûmem üzerine ve ma’ûnet-i süknâm kendi üzerime almak üzere muhâla‘âya râziye ve müfavakaya tâlibe olduğumdan sual olmak matlubumdır” dedikte zevc-i mezbûr Tefvik dahi cevabın ber- vech-i muharrer şart-ı mezbûr üzere mezbûreyi hal’ eylediğini ikrar etikten sonra herbiri hukuk-i zevciyete müteallık âmme-i da’âvî ve kâffe-i eyman ve muhâsamât ve metâlibattan yek-dîğëerinden zimmetlerini ibrâ-i âmm-i sahîh-i şer’î ile ibrâ ve iskât eylediklerini ve herbiri ber-minvâl-i muharrer âharınıbrâsını kabul eyledik” dedikleri işbu mahalle zabt ve kayd olundu.

Fi 5 Cemâziyelevvel sene 1343

Fi 3 Kânunuevvel sene 1924

Mukırr-ı mezbûr Tefvik Şahin (imza)

Mukırre-ı mezbûre Kıymet Hakkı (imza)

Zâtlarını bilip ta’rif eylediğimiz mezbûran Tefvik ve Kıymet bâlâda muharrer zabt münderecâtını muvâcehemizde takrir ve kabul edip yazı bilmediklerinden imzâlarını atmaya Şükrü bin Zekeriya Efendi’yi tevkîl eylediklerini makam-ı şhadetde tasdik ederiz.

Fi 3 Kanuni evvel sene 1924

Şâhid ve mu’arrif Emin Çelebi Mahallesinden

Şâhid ve mu’arrif Kara Oğlan Mahallesinden (imza) Mustafa Abbas

Mucibince tenfiz oluna fi 3 minhü

Document 20. Nr 682

***Talâq, Khul’ah & Nafaka:* Since both Ramazan b. Osman and Hayriye *binti* Ismail have been facing marriage problems, Hayriye, in the presence of Katib Naşid Efendi, Asim b. Ahmed, Talha b. Talib and her husband Ramazan, appeals for the dissolution of their marriage (*khul’ah*). Hayriye is not requesting the late**

dowry (*mihr al-mu`eccel*) and *nafaka* of the child from her husband. This is witnessed by two people.

Mütehakkak öZR-i şer'ıye binaen husûs-ı âti'l- beyânın mahallinde ketb ve tahrîr ve istimâi için vuku' bulan iltimas üzerine taraf-ı şer'den me'zunen bilhukm irsal olunan Kâtib Nâşid Efendi bin Muhammed Manastır'ın Solunska Uliçesinde yüz yirmi dört numaralı hâneye varıp Emin Çelebi Mahallesinden Asim bin Ahmed ve Hamza Bey Mahallesinden Talha bin Tâlib huzûriyle akd-i meclis-i şer'-i âlî ettikde mezkûr hâne sâkinlerinden zâtı hâzıran-ı mezbûran tarifleriyle mu'arrefe Hayriye binti İsmail nâm Hatun meclis-i ma'kud-i mezkûreden Emin Çelebi Mahallesi halkından Ramazan bin Osman muvâcehesine takrîr-i kelâm edip "Merkûm Ramazan Bey'in bir kuruluş mihr-i mü'eccel tesmiyesile zevci dâhilim ise de beynimizde ülfet ve hüsn-i meâşeret hâsıl olmadığından zimmetinde mütekarrer mihr-i mü'eccel-i mezkûr ile nefeka-i iddet-i muayine-i ma'lûmem üzerine ve ma'ûnet-i süknâ'm kendi üzerine olmak ve taht-ı hacır ve terbiyemde bulunan üç günlük sağır evladı için tarih-i zabıttan itibaren üç ay müddetle nefeka talep etmemek şartıyla muhâleâya râdiye ve mufârekata tâlibe oldudan sual olunmak matlubumdur" dedikte zevc-i merkûm Ramazan'ın dahi zevcesi mezbûreyi ber vech-i muharrer şerâit-i mezkûre vechile hal eylediğini ikrar eylediğini hukuk-i zevciyete muteallik âmme-i da'âvî ve kâffe-i eymân ve muhâsamât ve metâlebatan yek-dîğerinin zimmetlerini ibrâ-i âmm-i sahîh-i şer'î [ile] ibrâ ve iskat edip herbiri ber-minvâl-i muharrer âharın ibrâsını kabul eyledik dediklerini kâtib-i mûmâ-ileyh mahallinde ketb ve tahrîr ve meclis-i şer'a gelip alâ vuku'ihî inhâ ve takrîr eyledikte işbu mahalle zabt ve kayd olundu.

Fi 18 Cemâziyelevvel sene 1324

Fi 10 Kânunuevvel sene 1924

Mukırr-ı mezbûr Ramazan Osman

Mukırre-ı mezbûre Hayriye İsmail

Zâtlarını bilip ta'rif eylediğimiz mezbûran Ramazan ve Hayriye bâlâda muharrer zabt mündericâtını huzurumuzda takrîr ve kabul eylediklerini makam-ı şehadetde tasdîk ederiz.

Fi 15 Kânunuevvel sene 1924

Kara Oğlan Mahallesinden Mustafa Abbas

Hamza Bey Mahallesinden (mühür)

Şâhid ve mu‘arrif Tahla bin Talib

Şâhid ve mu‘arrif Asım Ahmed

Document 21. Nr 690

***Talâq, Khul‘ah & Mihr:* Since both Şevki b. Aluş and Muşerref *binti* Bekir have been facing marriage problems, Hafız Mustafa b. Mahmud, on behalf of Muşerref, in the presence of her husband Şevki, appeals in the court for the dissolution of Muşerref and Şevki’s marriage (*khul‘ah*). Muşerref is willing to return all the dowries (*mihr*) she received from her husband. This is witnessed by two people.**

Manastır’ın İskopyanicka Uliçesinde seksen numaralı hânede sâkine Muşerref binti Bekir nâm Hatun’un vekil-i meclis-i şer‘îsi Kara Oğlan Mahallesi halkından Hâfız Mustafa Efendi bin Mahmud Manastır mahkeme-i şer‘iyyesinden Mahalle-i mezkûr halkından zâtı tarif-i şer‘î ile mu‘arref Şevki Efendi bin Aluş muvâcehesinde takrîr-i kelâm edip “Mûmâ-ileyh Şevki Efendi muvekkilem mezbûre Muşerref’in onbir lira-yı Osmanî mihr-i mü‘eccel tesmiyesile zevci dâhilim idiyse de beynimizde ülfet ve husn-i meâşeret hâsıl olmadığından zimmetini mutekarrer mihr-i mü‘eccel-i mezkûr için on aded Napolyon altını ve nefeka-i iddet-i şer‘iyye-yi malumesi için de altı yüz dinari muvekkileme verilmek ve evvelce Şevki Efendi tarafından zevcesi mezbûre Muşerref’e verilen bir aded altın saat mea köstek kendisine iâde olunmak şartıyla bi’lvekâle muhala‘aya tâlibe ve mufarekata râgibe oldudan sual olunmak matlubum dur” dedikte mûmâ-ileyhi Şevki Efendi dahi cevabımın ber-vechi muharrer şart-ı mezkûr üzere mezbûreyi hal‘ eylediğini ikrar ve herbiri hukuk-i zevciyeye muteallik âmme-i da’âvî ve kâffe-i eymân ve muhâsamât ve mutalebattan yek-dîğêrinin zimmetlerini bi’lvekâle ve bilasale ibrâ-i âmme-i sahîh-i şer‘î ile ibrâ ve iskât eyledik dedikleri işbu mahalle zabt ve kayd olundu.

Fi 5 Cemaziyelâhir sene 1343

Fi 3 Kânunusânî sene 1924

Mukırr-ı mûmâ-ileyh (imza)

Mukırr-ı mûmâ-ileyh Hafız Mustafa Mahmud (imza)

Zâtlarını bilip ta'rif eyledigimiz mûmâ-ileyhimâ Hâfız Mustafa ve Şevki Efendiler bâlâda muharrer zabt mündericâtını huzurumuzda takrîr ve kabul edip bizzat vaz'-ı imzâ eylediklerini makam-ı şehadetde tasdik ederiz.

Fi 3 Kânunusânî sene minhü

Şâhid ve mu'arrif (imza)

Şahid ve mu'arrif (imza)

Document 22. Nr 694

Talâq, Khul`ah, Mihr el-Mu`eccel, Nafaka & Wakîl: Since both Musa b. Ahmed and Nuriye binti Fettah have been facing marriage problems, Hayriye, in the presence of her husband, appeals for the dissolution of their marriage (khul`ah). Nuriye is not requesting the late dowry (mihr al-mu`eccel) and nafaka of the child from her husband. Since Musa and Nuriye are illiterate, both appoints Imam Cihad Efendi as representater (wakîl) and this is witnessed by two people.

Manastır'ın Yakub Bey Mahallesi sâkinlerinden zâtı tarif-i şer'î ile mu'arrefe Nuriye binti Fettah nâm Hatun Manastır mahkeme-i şer'iyesinde Gospoca Harla Uliçesinde yüz yetmiş numaralı hânede mukim Dolniçeli Musa bin Ahmed'in muvâcehesine takrîr-i kelâm edip "Mezbûr Musa Bey bir gurus mihr-imü'eccel tesmiyesiyle zevci dâhilim isede beynimizde ülfet ve husni meaşeret hâsıl olmadığından mihr-i mü'eccel mezkûr ile nefeka-i iddet-i mu'ayyene-i ma'lûmem üzerine ve me'net-i süknâ'm kendi üzerime almak ve iki yaşında sagîre oğlum Şa'ban için benden* nafaka talep etmemek üzere muhâla'aya razı ve mufarekata talîbe olduğumdan sual olunmak matlubum dur" dedikte merkûm Musa dahi zevcesi mukırr-ı mezbûre Nuriye'ye ber vech-i muharrer şart-ı mezkûr üzere hal'eylediğini ikrar ve hukuk-i zeviyede muteallik

âmm-e-i da'âvî ve kâffe-i eyman ve muhâsamâtı ve metâlibâtta yekdiğerlerinin zimmetlerini ibrâ-i âmm-i sahîh-i şer'î ile ibrâ ve iskât ve herbiri ber-vech-i muharrer âharın ibrâsını kabul eylediğini işbu Mahalle zabt ve kayd olundu.

Fi 7 Şa'ban sene 1343

Fi 2 Mart sene 1925

Mukırr-ı mezbûr Musa Ahmed (imza)

Mukırr-e-ı mezbûre Nuriye Fettah (imza)

Zâtlarını bilip ta'rif eylediğimiz mezbûran Musa ve Nuriye bâlâda muharrer zabt mündericâtın huzurumuzda takrîr ve kabul edip yazı bilmediklerinden imzâlarını yazmaya İmâm Cihad Efendi'yi tevkîl eylediklerini makam-ı şehadetde tazdik ederiz.

Fi 2 Mart sene 1925

Şâhid ve mu'arrif Dersika Uliçe 41 numara Suleyman muhammed (imza)

Şâhid ve mu'arrif *Mahallesinden Cezayir Resul (mühür)

Document 23. Nr 626

***Talâq (al-Bâ'in):* In the presence of Imâm Hafiz Şakir Efendi b. Emin, Saffet b. Seyfeddin divorces his wife Meryem *binti* Kazim, where Mustafa Ibrahim, Şahin Raşid, Muharrem Şahin and Veysel Kazim witnesses the case.**

Manastır'ın Yakub Bey Mahallesi İmâmı Hâfiz Şâkir Efendi bin Emin Manastır mahkeme-i şer'iyesinde takrîr-i kelâm edip "Kajani Karyesi sâkinlerinden Saffet bin Seyfeddin zevce-i menkûhası mahallemiz sâkinelerinden Meryem binti Kazim fi onsekiz Hâzıran bin dokuzyüz yirmi üç tarihinde müvâcehemde ve Yakub Bey Mahallesi'nden Mustafa İbrahim ve Şahin Raşid ve Muharrem Şahin ve Veysel Kazim nâm kimesneler hâzır olduğu halde bir talak-ı bâyin ile tatlık eyledi dediği" işbu Mahalle zabt olundu .

Fi 14 Safer sene 1342

Fi 25 Hâzıran sene 1923

Yakub Bey Mahallesi İmâmı (mühür, imzâ)

Document 24. Nr 635

***Talāq, Mihr al-Mu`eccel & Wakīl:* Since Salim b. Kazim's marriage life with Bedriye *binti* Şaban have not been working out, Salim appeals for the divorce (*talāq*) and his wife is not requesting from her husband the late dowry (*mihr al-mu`eccel*). Salim is an illiterate, hence he appoints Hafiz Ilyas Efendi as representater (*wakīl*), and this is confirmed by two witnesses.**

Manastır'a muzaf Kişova Karyesi halkının zâtı İrlikoğanlı Hasan bin Sadık Dolyovoda Mahallesinin Hamdi bin Adil tarifleriyle mu'arref Salim bin Kazım nâm kimesne Manastır mahkeme-i şer'iyesinde takrîr-i kelâm edip "Beş seneden beri taht-ı nikâhımda bulunan zevcem İrlikogan Karyesi sâkinlerinden Bedriye binti Şa'ban'ı beynimizde ülfet ve muhabbet hâsıl olmadığından mihr-i mü'eccel ile nefeka-ı iddetini bana terk eylemek şartıyla tatlîk eyledim bugünden itibaren mutallakamdır" dediği işbu mahalle zabt ve kayd olundu.

Fi 11 Rebiulevvel sene 1342

Fi 19 Mayıs sene 1923

Mukırr-ı mezbûr Salim bin Kâzim, İlyas İbrahim (imzâ)

Zâtını bilip ta'rif eylediğimiz merkûm Salim bâlâda muharrer zabt mündericâtın huzurumuzda takrîr ve kabul edip yazı bilmediğinden imzâsını tahrîre Hafiz İlyas Efendi'yi tevkîl eylediğini makam-ı şehadetde tasdîk ederiz.

Fi 11 minhü

İrlikoganlı (imzâ)

Dalyovoda Mahallesinden Hamdi Adil

Document 25. Nr 638

Talāq, Mihr al-Mu`eccel & Wakīl: Since Ragib b. Salih's marriage life with Zarife binti Faik has not been working out, Ragib, in the presence of his wife, appeals for the divorce (*talāq*) and his wife is not requesting from her husband the late dowry (*mihr al-mu`eccel*) amounting ten (10) Napoleon golden coins. Since both Ragib and Zarife are illiterate, hence they appoint Naşid Efendi as representater (*wakīl*), and this is confirmed by two witnesses.

Manastır'a muzâf Rohovo Karyesi sâkinlerinden Râgıb bin Salih Manastır mahkeme-i şer`iyyesinde, Hamidiye Mahallesi sâkinlerinden kezâ zâtı mu`arrefe Zarife binti Faik muvâcehesinde takrîr-i kelâm edip "Mezbûre Zarife on aded Napolyon altını mihr-i mü`eccel tesmiyesile zevce-i medhulün bihâm idiye de beynimiz[de] ülfet ve muhabbet hâsıl olmadığından mihr-i mü`eccel-i mezkûr ile nefeka-i iddet-i muayyene-i malumesini bana terk etmek şartıyla bundan dört ay mukaddem mezkûreyi bir talak-ı bâyin ile tatlık ettim ve tarih-i mezkûrdan beri mutallakamdır dır" dedikte mezkûre dahi merkûm Râgıb cemî-i kelimat-ı meşrûhasında vicâhem ve şifâhen tasdik eylediği ve herbiri hukuk-ı zevciyete müteallık âmme-i de'âvî ve kâffe-i ey mân ve muhâsamât ve metalibâtтан yek-dîğêrinin zimmetlerini ibrâ ve iskât ve herbiri ber-minvâl-i muharrer âhârın ibrâsını kabul eylediklerin ikrar ettikderi işbu mahalle zabt ve kayd olundu.

Fi 26 Cemâzielevvel sene 1342

Fi 5 Kânunısânî sene 1924

Mukırre-ı mezbûre Zarife binti Faik (imza)

Mukır-ı mezbûr Ragıb Salih (imza)

Zâtını bilip ta'rif eylediğimiz merkûm Ragıb ve mezbûre Zarife bâlâda muharrer zabt mündericâtın huzurumuzda takrîr ve kabul eylediklerini yazı bilmediklerinden imzâları Nâşid Efendi'yi tevkîl eylediklerini makam-ı şehadetde tasdik ederiz.

Fi 5 Kanunusani sene 1923

Şâhid ve mu`arrif Gospoca Harla Uliçesinde 204 numarada Hâlim Arslan (mühür)
Hâlim

Şâhid ve mu'arref Opştinska Uliçesinde 4 numarada Şükri Arslan

Document 26. Nr 641

***Talāq & Mihr al-Mu`eccel:* Since Muhammed Ali b. Riza's wife Ganimet *binti* Edhem run away to Debre and she is residing there, Muhammed Ali appeals for the divorce (*talāq al-bā'in*) and he will pay her late dowry (*mihr al-mu`eccel*) amounting 500 *gurus* (silver coins). Muhammed Ali pays 100 *gurus* to her father Edhem in advance.**

Manastır'ın Emin Çelebi Mahallesi sâkinlerinden zâtı tarif-i şer'î ile mu'arref Muhammed Ali bin Riza Manastır mahkeme-i şer'iyyesinde takrîr-i kelâm edip "Beşyüz bir guruş mihr-i mü'eccel tesmiyesile zevceyi ma'lûme-i medhulün biham olan Ganimet Binti Edhem nâm Hatun iznim olmadan Debre'ye Firar ve el-yevm orada ikamet etmekte oldudan mezbûreyi bir talak-i bâyin ile tatlık eyledim. Mezbûre tarih-i zabıttan i'tibâren mutallaka olup mihr-i mü'ecceli olan beşyüz guruş kendisine verilmek üzere Manastır mahkeme-i şer'iyyesine teslim eyledim" dediği işbu mahalle zabt ve kayd olundu.

Fi 17 Şaban sene 1342

Fi 22 Mart sene 1923

Mukırr-ı mezbûr Muhammed Ali bin Riza (imzâ)

Mezbûrenin nefeka-i iddet-i meayyenesi olarak pederinin tensibi vechile yüz dinari dahi pederi merkûm Edhem * verildiginden mezbûrenin talebinden anır *****

Zâtını bilip ta'rif eylediğim merkûm Muhammed Ali bâlâda muharrer zabt mündericâtını huzurumuzda takrîr-i kelâm edip ***** makam-ı şehadetde tasdîk ederiz.

Fi 11 minhü

Document 27. Nr 646

Talāq & Wakīl: Since Saniye *binti* Ibrahim run away to the village of Ostriç where she has been involved in illegal relationship with Malik b. Abidin, therefore Faik b. Banuş, husband of Saniye, from the village of Kişovo in Manastir, appeals for the divorce (*talāq*) of his wife. Faik is illiterate, hence he appoints Akif Efendi, an officer in the court, as a *wakīl* and this is confirmed by two witnesses.

Manastır'a tâbi Kişovo Karyesi sâkinlerinden zâtı ta'rif-i şer'î ile mu'arref Faik bin Banuş Manastır'ın mahkeme-i şer'iyyesinde takrîr-i kelâm edip "Zevce-i menkûham Dihova Karyesinden Sâniye binti İbrahim tarih-i zabıttan iki sene mukaddem hânemden firar ederek Ostriç Karyesinden Malik bin Abidin'in nezdine gitmekle gayri meşrû harekette bulduğundan mezbûreyi bir talak-i bâyin ile ta'tlîk eyledim bugünden itibaren mutallakam dır" dedikte işbu mahalle zabt ve kayd olundu.

Fi 6 Şevval sene 1342

Fi 10 Mayıs sene 1924

Mukırr-ı mezbûr Faik bin Banuş (imza)

Zâtını bilip ta'rif eylediğimiz merkûm Faik bâlâda muharrer vesika mündericâtını huzurumuzda takrîr ve kabul edip yazı bilmediğinden imzâsını tahrîre Akif Efendi'yi tevkîl eylediğini makam-ı şehadetde tasdîk ederiz.

Fi 10 minhü

Şâhid ve mu'arref Mahalle-i mezkûreden Hâlid Tâhir

Şâhid ve mu'arref Sinan Bey Mahallesi

Document 28. Nr 661

Talāq, Mihr al-Mu`eccel & Wakīl: Since Nesim b. Raif's marriage life with Hamide *binti* Veysel has not been working out, Nesim, in the presence of his wife,

appeals for the divorce (*talāq*) and his wife is not requesting from her husband the late dowry (*mihr al-mu`eccel*). Since Hamide is illiterate, hence she appoints Hafiz Rasim Efendi as representater (*wakīl*), and this is confirmed by several witnesses.

Manastır'a tâbi Dihovo Karyesi halkından Nesim bin Raif Manastır mahkeme-i şer'iyyesinden Prodipem Karyeli Hamide binti Veysel muvâcehesinde takrîr-i kelâm edip “Mezbûre Hamide zevce-i menkuha-i medhulun-bihâm ise de aramızda ülfet ve muâşeret hâsıl olmadığından mihr-i mü'eccel ve nefeka-i iddet-i mu'ayyene-i malumesin bana terk etmek ve maû'net-i süknâsı üzerine olmak şartıyla muhâla'aya tâlibim” dedikte mezbûre dahi ber-vech-i muharrer hal-i mezkûri kabul eylediğini ve iki bin dinarla yirmi santimden ibaret olan mihr-i mü'eccel nefeka-i iddeti muayenesi zevcî mezbûra terk ettiğini ikrar ve herbiri hukuk-i zevceye müteallik âmm-i da'âvîye yek-dîğêrinin zimmetlerin ibrâ-i âmm-i sahîh-i şer'î ile ibrâ ve iskât eylediklerin işbu mahalle zabt ve kayd olundu.

Fi 20 Safer sene 1343

Fi 20 Hâziran sene 1924

Mukirre-ı mezbûre Hamide vekili Hafız Râsim

Mukirre-ı mezbûre

Zâtını bilip ta'rif eyledigimiz mezbûran Nesim bin Raif, Hamide binti Veysel bâlâda muharrer zabt mûndericâtın muvâcehemizde takrîr-i ve kabul edip mezbûre Hamide yazı bilmediginden imzâsını tahrîre Hâfız Rasim Efendi'yi tevkîl eylediğini makam-ı şehadetde tasdîk ederiz.

Fi 20 minhü

Şâhid ve mu'arrif (imza)

Şâhid ve mu'arrif Kara Oğlan Mahallesinden Mustafa Abbas

Draçka Uliçe 25 numara Resul Mehmed

Şâhid ve mu'arrif Ohritska Uliçe 67 numara Yusuf İsmail

Document 29. Nr 664

***Talāq, Mihr al-Mu`eccel, Nafaka & Wakīl:* Since Demir b. Osman's marriage life with Ayşe *binti* Ismail has not been working out, Demir, in the presence of his wife, appeals for the divorce (*talāq al-bāin*), where he is willing to pay his wife the late dowry (*mihr al-mu`eccel*) and *nafaka* of the children. Since Demir and Ayşe are illiterate, hence both appoint Suleyman Efendi, the imam, as representater (*wakīl*), and this is confirmed by two witnesses.**

Manastır'ın Emin Çelebi Mahallesi sâkinlerinden zâtı ta'rif-i şer'î ile mu'arref Demir bin Osman Manastır Mahkeme-i şer'iyyesinden mahalle-i mezkûreden kezâ zâti mu'arrefe Ayşe binti İsmail nâm Hatun muvâcehesinde takrîr-i kelâm edip "Mezbûre Ayşe ikiyüz bir guruş Türk parasi mihr-i mü'eccel tesmiyesiyle zevce-i menkuha-i medhulün biham ise de aramızda ülfet ve meaşeret hâsıl olmadığından kendisini bir talak-ı bâin ile tatlık eyledim. Mezbûre bugünden itibaren mutallaka olduğu gibi mihr-i mu'eccel olan ikiyüz bir guruş Turk parasına mukabi'l bi'lhesab altıyüz altmış altı dinari yedine îtâ ve mezbûre âyise olmadığından üç aylık nefeka-i iddeti için taraf-ı şer'iyyeden farz ve takdir olunan altıyüz dinari vermeye ta'ahhüt ederim" dedikte mezbûre dahi mihr-i mü'ecceli olan mezkûr altıyüz altmış altı dinarı huzur-ı şer'ide ahz ve kabz edip bu sûretle hukuk-ı zevciyete mütealîk âmmе-i da'âviyyeden yek-diğerinin zimmetlerini ibrâ ve iskât ve herbiri ber-vech-i muharrer âharın ibrâsını kabul eyledikleri işbu mahalle kayd olundu.

Fi 23 Safer sene 1343

Fi 25 Hâzıran sene 1924

Mukırrе-ı mezbûre Ayşe İsmail

Mukırrе-ı mezbûr Demir Osman

Bi'l-vekâle imza eyledim

Zâtını bilip ta'rif eylediğimiz mezbûran Demir ve Ayşe bâlâda muharrer zabt mündericâtını huzurumuzda takrîr ve kabul edip yazı bilmediklerinden imzâlarını tahrîre İmâm Suleymân Efendi'yi tevkîl eylediklerin makam-ı şehadetde tasdîk ederiz.

Fi 25 minhü

Şâhid ve mu'arrif (imza)

Şâhid ve mu'arrif (imza)

Document 30. Nr 616

Mîrâth & Wakîl: A Case of Inheritance of a deceased person. Due to his poor vision, Latif Aga b. Veli appoints Esad Efendi b. İzzet as his representater (wakîl) in the court case where this is confirmed by two witnesses.

Manastır'ın Emin Çelebi Mahallesi sâkinlerinden zâtı tarif-i şer'î ile ma'ruf Latif Ağa bin Veli Manastır mahkeme-i şer'iyyesinden Yakub Bey Mahallesi Esad Efendi bin İzzet muvâcehesinde takrîr-i kelâm edip “Oğlum ve mûrisim müteveffâ Latif'in terekesinden dolayı Hamza Bey Mahallesinden Emin Ağa ile beynimizde zuhur eden verâset da'âvâsında esnâ-yı ru'yetinde rahatsızlığım*** ben hâzır bulunâmıyacağımdan * mezbûr ile Manastır mahkeme-i şer'iyyesinde muhâkeme ve muhâsamâya ve redd-i cevâba ve işhâd ve istişhâda ve tahlîfe ve ahzı * ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya vel'-hâsıl husûs-i mezkûr halli her neye mütevakkıf ise îfâya me'zun olmak üzere işbu hâzır bil-meclis Esad Efendi'yi vekil ve nâib-i münâsib nasb ve tâ'yin eyledim” dedikte mumâ-ileyh Esad Efendi dahi vekâlet-i mezkûreyi kabul ve hizmeti lâzimesini lâyıkı vechile îfâya ta'ahhüd eylediği zabt olundu.

Fi 29 Rebûlevvel sene 1341

Fi 14 Temmuz sene 1923

Vekil mûma-ileyh (imza)

Mukırr-ı mezbûr Latif Efendi

Zâtını bilip ta'rif eylediğimiz mezbûr Latif bâlâda muharrer zabt münderecâtını huzurumuzda takrîr ve kabul eylediğini makam-ı şehadetde tasdik eyleriz.

Fi 29 minhü

Şâhid ve mu'arrif Hüseyin Muharrem

Şâhid ve mu'arrif (imzâ)

Document 31. Nr 617

Mîrâth: Inheritance of the deceased Adem b. Şaban from the village of Kınalı, Manastir. Adem's wife Şehriye binti Yūsuf is requesting her portions from the brothers of the deceased, Halil and Demir.

Manastır'a tâbî Kınalı Karyesi sâkinlerinden iken bundan beş sene mukaddem vefât eden Adem bin Şaban'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Şehriye binti Yusuf ile li-beveyn er karındaşları Halil ve Demir'e munhasıra olduğu lede'ş-şer'u'l-enver zâhir ve mûtehakkık oldudan sonra vereseden mezbûre Şehriye Manastır mahkeme-i şer'iiyesinden mezburân Halil ve Demir muvâcehesinde takrîr-i kelâm edip zevcim müteveffâ Adem'in malı olup vuku'-ı vefâtıyla bize mevrûs olan emlak, ârazî, eşya ve hayvânât ve nukûda karındaşları mezbûran Halil ve Demir vaz'-ı yed edip hisse-i mevrûsemi vermek istemediklerinden beynimizde münâzât-i kesîre ve muhâsamâd-ı şedîde cereyan eylemiş idi. Lâkin muslihun tavasutuyla beynimiz ıslah ve tanzim olunup ben da'âvâ-yı mezkûremden şerâit-i sulh'u hâvî ve mevâni-i mufside den ârî olarak hisse-i mevrûsemi mukâbi'l mezbûran Halil ve Demir tarafından yirmi beş aded Napolyon altını ile bir re's manda yavrusu Karye-i mezbûrede Çiğdem sokağı tarafları Bekir İbrahim, Fettah Hacı Selim Bekir İbrahim ve Murad Haydar tarlalarıyla muhata bir kıt'a oda üç dönüm tarla bana verilmek ve mutebaki emval mezbûr Halil ve Demir'e kalmak üzere inşa-i akd-i sulh eylediklerinde dahi sulh-i mezkûru badel kabul meclis-i sulhtan kable'l- mufareka bedel-i sulh olan yirmi beş Napolyon ile manda yavrusu ve mezkûr tarlayı ahz ve kayd edup mezbûran Halil ve Demir hisselerine kalan emlak ve ârazî ve eşya ve hayvânât ve sair

bi'l-cumle terekede benim bir gûnâ matlubum kalmayup mesele-i mezkûreden dolayı mezbûranın zimmetlerini ibrâ-ı âmm-i sahîh-i şer'î ile ibrâ ve iskât eylediğini ikrar eyledikte mezbûran Halil ve Demir dahî sulh-i mezkûru kabul ve mesele-i mirâsa müteallik âmme-i de'âvî ve mutalebattân mezbûre Şehriye'nin zimmetini ibrâ ve iskât ettiklerini ikrar herbiri ber-minvâl-i muharrer âhârın ibrâsını kabul eyledik dedikleri işbu Mahalle zabt olundu.

Fi 23 Zilhicce sene 1341

Fi 7 Ağustos sene 1923

Mukırr-ı mezbûr Tahir Şaban

Mukırr-ı mezbûr Halil Şaban

Mukırr-ı mezbûre (mühür) Şehriye Yusuf

Zâtlarını bilip ta'rif eylediğimiz mezbûran Şehriye Halil ve Demir bâlâda muharrer zabt mündeyiricâtın huzurumuzda takrîr ve kabul eylediklerini makam-ı şhadetde tasdik ederiz.

Fi 23 minhü

Kınalı Karyesi Cemal *

Document 32. Nr 618

Mîrâth: Inheritance of the deceased Fatma binti Mustafa, where her daughter Hatice Hanim binti Feyzullah from the quarter of Dersika in Manastir claims the trial by requesting her portions.

Manastır'ın Dersika Uliçesinde on numaralı hânede mukime zâtı tarif-i şer'î ile mu'arrefe Hatice Hanım binti Feyzullah Manastır mahkeme-i şer'iyesinde takrîr-i kelâm edup "Müteveffâ vâlidem Fatma binti Mustafa'dan benimle verese-i sâiresine mevrûs ve müntekil Pirlepe'nin * Karyesinde kâin emlak ve ârazîde olan hisse-i

mevrûsemi tefrik ve tarafıma teslim için muktezî muâmelat-ı şer'iyeye ve kanuniyenin Pirlepe mahkeme-i şer'iyesinde zevcî dâhilim Hüseyin bin Abdulhalim tarafından ifây-i muvaffakat iderim” dediği zabt olundu.

Fi 30 Zilhicce sene 1341

Fi 14 Ağustos sene 1923

Mukırre-ı mezbûre Hatice Feyzullah (imzâ)

Zâtlarını bilip ta'rif eylediğimiz mezbûre Hatice bâlâda muharrer vesika mündericâtın huzurumuzda takrîr ve kabul edip yazı bilmediğinden imzâsını tahrîre Nâşid Efendi'yi tevkîl eylediği makam-ı şehâdetde tasdîk ederiz.

Fi 30 minhü

Şâhid ve mu'arref Pirlepe Kasabası halkından Hamdi Veli

Şâhid ve mu 'arref Emin Çelebi Mahallesinden Timurtaş İbrahim

Document 33. Nr 620

***Mîrâth & Wakîl:* Keziban *binti* Suleyman, the widow of the deceased Huseyin b. Ismail, after her negotiation with Receb, the son of the deceased (probably from different wife), she is not claiming the asset of a house that she inherited from her deceased husband. Since Keziban is not able to write, she appoints Naşid Efendi to represent her in the court as her *wakîl*, and this is confirmed by two witnesses.**

Manastır'ın Azab Bey Mahallesi sâkinlerinden iken fi yirmi Haziran bin dokuzyüz yirmi üç tarihinde vefât eden Hüseyin Efendi bin İsmail'in zevce-i menkûha-i metrûkesi zâtı târif-i şer'î ile mu'arrefe, Debarska Uliçe kırk dört numarada mukime Keziban binti Süleymân nâm Hatun Manastır mahkeme-i şer'iyesinde müteveffâ-i mezbûrun vârisi ve oğlu Receb muvâcehesinde takrîr-i kelâm edip “Zevcim müteveffâ Hüseyin Efendi'nin malı olup vuku'-ı vefâtiyle bize intikal eden Manastır'ın Kırıl Petar Uliçesinde yüz kırk yedi numaralı bir bab hâne ve Aristidi * Sokağında elli numaralı bir bab hânedeki ki hisse-i irsiyyeme mukabil işbu hâzır bi'l-meclis oğlu Receb'ten bi'r-

rizâ beş aded Napolon altını ahz ve kayd ederek mezkûr hissemi kendisine terk edip akdi sulh eylediğimizden bâdema mezkûr hâneler ile zevcim müteveffâ mezbûrun bi'l-cümle terekesinden benim bir gûnâ matlubum kalmayıp ve mesele-i mezkûreden dolayı mezbûr Receb'in zimmetini ibrâ-ı âmm-i sahîh-i şer'î ile ibrâ ve iskât eyledim” dedikte mezbûr Receb dahi sulh-i mezkûr-u ba'del-kabul Mukırr-ı mezbûre Keziban'ın zimmetini ibrâ ve iskât eylediğini ve herbiri ber minvâl muharrer âharın ibrâsını kabul ettiklerini ikrar eyledikleri işbu mahalle zabt ve kayd olundu.

Fi 13 Muharrem sene 1341

Fi 27 Ağustos sene 1923

Mukırr-ı mezbûr Sahid Hüseyin

Mukırr-ı mezbûre Keziban binti Süleymân (imza)

Zâtlarını bilip ta'rif eylediğimiz mezbûre Keziban işbu zabt mündericâtını huzurumuzda takrîr ve kabul edip yazı bilmediginden imzâsını yazmaya Nâşid Efendi'yi tevkîl eylediğini makam-ı şhadetde tasdîk ederiz.

Fi 16 minhü

Şâhid ve mu'arref Emin Çelebi Mahallesinden (imzâ)

Şâhid ve mu'arref Emin Çelebi Mahallesi İmâmı (imzâ)

Document 34. Nr 622

***Mîrâth & Wakîl:* Misunderstanding and conflict that has occurred between two brothers, Elmas b. Hambeli and Timur b. Hambeli, regarding the property of inheritance which has remained from their aunt Mahmude binti Hamid, Elmas appoints Esad Efendi from the quarter of Yakub Bey as a representater (*wakîl*) to follow up the case in the court, and this is confirmed by two witnesses.**

Manastır'ın Bayna Luçka Uliçesinde altı numaralı hânesinde sâkin zâtı mu'arref Elmas bin Hambeli Manastır mahkeme-i şer'iyyesinde Yakub Bey Mahallesinden Esad

Efendi bin İzzet muvâcehesinde takrîr-i kelâm edip “Bundan mukaddem vefât eden hala Mahmude binti Hamid’in terekesinden dolayı kardeşim * Karyeli Timur bin Hambeli ile beynimizde zuhûr eden mîras dâ’vasında hali için merkûm ile Manastır mahkeme-i şer’iyyesinden muhâkeme ve muhâsamâya ve redd-i cevâba ve işhâd ve istişhâda ve tahlife ve led’el-iktizâ sulh ve ibrâya ve ahz ve kayd velhâsıl husûs-ı mezkûrûn mütevakkıf olduğu umurun kül’iyesini îfâya tarafımzân vekâlet-i mutlaka-i sahîha-i şer’iyye ile işbu hâzır bi’l- meclis Esad Efendi’yi vekil ve nâib-i munâsib nasb ve ta’yin eyledim” dedikte mumâ-ileyh dahi vekâlet-i mezkûreyi kabul ve hizmeti lâzımesini kemâ-yenbegî edâya ta’ahhüd ve iltizam eylediği işbu mahalle zabt olundu.

Fi 23 Muharrem sene 1342

Fi 6 Eylül sene 1923

Mukırr-ı mezbûr * mumâ-ileyh

Zâtını bilip ta’rif eylediğimiz merkûm Elmas işbu zabt mündeyiricâtin huzurumuzda takrîr ve kabul edip makam-ı şehadetde tasdîk ederiz.

Fi 6 minhü

Şâhid ve mu’arrif Raşid *

Şâhid ve mu’arrif

Document 35. Nr 624

***Mîrâth & Wakîl:* Misunderstanding and conflict that has occurred for a long period of time between two brothers, Demir b. Hambeli and Elmas b. Hambeli, regarding the property of inheritance which has remained from their aunt Mahmude binti Hamid, Demir appoints Halil Efendi from the quarter of Emin Çelebi as a representater (*wakîl*) to follow up the case in the court, and this is confirmed by two witnesses.**

Manastır'a merbut Bayna Luçla Uliçesinde sâkinlerinin zâtı tarif –i şer'î ile mu'arref Demir bin Hambeli Manastır mahkeme-i şer'iyyesinden Emin Çelebi Mahallesi'nden attan Halil Efendi bin Ahmed muvâcehesinde takrîr-i kelâm edip “Manastır'ın Bayna Luçka Uliçesi'nde mukim karındaşım Elmas bin Halil ile halamız merfat? Mahmude Hanımın terekesinden dolayı beynimizde zuhur eden mirâs dâ'vasının halli için muhâkeme ve muhâsamâya !!redd-i cevâb için ve işâd ve istişhâda ve tahlife ve ahz u kayd-i sulh ve ibrâya velhâsıl husûs-ı mezkûrun mütevakkıf olduğu umurûn kullîsini îfâya tarafından vekâlet-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile işbu hâzır bi'l-meclis Halil Efendi'yi vekil ve nâib-ı münâsib nasb ve ta'yin eyledim” dedikte mumâ-ileyh vekâlet-i mezkûrede kabul ve hizmet-i lâzimesini kemâ-yenbegî îfâya ta'ahhüd ve iltizâm eylediği işbu mahalle zabt kayd olundu.

Fi 13 Hâzıran sene 1342

Fi 24 Hâzıran sene 1923

Vekil mezbûre (imzâ)

Mukırr-ı mezbûr Demir bin Hanbeli (imzâ)

Zâtını bilip ta'rif eylediğimiz merkûm ve muid bâlâda muharrer zabt mündeyiricâtını huzurumuzda takrîr ve kabul edip yazı bilmediklerinden imzâsını tahrîre Nâşid Efendi'yi tevkîl eylediklerini makam-ı şehadetde tasdîk ederiz.

Fi 13 minhü

Şâhid ve mu'arraf Kara Oğlan Mahallesi (mühür)

Şâhid ve mu'arraf Emin Çelebi Mahallesi (mühür)

Document 36. Nr 625

***Mîrâth & Wakîl:* On behalf of Hayriye binti Nazir, Kâtib Refik Naşid Efendi b.**

Muhammed fills a petition in the court against Mazlum b. Hayri.

Mütehakkak özr-i şer'iyeye binaen vuku' bulan iltimas üzerine husûs-ı âtî'l-beyânın mahallinde ketb u tahrîr ve istimai için taraf-ı şer'-i enverden me'zûnen bi'l-hüküm irsal olunan Kâtib Refik Nâşid Efendi bin Muhammed, Manastır'ın Persiteneka Uliçesi'nin yirmi sekiz numaralı hâneye varup zeyl-i zabtta muharrerü'l-esâmî Muslimîn huzûriyle akd-i meclis-i şer'-i âlî ettikte zâti mezbûrân tarifleriyle mu'arref Emin Çelebi Mahallesi sâkinlerinden Hayriye binti Nazır nâm Hatun meclis-i ma' kud-ı mezkûrede Yakub Bey Mahallesi Esad Efendi bin İzzet muvâcehesinde takrîr-ı kelâm edip "Bundan evvel vefât eden zevcim Câbir bin Hacı Osman'ın terekesine vâzıu'l-yed bulunan oğlu Mazlum bin Hayri'den hisse-i irsiyyemi ahz eylemek üzere merkûm ile Manastır mahkeme-i şer'iyyesine muhâkeme ve muhâsamaya ve redd-i cevâb ve işhâd ve istişhâda ve tahlîf ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya velhâsıl husûs-ı mezkûrun mütevakkıf olduğu umurun kuliyesini îfâya tarafimdân vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile işbu hâzır bi'l-meclis Esad Efendi'yi vekil nasb ve ta'yin eyledim dedikte" mumâ-ileyh Esad Efendi dahi vekâlet-i mezkûreyi kabul ve hidmet-i lâzimesini îfâya ta'ahhüt eylediğini kâtib-i mumâ-ileyh mahallinde ketb ve tahrîr ve ma'ân meb'us emsal-i şer'î ile meclisi şer'a gelip alâ vuku'ihî inha ve takrîr eyledikte işbu mahalle zabt ve kayd olundu.

Fi 13 Safer sene 1342

Fi 24 Hâzıran sene 1923

Vekil-i mumâ-ileyh

Mukırre-ı mezbûre Hayriye Nezir

Zâtını bilip ta'rif eylediğimiz mezbûre Hayriye bâlâda muharrer zabt mündericâtını huzurumuzda takrîr ve kabul edip yazı bilmediğinden imzâsını yazmaya Nâşid Efendi'yi tevkîl eylediğini makam-ı şehadetde tasdîk ederiz.

Fi 13 minhü

Şâhid ve mu'arraf Kara Oğlan Mahallesi

Sâhid ve mu'arraf İnebey Mahallesi

Document 37. Nr 627

***Mîrâth & Wakîl:* Halil Efendi, the *imâm* in the quarter of Kara Oğlan in Manastir, appeals in the *sharî ah* court of Manastir where he is requesting his portion of inheritance from the deceased Selim b. Arif (a relative to him). Halil Efendi appoints Esad Efendi b. Izzet as a representater (*wakîl*), and this is confirmed by two witnesses.**

Manastir'ın Kara Oğlan Mahallesi İmâmı zâtı mu'arref Halil Efendi kaza-i Manastir mahkeme-i şer'iyesinde Yakub Bey Mahallesiden Esad Efendi bin İzzet muvâcehesinde takrîr-i kelâm edip “Bir sene evvel vefât eden mûrisim Selim bin Arif'in terekesinden hisse-i irsiyyemi ahza ve bu babda terekeyi mezkûreye vâziu'l- yed bulunanlar aleyhine Manastir mahkeme-i şer'iyesine ikame-i da'âvâya ve muhâkeme ve muhâsamâya ve redd-i cevâba ve işhâd ve istişhâda ve tahlife ve lede'l-iktida sulh ve ibrâya ve ahz ve kayda ve lazim gelen evrak ve levâyihî imzâsı tahtında ait olduğu mukâlemat îfâya ve bi'lcümle ilamat ile hadise defterlerini tebliga velhâsıl husûs-ı her neye mutevakkıf ise îfâya tarafimzân vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîh-i şer'î ile işbu hâzır bi'l-meclis Esad Efendi'yi vekil ve naib münnasıb nasb ve ta'yin eyledim” dedikte mumâ-ileyh dahi vekâlet-i mezkûreyi kabul ve hizmet-i lâzimesini edâya ta'ahhüd eylediği işbu mahalle zabt olundu.

Fi 15 Safer sene 1342

Fi 26 Hâzıran sene 1923

Vekili mumâ-ileyh (imzâ)

Mukırr-ı mezbûr Hambel Karahal ?

Zâtını bilip ta'rif eylediğimiz mumâ-ileyh Halil Efendi bâlâda muharrer zabt mündeyiricâtin huzurumuzda takrîr ve kabul eylediği makam-ı şehadetde tasdîk ederiz.

Fi 15 minhü

Şâhid ve halef Feyzullah

Şâhid ve halef (imzâ)

Document 38. Nr 630

***Mîrâth & Wakîl*: Misunderstanding and conflict that has occurred for a long period of time between the two Pembe *binti* Halim and her sister-in-law Sabriye *binti* Mustafa over the property of inheritance which has remained from Sabriye's husband the deceased Selim b. Halim, who is the brother of Pembe. Both after settling the conflict, they register the deal at the *sharî'ah* court and they appoint Naşid as a representater (*wakîl*), and this is confirmed by three witnesses.**

Manastır'ın Emin Çelebi Mahallesi sâkinlerinden zâti ta'rif-i şer'î ile mu'arrefe Pembe binti Hâlim mahfel-i kazâda cemâat-i İslamiyyeye muhassas odada ma'kûd meclis-i şer'-i şerif-i lâzımu' teşrifte mahalle-i mezkûreden zâti mu'arrefe Sabriye binti Mustafa muvâcehesinde takrîr-i kelâm edip "Mûrisimiz li-ebeveyn er karındaşım müteveffâ Selim bin Hâlim'in verâseti benimle zevcesi mezbûre Sabriye'ye munhasıra ve meseleyi mûrisimiz dört sehim itibariyle olup eshâm-i mezkûreden üç sehim bana bir sehim Sabriye'ye isâbet eylediğine müteveffâ-i mezbûrun terk eylediği İskopyanicka Uliçesinde kâin yüz elli altı numaralı ve Hüseyin Şerif ve Saime Hanım, Ömer İsmail ve yol ile mahdûd bir bab hâne ile bir mikdar eşya vesâir ol vechile bize intikali oldua mezkûr hâne ve eşyalar hisse-i mevrûsemi tarafıma teslimi için zevce-i mezbûre Sabriye ile beynimizde muhâsamât-ı şedîde ve münâzaâ-tı kesîre vuku' bulmuştu. Lâkin muslihûn tavassutiyle beynimiz islâh ve tanzîm olunup mezkûr hânenin nisfını bana ve nisfının diğeri ile müteveffâ-i mezbûrun eşya ve sâir bi'lcumle terekesi Sabriye'ye kalmak ve mezbûre Sabriye'de mihr-i mü'eccel ile zevcim techiz ve tekfinine mebalığı taleb eylememek şartıyla inşa-i akd-i sulh eylediklerini ben dahi sulhi mezkûri ba'de'l-kabul mezkûr nisf hâneyi ahz ve kayd eyledim" dedikte mezbûre Sabriye de ber vech-i sulh-i mezkûr kabul eylediğini ikrar edip meseleyi mezkûreye müteallık âmme-i deâvî ve kâffe-i eyman muhâsamât ve metâlibâtımdân yek-diğerinin zimmetlerini ibrâ-i âmm-i sahîh-i şer'î ile ibrâ ve iskât ve herbirini ber-minvâl-i muharrer âhârin ibrâsını kabul eyledik dedikleri işbu mahalle zabt olundu.

Fi 1 Rebiulevvel sene 1342

Fi 11 Teşrinievvel sene 1923

Mukirre-1 mezbûre Sabriye binti Mustafa

Mukirre-1 mezbûre Pembe binti Hâlim

Zâtlerini bilip ta'rif eylediğimiz mezbûretan Pembe ve Sabriye bâlâda muharrer zabt mündericâtın huzurumuzda takrîr ve kabul edip yazı bilmediklerinden imzâlarını tahrîre Nâşid Efendi'yi tevkîl eylediğini makam-ı şehadetde tasdîk ederiz.

Fi minhü

Şâhid ve mu'harref Emîni Çelebi Mahallesinden (imzâ)

Şâhid ve mu'harref Yakub Bey Mahallesinden (mühür)

Şâhid ve mu'arraf Emin Çelebi Mahallesinden (imzâ)

Document 39. Nr 631

***Mîrâth & Wakîl:* On behalf of Huriye *binti* Nazmi and her mother Pembe *binti* Raşid, Katib Refik Naşid b. Muhammad, in the presence of mother and daughter, appeals in the court regarding the property of inheritance which has remained from the deceased Nazmi b. Durmuş, father of Huriye and husband of Pembe, that Huriye is not interested to request anything from the deceased's inheritance and her portion be given to her mother Pembe. They appoint Kazim b. Ibrahim from the quarter of Hamza Bey as a representater (*wakîl*) of the case in the court, and this is confirmed by two witnesses.**

Mütehakkak özr-i şer'iyeye binaen vuku' bulan iltimas üzerine husûs-ı âtî'l-beyânın mahallinde ketb ve tahrîri için taraf-ı şer'iyeden me'zunen bi'l-hüküm irsal olunan Kâtib Refik Nâşid Efendi bin Muhammed Manastır'ın Sokoleska Uliçesi'nde otuz beş numaralı hâneye varıp Hamza Bey Mahallesinde Hafız Halid Efendi bin Osman ve Kosovska Uliçesinden Kamil Efendi bin İsmail huzûriyle akd-i meclis-i şer'-i âlî ettikde mezkûr Hamza Bey Mahallesi sâkinelerinden zâtî mumâ-ileyhimmâ tasrifleriyle mu'arrefe Huriye binti Nazmi meclisi ma'kud-i mezkûrede vâlidesi Pembe binti Raşid muvâcehesinde takrîr-i kelâm edip "Manastır'ın Sinan Bey Mahallesi sâkinelerinden iken bundan mukaddem vefât eden pederim gavaş Nazmi bin Durmuş'un

verâsetine benimle zevcesi validem mezbûre Pembe ve oğlu Husameddin ve kızı Nuriye'ye munhasıra olup muteveffây-ı mezbûrun terk eylediği, cânib-i yemini Zekeriyya Hacı Malik ve Raif Abdullah Yesari Hacı Muhammed Ağa hâneleri arkası kabristan ve cephesi Hüseyin Zekeriyya Efendi hânesi ve yol ile mahdûd bir bab hâne ve bir mikdar eşya otuz iki sehmi itibariyle, yedi sehmi bana ve dört sehmi vâlidem Pembe'ye ve ondört sehmi Husameddin'e ve yedi sehmi Nuriye'ye intikal etmekle zikrolunan hâne ve eşyadaki yedi sehmi hissemi ve üç Napolyon kıymetinde bir adet gümüş kemer ile iki Napolyon kıymetinde iki adet elmas iğne mukabilinde sulhan ve bi'r- rizâ vâlidem mezbûre Pembe'ye terk ve mezkûr kemer ile iğneleri bedenimden ahz ve kayd edip ba'demâ mezkûr hâne ile eşyada benim alakam kalmadı" dedikte mezbûre Pembe dahi ber vech-i muharrer sulhu ba'de'l-kabul mesele-i mezkûreden dolayı yek-dîğeri'nin zimmetlerini ibrâ-i âmme-i sahîh-i şer'î ile ibrâ ve iskât ve herbiri ber-minvâl-i muharrer âhârın ibrâsını kabul eyledik" dediklerinde kâtib-i mumâ-ileyh mahallinde ketb ve tahrîr ve mâan mebûs ümena-i şer'î ile meclis-i şer'e gelup âlâ vuku'ihî inhâ ve takrîr etikde işbu mahalle zabt ve kayd olundu.

Fi 4 Rebûlevvel sene 1342

Fi 14 Teşrinisâni sene 1923

Mukirre-ı mezbûre Pembe binti Raşid

Kazim bin İbrahim

Mukirre-ı mezbûre Huriye binti Nazmi

Kazim bin İbrahim

Zâtlarını bilip ta'rif eylediğimiz mezbûre Huriye ve Pembe Hanımlar bâlâda muharrerr zabt mündericâtını huzurumuzda takrîr ve kabul edip yazı bilmediklerinden imzâlarını tahrîre Hamza Bey Mahallesinden Kazim Efendi bin İbrahimi tevkîl eylediklerini makam-ı şهادetde tasdik ederiz.

Fi 4 minhü

Şâhid ve mu'muarref Kamil Ağa mucibince tenzil olunan

Şâhid ve mu'arrif Hamza Bey Mahallesi (imzâ)

Document 40. Nr 632

***Mîrâth & Wakîl:* Ayşe binti Abbas, from the village of Mescidli in Manastir, appoints Esad b. Izzet as her representater (*wakîl*) to deal in the court on behalf of her in all matters of the court with regard to suit against Sa`dullah b. Feyzullah, from the same village, concerning the property of inheritance (*mîrâth*). Since Ayşe is illiterate, therefore, she assings Naşid Efendi to write the *wakâlah* and this is confirmed by two witnesses.**

Manastır'a tâbi Mescidli Karyesi sâkinlerinden zâtı târif-i şer'î ile mu'rrefe Ayşe binti Abbas nâm Hatun mahfel-i kazâda cemâat-i İslamiyyeye mahsus odada ma'kud meclis-i şer'-i şerifde Yakub Bey Mahallesi'nden Esad Efendi bin İzzet muvâcehesinde takrîr-i kelâm edip "Karye-i mezbûre halkından Sa'dullah bin Feyzullah tarafından Manastır mahkeme-i şer'îyesinden aleyhime ikamet olunan mirâs da'âvâsının hal ve faslı için merkûm ile muhâkeme ve muhâsamâya ve redd-i cevâba ve işhâd ve istişhâda ve tahlîfe ve ahz ve kayda ve lede'l- iktizâ sulh ve ibrâya velhâsıl husûs-i mezkûrun mütevakkıf olduğu umurun kullisini îfâya tarafından vekâlet-i mutlaka-i sahîha-i şer'îyye ile işbu hâzır bi'l-meclis Esad Efendi'yi vekil nasb ve ta'yin eyledim dedikte" mumâ-ileyh dahi vekâlet mezkûreyi kabul ve hizmet-i lâzimesini kemâ-yenbegi edâya tahhüd ve iltizam eylediği işbu mahalle zabt ve kayd olundu.

Fi 5 Rebiulevvel sene 1342

Fi 16 Teşrinievvel sene 1923

Vekil-i mezbûr (imzâ)

Mukirre-i mezbûre Ayşe binti Abbas (imzâ)

Zâtını bilip ta'rif eylediğimiz mezbûre Ayşe bâlâda muharrer zabt mündericâtını huzurumuzda takrîr ve kabul edip yazı bilmediğinden imzâsını tahrîre Nâşid Efendi'yi tevkîl eylediğini makam-ı şehadetde tasdîk ederiz.

Fi 5 minhü

Şâhid ve mu'arref Mescidli Karyesinden Şehabeddin Veli, İlyas İbrahim

Şâhid ve mu'arref karye-i mezkûreden Abdül Ahmed, İlyas İbrahim

Document 41. Nr 633

***Mîrâth & Taqsîm:* In the presence of Katib Naşid b. Muhammed, officer at the court of Manastir, brothers Mustafa and Şukri and their sister Kadriye, all children of the deceased Halil Aga b. Ismail and his wife Hayriye binti Ibrahim, register in the court the division of the inheritance that they inherited from their deceased partents. The amount of property of inheritance is big, where it comprises of houses, lands, shops, etc. Since Şukri is not able to be present at the court proceedings on the division of their inheritance, on behalf of himself, he appoints Muhammed and Aga Zade Malik as the representaters (*wakîls*), who are the residents of the quarter of Sinan Bey.**

Mütehakkak özr-i şer'iyyeye binaen vuku' bulan iltimas üzerine kibel-i şerden me'zunen bi'l-hüküm irsal olunan Kâtib Nâşid Efendi bin Muhammed Manastır'ın General Bojanoviç Uliçesinde onbir numaralı hâneye varıp zeyl-i zabtta muharrerü'l esâmî zevât huzûriyle akd-i meclis-i şer'-i âlî etikte mezkûr hâne sâkinlerinden iken bundan akdem birbirini muteâkib vefât eden Halil Ağa bin İsmail ile zevcesi Hayriye Hanım binti İbrahim verâsetleri vâris-i maruflarından oğuları Mustafa ve Şukri Efendi'lerle kızları Kadriye Hanım'a munhasıra olduda inde'ş-şeru'l-enver tahakkuk eyledikten sonra vereseden zâtları ta'rif-i şer'î ile mu'arref Mustafa Efendi ve Kadriye Hanım bi'l-asale mumâ-ileyh Şukri Efendi nâmına bu vekâletnâme-i resmî vekil Sinan Bey Mahallesi sâkinlerinden Muhammed ve Ağa zade Mâlik Efendi bi'l-vekâle meclis-i ma'kud-i mezkûrede takrîr-i kelâm edip mûrisimiz muteveffâ-i mezbûr Halid Ağa'nın vuku'-ı vefâtıyla terk eylediği Manastır Emin Çelebi Mahallesi'nde şarkan Sureyya Hanım garben Hacı İsmail Bey veresesi hâneleri şimalen yol ve cenûben Hüseyin Bey veresesi hâneleriyle mahdûd bir bab hâne ve Zanatlıçka Uliçesinde numaralı bir bab dükkan arsası ve Doctor Rayçe Uliçesinde otuz dört numara ile murakkam bir bab

mağaza ve Manastır'ın Tobi Pozdaş Karyesi tahminen ondört dönümden ibaret bir kıt'a çayır ve Dedeyol Karyesi'nde ma'lumu'l- hudud üçyüz on üç dönüm tarla ve karye-i mezkûreden biri gayri meskun ve ikisinde yarıcı Dime ve Angelin sâkin oldukları ma'a harman biri üç bab çiftçi hânesi ** merbut Makova Karyesinde yarıcı Kosta ve İstoyan'ın ikamet eyledikleri iki bab hâne ile bir bab kola ve bir aded han arsası ve lede'l-ehâlî hudutları malum ve tahminen yüz elli dönüm ârazî ile yine mezkûr * Tobi Orla Karyesinde tahminen ikiyüz dönüm erâzî ve yarıcı Trayko'nun sâkin olduğu bir bab ve bir aded hâne arâzîsi ile mûrisimiz mütevefiye-i mezbûre Hayriye Hanım'dan bize intikal eden Manastır'a muzaf Kokroşan Karyesinde yedi kıt'ada Tobi Orla Karyesinde yirmi bir dönüm tarla ve Podmal Karyesinde lede'l-ehâlî ve'l-cîrân ma'lumu'l- hudud yüz yirmi dönüm arâzî ile General Boyanoviç Uliçesinde hudutları malum elli dönüm tarlayı Türkiye Hükümeti'nin zamanı idâresinde bizler beynimizde sulhan ve bi'r-rizâ taksim eyledik şöyleki muteveffâ-ı mumâ-ileyh Halid Ağa'nın emvâlından Manastır Emin Çelebi Mahallesiinde ki hâne ile Zanatlıçka Uliçesinde dükkan arsası ve Doktor Raiçe Uliçede otuz dört numaralı mağaza Pozdaş Uliçesinde ondört dönüm çayır ile Dedeyol Karyesinde kâin emlak ve ârazînin kâffesi ber vech-i nisfîyyet vereseden mumâ-ileyh Mustafa Efendi ve Kadriye Hanım hisselerine ve mezkûr Maka Karyesinde yüzelli dönüm arâzî ve iki bab hâne bir bab? ve bir bab han arsası Orla Karyesine ikiyüz dönüm tarla ve bir bab hâne ve bir bab hâne arsası mumâ-ileyh Malik Efendi'nin muvekili vereseden Şükri Efendi hissesine muteveffâ-ı mezkûre Hayriye Hanım'ın mertrûkatı'nın saliful zikr Kokraçan ve Podmal Karyelerinde ki ârazînin tamamı ile General Boyanoviç Uliçesinde oniki numaralı hânedeki hisse yine ala vechi'l-münâsafâ mumâ-ileyh Mustafa Efendi ve Kadriye Hanıma mâada Ali Oba Karyesinde ki elli dönüm tarlada mumâ-ileyh Şükri Efendi tarif olunarak herbirimiz taksim-i mezkûru kabul, hissemize ifraz olunan emval ahz ve kayd edip el-yevm ber mucib-i taksim bila i'tirâz mustekillen idâre ve tasaruf etmekteyiz dediklerini kâtib-i mumâ-ileyh mahallinde ketb olundu.

Document 42. Nr 634

***Mîrâth & Wakîl:* Hayriye *binti* Fettah, the wife of the deceased Ahmed Efendi b. Eyyub, appionts Sabri Efendi b. Ibrahim as a representater (*wakîl*) to deal in the court against a lady known as Leyla Hatun with regard to the property inheritance that Hayriye inherited from her deceased husband, where Leyla is requesting her portion from the same inheritance. The representation (*wakâlah*) of Sabri b. Ibrahim is confirmed by two witnesses.**

Manastır'ın Emin Çelebi Mahallesi sâkinlerinden zeyl-i zabta muharrerü'l- esâmî zevât tarifleriyle mu'arrefe Hayriye binti Fettah nâm Hatun mahfel-i kazâda cemâat-ı İslamiyyeye mahsus odada ma' kud meclis-i şer'-i enverde İnebey Mahallesi İmâmı Sabri Efendi bin İbrahim muvâcehesinde takrîr-i kelâm edip “Zevc-i sâbıkım muteveffâ Ahmed Efendi bin Eyyub'un terekesinden mirâs taleb eden Leyla nâm Hatun vekili Yakovalı Edhem Muhammed Luja ve bundan sonra muteveffâ'-ı mezbûre verâset iddia edecek olan kesân ile Manastır mahkeme-i şer' iyyesine muhâkeme ve muhâsamâya ve redd-i cevâba ve işhâd ve istîshâda ve tahlîfe ve ve ahz ve kayda ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve sudûr edecek bi'l-cümle îlâmât-i şer' iyye ile davetiye varakasını ahz ve tebliga ve lâzım gelen istid'â ve levâyihî imzâsı tahtında aid olduğu makamata takdîme ve'l-hâsil husûsat-ı mezkûrenin mütevakkıf olduğu umurun kulliyesini îfâya tarafından vekâlet-i mutlaka-i âmme-i sahîha-i şer' iyye ile işbu hâzır bi'l-meclis Sabri Efendi bin İbrahim'i vekil ve naib-i münâb nasb ve ta'yin eyledim” dedikte mûma-ileyh dahi vekâlet-i mezkûreye kabul ve hizmeti lâzimesini kemâ yenbağî îfâya ta'ahhüt ile iltizâ eylediği işbu mahalle zabt ve kayd olundu.

Vekil-i mumâ-ileyh (imzâ)

Mukırre-ı mezbûre Hayriye Fettah

Fi 20 Cemaziyelevvel sene 1342

Fi 31 Teşrinievvel sene 1924

Zâtını bilip ta'rif eylediğimiz mezbûre Hayriye Hanım bâlâda muharrer vesîka mündericâtın huzurumuzda takrîr ve kabul edip bizzât imzâ eylediğini makam-ı şehâdetde tasdik ederiz.

Fi 20 Rebûlevvel sene 1342

Şâhid ve mu'arrif Emin Çelebi Mahallesinden (mühür)

Şâhid ve mu'arrif Emin Çelebi Mahallesi İmâmı (imzâ)

Document 43. Nr 639

***Mîrâth & Wakîl:* After the death of her brother, Nazif b. Riza, in Dersadet, Mihriban *binti* Receb appeals to the court of Manastir requesting her brother's inheritance (probably moveable) that has remained in Dersadet. Since Mihriban is unable to travel, she appoints (chef) master Ismail from the quarter of Molla Gurani of Dersadet as a receiver (*taslîm*) of her brother's remainings.**

Manastır'ın Sinan Bey Mahallesi sâkinlerinden zâtı mu'arref Mihriban Hanım binti Receb nâm Hatun Manastır mahkeme-i şer'yyesinde takrîr-i kelâm edip “Ben Dersa'âdet'de vefât eden karındaşım Nazif Efendi bin Riza'nın terk eylediği makud ve sâirenin hisseme isâbet eden mikdarını almak için mahall-i mezkûre kadar gitmeye benim vüs'a-i hâlim olmamasından orada Molla Gürani Mahallesinde ondört numaralı hânedede mukim oğlum pastacı İsmail ustaya teslim olunmasına muvâfakat ederim” dediği zabt olundu.

Fi 16 Şubat sene 1924

Mukirre-ı mezbûre Mihriban binti Receb

Document 44. Nr 647

***Mîrâth:* In the presence of his brother Huseyin Efendi, Hasan Tahsin Efendi b. Muharrem appeals in the court of Manastir regarding all the properties of inheritance that have remained from their late parents, Muharrem b. Hasan and**

Zekiye *binti* Haşim. After the agreement reached from both sides, Hasan Tahsini presents all the properties of inheritance to his brother Hasan without any claim and request in the future. This agreement is witnessed by several people.

Manastır'ın Solunska Uliçesinde yüz onsekiz numaralı hânedeki mukim zâtı tarif-i şer'î ile mu'arref Hasan Tahsin Efendi bin Muharrem, Manastır mahkeme-i ser'iyyesinden biraderi aynı Uliçe ve numarada sâkin Huseyin Efendi muvâcehesine takrîr-i kelâm edip "Manastır Hamza Bey Mahallesi sâkinleinden iken bundan yirmi beş sene evvel vefât eden Muharrem bin Hasan, bin dokuzyüz ondört senesinde vefât eden vâlidemiz Zekiye binti Hacı Hâşim'in benimle biraderim mumâ-ileyh Hüseyin Efendi'ye mevrûs ve müntakıl olan Solunska Uliçesinde kâin yüz onsekiz numara ile murakkam şarkan yol, garben ve cenûben Hacı Salih, şimalen Pirlepelî Ömer Ağa hâneleriyle mahdûd elli Napolyon kıymetinde ma'a eşya bir bab hâne ve elli aded Napolyon altını ve Manastır İsrezineye tâbi Barişan ve Koyaniçe Karyelerinde vaki yarıcı Nikola Tula'nın taht-ı ziraatında bulunan lede'l-ahâlî ma'lumu'l- hudud altmış beş Napolyon kıymetinde otuz iki dönüm ârazîden ferâiz ve Arazî Kanunu mucibince bana ait olan nisf hisseye karşı yalnız hâne eşyasile mezkûr elli aded Napolyon altını alıp bu suretle mesele-i mirâsımızı sulhan biraderim Hüseyin Efendi ile hal ve fasıl ve akd-i musâlaha eyledik. Bâdema muteveffeyan-ı mezbûranın zikri sebkât eden hâne ve ârazîlerinde benim bir gûnâ alaka ve medhalim kalmayup mesele-i mirâsımızdan dolayı biraderim mumâ-ileyh zimmetini ibrâ-i âmm-i sahîh-i şer'î ile ibrâ ve iskât eyledim" dedikte mumâ-ileyh Hüseyin Efendi'yi medfûu olan bedel-i sulh-ı mezkûr elli Napolyon istirdadına ve cemî'-i hukuk-i mirâsa müteallık âmme-i da'âvî ve kâffe-i mutalebat biraderi mumâ-ileyh Hasan Tahsin Efendi'nin zimmetini ibrâ ve iskât eylediğini ikrar ve herbiri ber-vech-i muharrer âharın ibrâsını kabul ederek dedikleri işbu mahalle zabt ve kayd olundu.

Fi 8 Şevval sene 1342

Fi 12 Mayıs sene 1924

Mukırr-ı mumâ-ileyh Hasan Tahsin

Mukırr-ı mumâ-ileyh (imza)

Zâtını bilip ta'rif eylediğimiz mumâ-ileyh Hasan Tahsin ve Huseyin Efendi'ler bâlâda muharrer zabt mündericâtın huzurumuzda takrîr ve kabul edip bizzat vaz'ı imzâ eylediklerini makam-ı şehadetde tasdîk ederiz.

Fi 12 minhü

Bâlâdaki ta'shihlen kendi ifadelerimiz üzerine yapıldığı işbu mahalle şerhi ile imzâ ederiz Mehmed Ağa zâde imzâ,

Şâhid ve mu'arrif Mahalle-i mezkûre halkinin Receb Hâşim

Şâhid ve mu'arrif Emin Çelebi Mahallesi İmâmı *

Document 45. Nr 650

***Mîrâth & Wakîl:* The deceased Mustafa b. Şerif's properties of inheritance remained to his two daughters, Eşref and Bedriye. Some problems have occurred between the two sisters regarding the division of the inheritance. After the help of some mediators, both sisters have reached to an agreement, and as a result Eşref brings this matter to the court for the sake of keeping the proof recorded.**

Mütehakkak özr-i şer'iyeye binaen vuku' bulan iltimas üzerine husûs-ı âtî'l-beyânin mahallinde ketb ve tahrîr ve istimai için savb-ı şer'-i enverden me'zunen bi'l-hüküm irsal olunan Kâtib Nâşid Efendi bin Muhammed Manastır'ın Gospoca Harla Uliçesinde yüz onüç numaralı hâneye varıp zeyl-i zabta muharrerü'l-esâmî zevât huzûriyle akd-i meclis-i şer'-i âlî ettikde İnebey Mahallesi sâkinlerinden iken ve mukaddemâ vefât eden Mustafa bin Şerif'in veraseti kızları Eşref ve Bedriye Hanımlara mahsus olduğu inde's-şer'u'l-enver zâhir ve mutehakkak olduktan sonra zâtı hâzırûn-ı mezbûrun ta'rifleriyle mu'arrefe mezbûre Eşref Hanım meclis-i ma' kud-i mezkûrede vereseden mezbûre Bedriye Hanım'ın vekil-i musecell-i şer'îsi zevci Muhiddin Efendi bin Hayreddin muvâcehesinde takrîr-i kelâm edip pederimiz muteveffâ-i mezbûr terk

eylediği Manastır'a tâbi Çayırli Karyesinde kâin yüz ondört dönüm ârazîye evvelce hemşirem mezbûre ile sulhan bi'r-rizâ taksim ve bu babta tanzim kılınan fi beş Mart sene bin üçyüz otuz sekiz tarihli taksimnâme beynimizde te'âti olunup herbirimizin hisselerimize isâbet eden mustekillen mutesarıf etmekle olduğumuzdan mezkûr arâzîden dolayı hemşiremde bir gûnâ matlubum kalmamış ise de yine muteveffâ-i mumâ-ileyh mertrûkatına Stadiliçka Uliçede kâin sekiz numara ile murakkam bir bab dükkan hemşirem Bedriye Hanım'a vaz'ı iyved edip hisse-i irsiyyemi vermek istemediğinden aramızda munâza'a-ı kesîre vuku' bulmuş idi. Lakin Muslihun tevassutıyla beynimiz ıslah ve tanzim olunup ben da'âvâ-yı mezkûreden şerait-i sıhhat-i sulhü hâvî mevânî-i mufsideden ala tarîki't- tehâruc-i şer'î

Document 46. Nr 651

***Mîrâth:* After his death, Aziz b. Muhammed's properties of inheritance remained to his childrens, the sons Tefik, Kamil, Ferhad, Ziya and Selim, and the daughters Şefika, Zeyniş and Hidayet. After the division of the deceased's properties to each of them, Şefika and Zeyniş appeal to the court where both agree to present their portions to their brothers Tefik, Ferhad and Kamil, without any further request**

Mütehakkak ömr-i şer'î iyve binaen vuku' bulan iltimas üzerine husûs-ı âti'l-beyânın mahallinde ketb ve tahrîr ve istimaı için savb-ı şer'-i enverden me'zunen bi'l-hüküm irsal olunan Kâtib Nâşid Efendi bin Muhammed Manastır'ın Ohridska Uliçesinde dokuz numaralı hâneye varıp zeyl-i zabtta muharrerül'- esâmî zevât huzûriyle akd-i meclis-i şer'-i âlî ettikde Manastır'a tâbi Tırnova Karyesi halkından iken bin dokuzyüz onaltı senesinde vefât eden Aziz bin Muhammed'in kızları zâtları hâzırın-ı mezbûrun ta'rifleriyle mu'arrefe mezkûr hâne sâkinlerinden Şefika ve Yahovska Uliçe yirmi numarada mukime Zeyniş meclis-i ma'kud-i mezkûrede li-ebeveyn er karındaşları Tefik, Kamil ve Ferhad muvâcehelerince takrîr-i kelâm edip "Pederimiz muteveffâ Aziz bin Muhammed'in verâseti bizimle oğulari Tefik, Kamil ve Ferhad, Ziya ve Selim ve diğêr kızı Hidayet'e aid ve feraizle Arazî Kanuni mucibince mesele-i mirâsımız emlakla onuç sehim itibariyle birer sehim ve ârazîde sekiz sehim itibariyle yine birer sehim bize mevrus ve müntakil olup olvechile muteveffâ-i mezbûrun terk eylediği

karye-i mezbûrede kâin dört bab hâne ve iki bab değirmen arsalarının üç hisseden bir hissesi ve lede'l-ehâlî ma'lûmu'l- hudud yüz dönüm ârazînin tamâmı ile Manastır Usrezineye tâbi Rahviyet Karyesinde ma'lumu'l- hudud tahminen bin dönüm ârazî ile yine mezkûr Usrezine Dağlarında Silivir Karyesinde kâin lede'l-ahâlî ma'lumu'l- hudud beş bab hâne arsasının üç hisse itibariyle bir hissesi ve tahminen ikiyüz elli dönüm ârazîden eshami mezkûr mucibince hisselerimize isâbet eden mikdar sulhan ve ikiyüz aded Napolyon altını bedel-i sulh mukabi'linde er karındaşlarımız hazıru-ı mezbûrun Tevfik, Kamil ve Ferhad Ağa'lara terk ve bedeli sulh-i mezbûru yedlerinden tamâmen ahz ve kabz eylediğimizden bâdema pederimiz muteveffâ-ı mezbûrun zikri sebkât eden emlak ve ârazîsinde bizim bir gûnâ alaka ve metâlibatımız kalmayup hisse-i mezkûrelerimiz karındaşlarımız Tevfik, Kamil ve Ferhad Ağa'ların mulki olduğu ve mesele-yi mirâsımızdan dolayı zimmetlerini ibrâ-i âmm-i sahîh-i şer'î ile ibrâ ve iskât eyledik" dediklerinde mezbûrun Tevfik, Kamil ve Ferhad dahi sulh-ı mezkûri bad'el-kabul meduû'larrı olan ikiyüz Napolyonun istirdâdına ve cemî-i hukuk-ı mirâsa müteallik âmme-i de'âvî ve kâffe-i metâlibâtın kız karındaşları mezbûretan Şefika ve Zeyniş zimmetlerini ibrâ-i âmm-i sahîh-i şer'î ile ibrâ ve iskât ettikleri ve herbiri ber-vech-i muharrer âhârın ibrâsını kabul eyledik dediklerini kâtib-i mumâ-ileyh mahalinde ketb ve tahrîr ve mâan meb'us umerâ-i şer'le meclis-i şer'a gelup alâ vuku'ihî inhâ ve tahrîr eyledik işbu mahalle zabt ve kayd olundu.

Fi 21 Şevval sene 1342

Fi 25 Mayıs sene 1924

Mukırr-ı mezbûr Kamil Aziz

Mukırr-ı mezbûr Tevfik Aziz

Mukırre-ı mezbûre Zeyniş (mühür)

Mukırre-ı mezbûre Şefika (mühür)

Zâtını bilip ta'rif eylediğimiz mezbûran Şefika, Zeyniş, Tevfik, Kamil ve Ferhad bâlâda muharrer zabt mündericâtın huzurumuzda takrîr ve kabul edip bizzat mühür ve imzâlarını vaz' eylediklerin makam-ı şehadetde tasdîk ederiz.

Fi 25 Mayıs sene minhü

Zevcelerimizin kabul ettiği, işbu sulhi bizlerde kabul ederiz

Şefika'nın zevci Tevfik (mühür)

Kara Oğlan Mahallesi, Mustafa Abbas ,

Zeyniş'in zevci (mühür) Resul

Mahalle-i mezkûreden (mühür) Raşid

Mahalle-i mezkûreden (imza)

Şâhid ve mu'arrif ,Yakub Bey Mahallesi İmâmı Şâkir Emin

Document 47. Nr 653

***Mîrâth:* After his death, Hamid b. Ahmed's properties of inheritance remained to his wife Zeliha *binti* Ismail and his mother Havva. However, before they divided the inheritance, Hamid's mother Havva passed away. In order to prevail justice in division of the inheritance of both the deceased Hamid and Havva, Zeliha appeals to the court together with Huseyin b. Muhammed Ali and Esma, the former is a brother and the latter is a sister of Havva where both are receivers of the inheritance from the deceased Havva. This is confirmed by all parties and witnessed by other people.**

Mütehakkak özr-i şer'iyeye binaen vuku' bulan iltimas üzerine husûs-ı âtı'l-beyânın mahallinde ketb ve tahrîr ve istimai için taraf-ı şer'iyden me'zunen bi'l-hüküm irsal olunan Kâtib Nâşid Efendi bin Muhammed Manastır'ın Prizrenka Uliçesinde onsekiz numaralı hâneye varıp ve zeyl-i zabta muharrerül'- esâmî zevât huzûriyle akd-i meclis-i şer'-i âlî edip Manstır'ın Hamza Bey Mahallesi sâkinlerinden iken bin dokuzyüz on üç senesinde vefât eden Hâmid bin Ahmed'in veraseti zevcesi Zeliha binti İsmail ile validesi Havva'ya kable'l-kisme birbuçuk sene mukaddem Havva dahi vefât eden verâseti Emin Çelebi Mahallesi sâkinlerinden li-ebeveyn er karındaşı Hüseyin bin Muhammed Ali ve li-ebeveyn kız karındaşı Esma'ya munhasıra ve ârazîden mesele-i

mirâsları Arazî Kanuni feraizi ve mucibince oniki sehim itibariyle olup sıhâmî-ı mezkûreden üç sehmi mezbûre Zeliha'ya ve altı sehmi mezbûr Hüseyin'e ve üç sehmi mezbûre Esmâ'ya isâbet eylediği inde'ş-şer'u'l- enver zâhir olduktan sonra vereseden ve mezkûr hâne sâkinlerinden zâtı hâzırûn-ı mezbûrân tarifleriyle mu'arrefe mezbûre Zeliha meclis-i ma'kud-i-i mezkûrede vereseden mezbûrân ve Hüseyin ve Esmâ muvâcehelerinde takrîr-i kelâm edip "Manastır şehri altında Yahudî Bahçesi mevkiide * Selim, Hâfız Hüseyin ,Mihal Paga tarlaları ve yol ile mahdûd dört dönümden ibaret bir kıt'a tarla ve Çıkrıkçı Karyesi Rokmaniçe mevkiinde Ali Bey Karacunka çayırları, balat ve mer'a ile mahdûd bir kıt'a da sekiz dönüm çayır zevcim muteveffâ-i mezbûr Hâmid'in malı olup vuku'-ı vefâtiyle benimle hazırân mezbûrân Hüseyin ve Esmâ'ya intikal etmekle mezkûr ârazîyi beynimizde sulhan ve bi'r-rizâ tefrik ve taksim olarak Çıkrıkçı Karyesinde ki çayır üç sehim hissemeye mukabil mustakilen bana ve şehir altında ki tarlada dokuz sehim hisselerine mukabil mezbûrân Hüseyin ve Esmâ'ya kaldığını ikrar ettikde mezbûrân Hüseyin ve Esmâ dahi taksim-i mezkûreyi kabul ve her biri hisselerine isâbet eden ârazîyi ahz ve kayd edip istifayı hak ve mes'ele-i mirasdan dolayı yek-dîyerimizde bir gûnâ matlubumuz kalmadı" dediklerini kâtib-i mumâ-ileyh mahallinde ketb ve tahrîr ve mâan meb'ûs umenâ-i şer'î ile meclis-i şer'a gelup alâ vuku'ihî inhâ ve tahrîr eyledikte işbu mahalle zabt ve kayd olundu.

Fi 8 Rebûlevvel sene 1342

Fi 11 Hâzıran sene 1924

Mukırr-ı mezbûr Hüseyin Muhammed Ali

Mukırr-ı mezbûre Zeliha

Mukırr-ı mezbûre (mühür)

Zâtını bilip ta'rif eylediğimiz mezbûrân Hüseyin, Esmâ ve Zeliha bâlâda muharrer zabıt mündericâtın huzurumuzda takrîr ve kabul edip bizzat mühür ve imzâlarını vaz' eylediklerini makam-ı şehadetde tasdik ederiz.

Fi 11 Hâzıran sene 1924

Hamza Bey Mahallesinden Edhem Bekir

Emin Çelebi Mahallesinden Mustafa bin Hasan

Document 49. Nr 663

***Mîrâth & Wakîl:* After his death, Haşim b. Tahir's properties of inheritance remained to his wife Hayriye *binti* Şihabuddin and his son Kamil. In the presence of his mother Hayriye, Kamil appeals to the court of Manastir for the division of the properties of inheritance and each of them receive their own portion. Since Kamil and Hayriye are illiterate, hence both appoint Feyzullah Musa Efendi as wakîl and this is confirmed by two witnesses.**

Manastır'ın Emin Çelebi Mahallesi sâkinlerinden zâtı ta'rif-i şer'î ile mu'arref Kâmil bin Hâşim Manastır mahkeme-i şer'iyyesinden zâtı ma'ruf vâlidisi Hayriye binti Şihabuddin muvâcehesine takrîr-i kelam edip “Mahalle-i mezkûre sâkinlerinden iken bundan iki ay mukaddem vefât eden pederim Hâşim bin Tahir'in verâseti benimle zevcesi vâlidem mezbûre Hayriye Hanım'a münhasıra ve mesele-i mîrâsımız sekiz sehmi itibariyle olup esham-ı mezkûreden yedi sehmi bana ve bir sehmi vâlideme mevrûs olugundan pederim muteveffâ-i mezbûrun terk eylediği Vişegradışte Uliçesinde bir numaralı tarafları Bahri Ağa, İfakat Hanım hâneleri, mescid ve yol ile mahdûd on Napolyon kıymetinde bir bab hâne ol vechile bize intikal ederse de vâlidem mezbûre kendi hissesine kanâat etmeyup umum hâneye vaz'-ı yed ve hissemi vermekten imtina eder oldudan beynimizde munazaât ve muhâsamât-ı şedîde cereyan etmiş idi. Lakin muslihûn tavasutuyle beynimiz ıslah ve tanzim olunup zikr oluan hâne ve pederim muteveffâ-i mezbûr dört bin dinar deyr-i müsbeti kamilen vâlideme aid olmak ve mezbûre tarafından hisse-i irsiyem mukabilinde bana iki Napolyon altını ile üçyüz dinari verilmek üzere şerait-i müfsideden ârî alâ tariki't-tehârüc-i şer'î inşa-i akd-i sulh eylediklerinde ben dahi sulhi mezkûreyi bade'l- kabûl bedel-i sulh olan mezkûr on Napolyon ile üçyüz dinari vâlidem meclis-i sulhdan kable'l- mufareka bana kâmilten tevzi ve teslim eylediğinde ben dahi yedinden bi't-tamam ahz ve kabz eyledim. Bâdemâ mezkûr hânede ve pederimin sair bi'lcumle terekesinde bir gûnâ alâkam kalmayup meseleyi mezkûreden dolayı vâlidem mezbûrenin zimmetini ibrâ-i âmm-i sahîh-i şer'î ile ibrâ ve iskât eyledim” dedikte mezbûre dahi medfü'ı olan bedeli

sulhen istirdadına ve cemî-i hukuk-i mirâsa müteallik âmme-i da'âvîden merkûm Kâmil'in zimmetini ibrâ ve iskât ettigini ikrar ve herbiri ber-vech-i muharrer âharın ibrâsını kabul eyledik dedikleri işbu mahalle zabt ve kayd olundu.

Fi 24 Hâzıran sene 1924

Fi 23 Safer sene 1343

Mukırre-ı mezbûre Hayriye Şaban

Mukır-ı mezbûr Kamil Haşim, Feyzullah Musa

Zâtını bilip ta'rif eylediğimiz mezbûran Kamil ve Hayriye'ye bâlâda muharrer zabt mündericâtını muvâcehemizde takrîr ve kabul edip yazı bilmediklerinden imzâlarını atmaya Feyzullah Musa Efendi'yi vekil ettiklerini makam-ı şehadetde tasdik ederiz.

Fi 23 minhü

Şâhid ve mu'arrif (iki mühür)

Şahid ve mu'arrif Tefik Nebi

Document 50. Nr 667

***Mîrâth & Wakîl:* Misunderstanding and conflict that has occurred between Miriş *binti* Ibrahim and her brother Faik b. Ibrahim regarding the properties of inheritance which has remained from their deceased father Ibrahim b. Numan, Miriş, in the presence of her brother Faik, appeals to the court of Manastir whereby she says “with the help of mediators, the properties have been divided accordingly, and I have no further claim”. Since Miriş and Faik are illiterate, both appoint Hafiz Ilyas Efendi as representater (*wakîl*), and this is confirmed by two witnesses.**

Manastır'a muzaf Çırnovça Karyesi sâkinlerinden zatı zeyl-i zabtta muharrerü'l-esâmî kesan tarifleriyle mu'arrefe Miriş binti İbrahim nâm Hatun karındaşı * mezbûr Faik bin İbrahim muvâcehesine takrîr-i kelâm edip “Mezbûr Çernoviçe Karyesi halkından iken bundan bir ay evvel vefât eden pederim İbrahim bin Nûmanın terk eylediği Karye-i mezbûrede kâin lede'l ahâlî-ma'lumu'l- hudûd bir bab hâne ve onbir

kıt'a tarla ile hayvânat ve eşyası ber-mûceb-i ferâiz bana ve karındaşım hızır mezbûr Faik ile verese-i sâiresine mevrus ve müntekil ise de merkûm Faik kendi hissesine kanâat etmeyüp terekenin umûmuna vaz'-ı yed ederek hisse-i irsiyemi vermek istemediğinden aramızda münâzaât-ı kesîre ve muhâsamat-ı şedîde cereyan etmiş idi lakin muslihûn tavasutıyla beynimiz ıslah ve tanzim olarak pederim muteveffâ-i mezbûrun zikri sebkât eden terekesinden hisse-i irsiyyeme isâbet eyleyen mikdârdan ezyed ve evfer olarak onaltı aded Napolyon altını üzerine mevâni-i muf-sideden ârî âlâ tarîk't-teharruc-i şer'î inşa-i akd-i sulh eylediklerinde ben dahi sulh-i mezkûr-u bede'l-kabul karındaşım mezbûr Faik meclis-i sulhdan kable'l- mufareka bedel-i sulh-i mezkûr onaltı Napolyon'u bana teslim eylediğinde ben de yedinden bi't-tamam ahz ve kabz edip muteveffâ pederim bi'l-cumle terekesinde vesair hukuk-ı şer'iyeye müteallik âmme-i dâ'va ve kâffe-i eymân ve muhâsamât ve metâlibatdan biraderim mezbûrun zimmetini bi'l-verâse ibrâ ve iskât eyledim” dedikte merkûm Faik dahi sulhi mezkûri kabul ve medfû'ı olan bedel-i sulh-i mezkûr onaltı Napolyonun istirdâdına ve cemi-i hukuk-i şer'iyeye muteallik âmme-i da'âviye hemşîresi mezbûrenin zimmetini ibrâ ve iskât ettigini ikrar ve herbirini yek-dîğêrinin ibrâsını kabul eyledik dedikleri işbu mahalle zabt olundu.

Fi 8 Cemâzielevvel sene 1343

Fi 7 Teşrinisânî sene 1924

Mukırr-ı mezbûr Faik İbrahim ,İlyas İbrahim

Mukırre-ı mezbûre Miriş İbrahim ,İlyas İbrahim

Zâtlarını bilip ta'rif eylediğimiz mezbûran Faik ve Miriş bâlâda muharrer zabt mündericâtın huzurumuzda takrîr ve kabul edip yazı bilmediklerinden imzâlarını tahrîre Hâfız İlyas Efendi'yi tevkîl eylediklerini makam-ı şehadetde tasdik ederiz.

Fi 7 Teşrinievvvel sene 1924

Şâhid ve m'arref Karye-i mezkûreden

Sâhid ve mu'arref Çırnovça Karyesinden (imza)

Documant 51. Nr 668

Mîrâth & Wakîl: After the death of Fatma *binti* Hacı Omer, her brother Faik b. Hacı Omer and her sister Hatice *binti* Hacı Omer are the receivers of inheritance of the deseaced. Hence, Faik in the presence of Fatma appeals to the court of Manastir whereby he says: “half of the properties of the deseaced have been given to me and the other half to my sister Hatice”. Since Hatice is illiterate, hence she appoints [*the name is omitted*] as *wakîl* and this is confirmed by two witnesses.

Manastır'ın İne Bey Mahallesi sâkinlerinden zâtı tarif-i şer'î ile mu'arref Faik Efendi bin Hacı Ömer Manastır mahkeme-i şer'iyyesinden hemşiresi Bâli Voyvoda Mahallesinden zâtı mu'arref Hatice binti Hacı Ömer muvâcehesine takrîr-i kelâm edip “Bundan sekiz sene mukaddem vefât eden li-ebeveyn kız karındaşımız Fatma binti Hacı Ömer'in mirâsını benimle hemşirem hâzîre-i mezbûre Hatice'ye munhasîre oldudan muteveffâ-i mezbûrenin malı olup vuku'-ı vefâtıyla bize intikal eyleyen Manastır'a tâbi Mogila Karyesinde kâin lede'l-ahâlî ma'lûmu'l- hudud ve'l-mukadder emlak ve ârâziyi biz beynimizde sulhan ve bi'r- rizâ taksim edip mezkûr emlakın tamamı ile ârazînin nısfı benim hisseme ve mütebâkî nısf arâzî de mezkûre Hatice hissesine kaldığı ve her birimiz taksim-i mezkûri ba'de'l- kabul hisse-i müfrezelerimizi ahz ve kabz ve kabul eyledik” dedikte mezbûre Hatice de taksim-i mezkûri kabul eylediğini ikrar ettikte işbu mahalle zabt ve kayd olundu.

Fi 8 Teşrinisânî sene 1343

Fi 7 Mayıs sene 1924

Mukırre-ı mezbûre Hatice Ömer (mühür)

Mukırre-ı mezbûr Faik Hacı Ömer

Zâtını bilip ta'if eylediğimiz mezbûran Faik Efendi ve Hatice Hanım bâlâda muharrer zabt mündericâtını huzurumuzda takrîr ve kabul edip mezbûr Faik Efendi bizzat vaz'-ı imzâ ve mezbûre Hatice Hanım da yazı bilmediklerinden imzâsını tahrîretevkîl eylediğini makam-ı şehadetde tasdîk ederiz.

Fi 8 Teşrinisânî sene 1343

Şâhid ve mu‘arrif (imza)

Şâhid ve mu‘arrif (imza)

İşbu meseley-i sulhiyedeki istînaf hakkımızdan dahi feragat ediyoruz fi 7 minhü Faik Hacı Ömer mucibince tenfîz oluna fi 7 minhü (imza)

Document 52. Nr 669

***Mîrâth & Wakîl:* In the presence of Katib Naşid b. Muhammed, an officer in the court, accompanied by Sabri Efendi b. Ibrahim and Şakir Efendi b. Zekeriya, Hatice *binti* Ibrahim appeals to the court of Manastir whereby she says: “my grandson Sabri Efendi b. Hacı Ismail left for Turkey 10 years ago and since then there is no news about his whereabouts. I am in charge of the portion of inheritance that remained from his parents. Hereby I appoint Akif Efendi b. Muhiddin as a representater (*wakîl*) for this case regarding the property of inheritance”. Since Hatice is illiterate, she appoints Salih Efendi b. Abdi as a representater (*wakîl*) and this is witnessed by two people.**

Mütehakkak öZR-i şer‘iyyeye binaen vuku‘ bulan iltimas üzerine husûs-ı âtî‘l-beyânî mahallinde ketb ve tahrîr ve istimaı için taraf-ı şer‘iyyeden me‘zunen bi‘l-hüküm irsal olunan Kâtib Nâşid Efendi bin Muhammed Manastır‘ın Prizrenska Uliçesinde on dört numaralı hâneye varıp İne Bey Mahallesi İmâmı Sabri Efendi bin İbrahim ve Mahalle-i mezkûr hakkında Şâkir Efendi bin Zekeriya huzûriyle akdı meclis-i şer‘i âlî ettikde zâtı mûmâ-ileyhima ta‘rifleriyle mu‘arrefe Hatice binti İbrahim meclis-i ma‘kud-i mezkûrda takrîr-i kelâm edip “Bundan on sene mukaddem Türkiye‘ye hicret ve el-yevm hayat ve memâti ve mahall-i ikameti mechul bulunan hafidim Sabri Efendi bin Hacı İsmail‘in vâlidesinden müntakil ve mahkeme-i şer‘iyye sandığında mahfuz mebâlig ile pederinden tevârus eyliyeceği emlak, ârazî ve eşyadan ber mucib-i fetva bana kalacak hisseyı ahz ve kabz ve tarafa teslime ve bubabda ikame-i da‘âvâya, muhâkeme ve muhâsame ve redd-i cevâba ve işhâd ve istîşhâda ve tahlife velhâsıl husûs-i mezkûrun mütevakif olduğu umurun kulisini îfâya tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile Yakub

Bey Mahallesinde Akif Efendi bin Muhiddin kabulüne mevkuf vekil nasb ve tayin eyledim” dediğini kâtib-i mûmâ-ileyh mahallinde ketb ve tahrîr ve ma’an meb’us umerâ ve şer‘ ile meclis-i şer‘a gelip ala vuku’ihî inha ve takrîr eyledikde işbu mahalle zabt olundu.

Fi 13 Rebiulevvel sene 1343

Fi 12 Teşrinievvel sene 1924

Mukırre-ı mezbûre Hatice İbrahim, Salih Abdi

Zâtını bilip ta’rif eylediğimiz mezbûre Hatice Hanım’ın bâlâda muharrer zabt mündericâtın huzurumuzda takrîr ve kabul edip yazı bilmediginden imzâsını tahrîre Salih Efendi bin Abdi’yi tevkîl eylediğini makam-ı şehadetde tasdik ederiz.

Fi 12 minhü

Şâhid ve mu’arrif (imza)

Şâhid ve mu’arrif İne Bey Mahallesi İmâmı (imza)

Document 53. Nr 670

***Mîrâth & Wakîl:* After the death of Hacı Osman b. Ahmed, his wife Ayşe, his son Abdullah and his sisters Hanife and Naciye *binta* Hacı Osman were the recievers of the deseaced’s properties of inheritance. However, conflict occurred between Hanife and Naciye, and after the mediators intervned to solve the problem, and, as a result, both settled their problems. Hanife, in the presence of Naciye, appeals to the court of Manastir in order to register the case of their conflict that occurred and its settlement. Since Hanife and Naciye are illiterate, hence both appoint Cemil Efendi b. Hasan Efendi as *wakîl* and this is confirmed by two witnesses.**

Mütehakkak öZR-i şer’iyyeye binaen husûs-ı âti’l- beyânın mahallinde ketb ve tahrîr ve istimâi için taraf-ı ser’iyyeden me’zunen bi’l-hüküm irsal olunan Kâtib Nâşid Efendi bin Muhamed Manastir’in Despot Oglaş Uliçesinde otuz sekiz numaralı hâneye varıp zeyl-i zabtta muharrerü’l-esâmî zevât huzurule akd-i meclis-i şer‘-i âlî ettikde Hamza

Bey Mahallesi sâkinlerinden zâtı hâzırın-ı mezbûrun tarifleriyle mu'arrefe Hanife Hanım binti Hacı Osman meclis-i ma' kud-i mezkûrede kız karındaşı kezâ zâtı ma' ruf Naciye Hanım binti Hacı Osman muvâcehesinde takrîr-i kelâm edip "Bin dokuzyüz onaltı senesinde vefât eden pederim Hacı Osman bin Ahmed'in verâseti benimle zevcesi Ayşe oğlu Abdullah ve kızı hâzire-i mezbûre Naciye ile munhasire oldudan muteveffâ-i mezbûrun terk eylediğini Manastır'ın Brosinça Uliçesinde kâin yirmi bir numara ile murakkam canibi yemini Nezir veresesi yesari Muhammed Ağa arka ciheti Yaşar vereseleri hâneleri ve cephesi yol ile mahdûd bir bab hâne ve şehir altı mevkiinde iki tarafı yol ve bir tarafı hayatlı * İsmail tarafı râib'î yonca tarlaları ile mahdûd dokuz dönüm mikdârı bir kıt'a tarla Manastır Usrezinreye tâbi * Karyesinde * livada mevkiinde şarkan ve şimalen Abdullah Ağa garben Lifur İliya ve cenûben İbrahim Ağa veresesi çayırları ile mahdûd dört dönümden ibaret bir kıt'a çayır ve yine hazine-i mezkûre Blato'da taraflar-ı Şâkir, Musa vakfı çayırları ile mahdûd altı buçuk dönüm mikdârı bir kıt'a çayırın nisfî ve yine Karye-i mezbûrede Bloto'da vaki Şâkir Ağa Musa vakfı çayırları ile mahdûd bir kıt'a çayırın kezâ nisfî olvechile bizlere mevrus ve müntekil ise de hemşirem mezbûre kezâ hissesine kanâat etmeyüp bana aid olan hisseye de vaz'-ı yed eylediğinden aramızda munâzât-ı kesîre muhâsamâtı şedîde cereyan eylemiş idi. Lakin muslihûn tavassutiyle beynimiz ıslah ve tanzim olunarak pederim muteveffâ-i mezbûrun zikri sebkât eden terekesinden hisse-i vereseye isâbet eyleyen mikdârdan ezyed ve evfer olarak kırk Napolyon altını üzerine mevâniyi muf-sideden ârî alâ tariki't -tahruc-i şer'î inşâi akd-i sulh eylediklerinden ben dahi sulhi mezkûreyi bade'l- kabul hemşirem mezbûre Naciye meclis-i sulhdan kable'l- mufâreka bedel-i sulh-ı mezkûr kırk Napolyon bana tamâmen ve kâmilen def" ve teslim eylediğinden ben de yedinden bi't-tamam ahz ve kabz edip pederim muteveffâ-i mezbûrun sâlifü'z-ıkr terekesine ve hukuk-ı mirâsa müteallık âmme-i da'âvî ve kâffe-i eymân muhâsamât ve metâlibâtan hemşirem mezbûrenin zimmetini ibrâ-i âmm-i sahîh-i şer'î ile ibrâ ve iskât eyledim" dedikte mezbûre Naciye Hanım dahi sulh-i mezkûrı kabul ve medfûi olan bedel-i sulh-i mezkûr kırk Napolyon istirdâdına ve cem-i hukuk-i şer'ıyyeye muteallık âmme-i da'âvîye hemşiresi Hanife Hanımın zimmetini ibrâ ve iskât eylediğini ikrar ve herbirini ber-vech-i muharrer yek-dîğerinin ibrâsını kabul eyledik dediklerini kâtib

mûmâ-ileyh mahallinde ketb ve tahrîr ve meclis-i şer'a gelip alâ vuku'ihî inhâ ve tahrîr eyledikte işbu mahalle zabt olundu.

Fi 20 Cemâzielevvel sene 1343

Fi 19 Mayıs sene 1924

Mukirre-ı mezbûre Naciye Osman, Ali Cemal Efendi

Mukirre-ı mezbûre Hanife Osman, Ali Cemal Efendi

Zâtını bilip ta'rif eylediğimiz mezbûretan Naciye ve Hanife Hanımlara bâlâda muharrer zabt mündericâtın huzurumuzda tahrîr ve kabul edip yazı bilmediklerinden imzâlarını tahrîre Cemal Efendi bin Hâfız Hasan Efendi'yi tevkîl eylediklerini makam-ı şehadetde tasdik ederiz.

Fi 19 minhü

Şâhid ve mu'arrif Kara Oğlan Mahallesinden Mustafa Abbas

Şâhid ve mu'arrif Mahalle-i mezkûreden Ali Cemal Efendi

Şâhid ve mu'arrif Sinan Bey Mahallesinden (imza)

Mucibince tenfiz oluna, fi minhü

Document 54. Nr 671

***Mîrâth:* After the death of Hakkı Efendi b. Emin, his son Muhammed Ali Efendi and his two daughters Binnaz and Firdevs are the receivers of inheritance of the deseaced. In the presence of Katib Naşid Efendi b. Muhammed, an officer in the court, all three appeal to the court of Manastir whereby they divide the inheritance of the deseaced among themselves according to *farâid* of the *sharî ah*. This is witnessed by two people.**

Mütehakkak özr-i şer'ıyyeye binaen vuku' bulan iltimas üzerine husûs-ı âtı'l-beyân mahallinde ketb ve tahrîr ve istimaı için taraf-ı şer'îden me'zunen irsal olunan Kâtib Nâşid Efendi bin Muhammed Manastır'ın Ohridska Uliçesinde yirmi numaralı hâneye varıp zeyl-i zabtta muharrerül'- esâmî zevât huzûriyle akd-i meclis-i şer'-i âlî ettikde

mezkûr hâne sâkinlerinden iken mukaddemen vefât eden Hakkı Efendi bin Eminin verâseti oğlu Muhammed Ali Efendi ile kızları Binnaz ve Firdevs Hanımlara munhasır olup mesele-i mirâsları ber-mucib-i ferâiz dört sehinden iki sehmi mûmâ-ileyh Muhammed Ali Efendi'ye ve birer sehmi Binnaz ve Firdevs Hanımlara isâbet eylediği inde'ş-şer'u'l- enver zâhir ve mutihakak olduktan sonra vereseden zâtları hâzırın-ı mezbûrun tarifleriyle mu'arref mûmâ-ileyh Muhammed Ali Efendi ve hemşireleri Binnaz ve Firdevs Hanımlar'dan herbiri meclisi ma' kud-i mezkûrede takrîr-i kelâm edip "Pederimiz mutevveffâ Hakkı Efendi'nin malı olup vuku'-i vefâtiyle bize intikal eyleyen Ohritska Uliçesidne kâin ikiyüz bir numara ile murakkam canib-i yemini Hüsniye Hanım ve Nazım Efendi hâneleri yesari Miriş Hanım arsası cephe ciheti muteveffâ Selim ve Raif ve Receb Ağalar ile Sabiş Hanım hâneleri arkası yol ile mahdûd bir bab hâne ve Leninska Uliçede kırk iki numaralı, canib-i yesarı İbrahim Efendi, arkası Şefika Hanım ve canib-i yemini Pandura İliya hâneleri ve cephesi yol ile mahdûd bir bab hâne ki cem'an iki bab hâneye bizler sulhan ve bi'r- rızâ beynimizde taksim edip salifu'zıkr hânelerden Ohritska Uliçesinde ki hâne iki sehmi hisselerine mukabi'l mûmâ-ileyhimâ Binnaz ve Firdevs Hanımların hisselerine müştereken ve Leninska Uliçede ki hânede bir sehmi hissese mukabil müştereken mûmâ-ileyh Muhammed Ali Efendi hissese tefrik olundu ve herbirimiz taksim-i mezkûri bade'l- kabul hisse-i müfrezelerimizi ahz ve kabz edip istifay-ı hak eyledik ve taksim-i mezkûr hakkında ki istînaf hakımızdan feragat ettik dediklerini kâtib-i mûmâ-ileyh mahallinde ketb ve tahrîr ve meclis-i şer'a gelip alâ vuku'ihî inhâ ve takrîr eyledikde işbu mahalle zabt ve kayd olundu.

Fi 22 Rebûlevvel sene 1343

Fi 21 Teşrinievvel sene 1924

Mukırre-ı mûmâ-ileyh Firdevs

Mukırre-ı mûmâ-ileyh Binnaz

Mukırre-ı mûmâ-ileyh (imza)

Zâtını bilip ta'rif eylediğimiz mûmâ-ileyh Muhammed Ali Efendi ve hemşireleri Binnaz ve Firdevs Hanımlar bâlâda muharrer zabt mündericâtını huzurumuzda takrîr ve kabul edip bizzat vaz'ı imzâ eyledikleri makam-ı şhadetde tasdîk ederiz.

Şâhid ve mu'arref Faik Hadi

Şâhid ve mu'arref Kara Oğlan Mahallesinden (imza)

Mucibince tenfizi, fi 22 Muharrem sene minhü

Document 55. Nr 672

***Mîrâth:* After the death of Ibrahim Efendi, his sons Şerefuddin, Hikmet and Asaf are the receivers of inheritance of the deseaced. All three appeal to the court of Manastir whereby they divide the inheritance of the deseaced among themselves. The deseaced's properties of inheritance are comprised of the lands in the factory zones. This is confirmed by several members of the family and it is witnessed by two people.**

Pederimiz merhum İbrahim Efendinin vuku'-i vefâtiyle beynel verese vuku' bulan onsekiz numaralı üçyüz yirmi dört tarihli bir kıt'a taksim defteri mucibince bizlere yani Şerefuddin, Hikmet ve Asaf Efendi'lere şehir bâlâsında fabrikalar ittisalinde nısf arazî isâbet etmiş ve diğer nısfı ise amcamız merhum İsmail Efendi'ye ait olup mûmâ-ileyh ile ve tarafeynin husn-i rizasiyle ust tarafında yani üçyüz yirmi dört senesinde taksim ederek * Hikmet Şerefuddin ve Asaf Efendi'lere hâneler itisalinden üç-dört parçadan ibaret ve hâl-î hâzırda bir parça tahmini otuz dönümden ibaret ve garben Ohri caddesi cenûben kendi hânemiz ve amcamız merhum İsmail Efendi'nin hânese, Halim ve Ziya Efendiler fabrikası şimalen* şarkan Halim ve Ziya Efendiler fabrikasının bendi ile mahdûd bir tarla ve evvelce iki parçadan ibaret kahvehâne ve çayır iken bi'lâhare birleştirip tarlaya tebdil edilen şimalen değirmen bendi şarkan Ohri caddesi cenûben merhum İsmail Efendi'nin tarlası garben Brosnik değirmenleri yolu ile mahdûd altı dönümden ibaret çayırı Hikmet Şerefuddin ve Asaf Efendilere terk, onlar dahi kabul ve ona mukabil merhum İsmail Efendi'nin hissesine şehir bâlâsında Dolacıkta cenûben Bekir Ağa verese tarlası şarkan Gorgi Kota değirmeni yolu ve değirmeni şimalen

İsmail Efendi'nin tarlası garben Ohrid caddesile mahdûd altı dönümden ibaret bir parça tarla ve mezkûr tarla yanında evvelce iki parçadan ibaret ve hâl-i hâzırda ise bir parça olan ve beş dönüm üç evlek mikdârında garben Ohri caddesi şimâlen merhum İsmail Efendi'nin fabrikası ve furunları şarkan fabrika bendi cenûben sahib-i sened tarlası ile mahdûd diğerk bir parça tarla ve bir dönümden ibaret garben Ohri Caddesi cenûben fabrikalar yol şarkan Dimas ve Todor Andon'un fabrikası ve şimalen değirmen bendi ile mahdûd bir kıt'a tarla ve beş dönümden ibaret olup şimalen Hikmet Seyfûddin ve Asaf Efendiler'in tarlası garben değirmenler yolu şarkan Ohri caddesi ile mahdûd olup evvelce çayır iken halen tarlaya kalb olunan çayırı hissesine almış ve bu suretle mezkûr arâzîyi taht-ı tasarufumuza alarak tasaruf etmekte olduğumuzu velhâsıl bâlâda beyân olduğu üzere Hikmet Şerefüddin ve Asaf Efendiler'e isâbet eden tarlalarda biz ki İsmail Efendi'nin veresei bulunuruz bir hakımız kalmadığı gibi Hikmet, Şerefüddin ve Asaf Efendiler'in dahi bâlâda tavsif eylediği vechile merhum İsmail Efendi'nin hissesine tefrik olunan tarlalar ve çayırdaki hiçbir hakk-ı meşrûları kalmamış oldu mübeyyin işbu taksimnâme iki nusha olarak tanzim ve yek-dîğërimize îtâ kılındı.

Fi 25 Teşrinisânî sene 1924

Diğerk Kerimesi Şevket Hanım'ın vekili

Kerimesi Zekiye

Kerimesi Nafiye

Merhum İsmail Efendi'nin mahdumi Ziya İsmail

Diğerk mahdumleri Şerefüddin ve Asaf Efendiler'in vekili Arif Hikmet İbrahim

Merhum İbrahim Efendi'nin mahdumi Arif Hikmet İbranim

Mûmâ-ileyh Hikmet Efendi ** musadık vekâlet nâmenin tarih ve numarası

Numara 5452-6682

Tarih 16 Teşrinievvel sene 1924....4 Teşrinievvel sene 1924

Diğerk Kerimesi Şevket Hanım'ın vekil-i resmîsi

Kerimesi

Kerimesi

Merkûm İsmail Efendi'nin mahdumi

Diğer mahdumleri Şerefuddin ve Asaf Efendi'lerin vekil-i resmîleri (imza)

Merkûm İbrahim Efendi'nin mahdumi (imza)

Zâtlarımı bilip ta'rif eylediğimiz verese-i mûmâ-ileyhâya işbu vesika mündericâtını
ikrar ve kabul ve bizzat îfâ ve mühr-i şerif vaz' ettiklerini makam-ı şehadetde tasdik
ederiz.

Fi 25 minhü

Nafiye Hanım'ın zevci

Mahalle-i mezkûreden

Document 56. Nr 677

***Mîrâth & Wakîl:* After the death of Murteza, his grandson Riza b. Arslan, in the court of Manastir, tries to proof that he is one of the receivers of the deseaced's inheritance. Riza, in the presence of Esad Efendi b. İzzet, appeals to the court whereby he appoints the latter as representater (wakîl) for the case. This is confirmed by two witnesses.**

Manastır'ın Aristidi Biryana Uliçesinde yüzyetmiş numaralı hânede sâkine zâtı ta'rif-i şer'î ile mu'arref Riza bin Arslan nâm kimesne Manastır mahkeme-i şer'iyesinde Yakub Bey Mahallesinden Esad Efendi bin İzzet muvâcehesine takrîr-i kelâm edip "An-asıl Resne'nin Hırvat Karyesi halkından iken mukaddemen vefât eden li-ümm ceddin Murtezanın vârisi olduğumu huzur-i şer'de ispat etmek ve muteveffâ-i mezbûrun mertrûkatına hisse-i irsiyyemi vâzı'ı'lyed olanlardan ahz ve tarafıma teslim eylemek için ikame-i da'vâya, muhâkeme ve muhâsamâya ve redd-i cevâba ve işhad ve istişhada ve tahlife ve ahzu kayda velhâsıl husûs-i mezkûrun mutevekif olduğu umurun kulliyesini îfâya tarafımızdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i şer'î ile işbu hazır bil'mecelis Es'ad Efendi'yi vekil ve nâib-i munab nasb ve tayin eyledim" dedikte mûmâ-ileyh Es'ad

Efendi dahi vekâlet-i mezkûre-yi kabul ve zâmin ve zimmetin kemâ-yenbeğî edâya ta'ahhüd ve ilzam eylediği işbu mahalle zabt olundu.

Fi 23 Rebûlâhir sene 1343

Fi 24 Teşrinisânî sene 1924

Mukırr-ı mezbur Rıza bin Arslan

Zâtını bilip ta'rif eylediğimiz merkûm Rıza bâlâda muharrer zabt mündericâtın huzur-ı şer' de takrîr ve kabul edip bizzat vaz'-ı imzâ eylediğini makam-ı şehadetde tasdîk ederiz.

Fi 24 minhü

Şâhid ve mu'arrif Hacı İbrahim Hüseyin

Şâhid ve mu'arrif Rasim bin Selim

Document 57. Nr 678

***Mîrâth:* After the death of Meymenet Hanim *binti* Hasan, her sons Remzi and Emin were the recievers of the deseaced's properties of inheritance. However, conflict occurred between Remzi and Emin, and after the mediators intervened to solve the problem, and, as a result, both reached the compromise. Remzi, in the presence of Emin, appeals to the court of Manastir in order to register the case of their conflict that occurred and its compromise. This is confirmed by two witnesses.**

Manastır'ın Yakub Bey Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât eden Meymenet Hanım binti Hasanın verâseti oğulları mahalle-i mezbûre halkından Remzi ve Emin Efendiler * Mustafâ'ya munhasır olduğu inde'ş-şer'î'l-enver zâhir ve mutehakkak olduktan sonra zâtı tarif-i şer'î ile mu'arref mûmâ-ileyh Remzi Efendi Manastır mahkeme-i şer' iyyesinden karındaşı Emin Efendi muvâcehesinde takrîr-i kelâm edip "Vâlidemiz muteveffâ-i mezbûrenin terk eylediği Manastır Bankarska Uliçesinde kâin ondört numara ile murakkam cânib-i yemin Pembe Hanım yesar Tevfik Hacı İzzet Efendi magazaları arkası Yahudi hâneleri cephe ciheti yol ile mahdûd bir bab mağaza ile Pirlepe Usrezineye tâbi (Pirlepçe)(el-yeum yok) Opştinesi dahilinde Maral Karyesinde

kâin lede'l-ehâlî ma'llûmu'l-hudûd iki bab hâne ve bir bab kulle arsaları ve ikiyüz dönüm ârazî ber-vechi nısfıyyet benimle karındaşım mezbûr Emin Efendi'ye mevrûs ve müntekil ise de Emin Efendi kendi hissesine kanâat etmeyüp sâlifü'z-zıkr emlâk ve ârazînın kâffesine vaz'-ı yed eylediğinden hisse-i irsiyemin tarafıma teslimi hakkında beynimizde munâzâ'ât-ı kesîre muhâsamât-ı şedîde cereyan etmiş idi lakin muslihun tavasutiyle beynimiz ıslah ve tanzim olunup beni dava-yı mezkuremden şerait-i sulhi hâvî mevâni-i mufsideden ârî alâ tariki't-tehâruc-i şer'î muteveffâ-i mezbûrenin zikri sebkat eden emlak ve arazisinden hisseme isâbet eden mikdârdan ezyed ve evfer olan yüzelli aded Napolyon altını üzerine mezbûr Emin Efendi ile akd-i sulh eylediklerini ben dahi sulh-ı mezkûri kabul ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezbûr yüzelli Napolyon altını biraderim Emin Efendi meclis-i sulhdan kable'l-mufâreka bana tamamen ve kamilen def ve teslim eylediğinden ben dahi yedinden bi't-tamam ve'l-kemal ahz ve kabz eyledim fîmâba'd vâlidemiz muteveffâ-i mezbûre Meymenet Hanımın zikir olunan emlak ve ârazîsine ve hukuk-ı mirasa müteallık âmme-i deâ'vî metalibâttan ve kâffe-i eymân ve muhâsamât-ı mezbûr Emin Efendi'nin zimmetini bi'l-verâse ibra-i âmm-i sahih-i şer'î ile ibra ve iskat eyledim” dedikte mûmâ-ileyh Emin Efendi dahi medfûi olan bedel-i sulh-ı mezkûr yüzelli aded Napolyon altını istirdadına ve cemî-i hukuk-i mirasa müteallık âmme-i deâ'vîden biraderi mumaiyleh Remzi Efendi'ye zimmetini bil'verâse ibrâ ve iskat ettigini ikrar ve herbiri ber vech-ı muharrer âharın ibrasını kabul eyledik dedikleri işbu mahalle zapt ve kayd olundu.

Fi 29 Rebiulahir sene 1324

Fi 27 Teşrinisani sene 1924

Mukırr-ı mûmâ-ileyh Emin Mustafa

Mukırr-ı mûmâ-ileyh (imza)

Zâtlarını bilip ta'rif eylediğimiz mûmâ-ileyh Remzi ve Emin Efendiler bâlâda muharrer zapt mündericâtın huzurumuzda takrîr ve kabul edip bizzat vaz'-ı imzâ eylediklerini makam-ı şhadetde tasdik ederiz.

Fi 27 Teşrinisânî sene minhü

Şahid ve mu'arrif Emir Çelebi Mahallesinden (imza)

Şahid ve mu‘arrif İne Bey Mahallesi sakinlerinden (imza)

Document 58. Nr 683

***Mîrâth:* Ali Efendi b. Sadik and his sisters Saniye and Nefise appeal in the court of Manastir regarding all the properties of inheritance that have remained from their late parents, whereby they have divided the inheritance to each other accordingly and they have no further claim from each other. This is witnessed by several people in the court.**

Manastır’ın Hamza Bey Mahallesi sâkinlerinden muteveffâ Sadık bin Fettah’ın oğlu zâtı tarif-i şer‘î ile mu‘arref Ali Efendi ve kızları kezâ zâtları mu‘arrefe Sâniye ve Nefise Hanımlardan herbiri Manastır mahkeme-i şer‘iyyesinde takrîr-i kelâm edip “Türkiye hukumeti zaman-ı idâresinde vefâtı vuku‘ bulan pederimiz mezbûr Sadık Ağa ile yine zamani mezkûrede vefât eden li-ebeveyn er karındaşlarımız Muharrem ve Receb ve bin dokuzyüz on altı senesinde vefât eden vâlidemiz Zehra Hanım binti Cemâleddin’nın verâsetleri bize munhasır bulundudan muteveffûn mezbûrünün terk eyledikleri Manastır’ın Kosovska Uliçesinde kâin kırk numarada tarafları Şefika Hanım hânesi İsmail ve Selim Efendi hânesi ve tarafeyni yol ile mahdûd bir bab furun ma‘a oda Solonska Uliçede yetmiş numara ile murekkam tarafları nalbantçı Yusuf ve Edhem Ağa vereselerinden hâneleri Hasan Ağa veresesi ve Salih Ağa hâneleri ve İbrahim Rıfat veresesi hâneleriyle mahdûd bir bab hâne ve şehir altında Elmas Pınarı mevkiinde şarkan Dragojeli Petre garben Ligur ve Mitovildan Gorgi şimalen merkûm Petre cenûben yol ile mahdûd yedi buçuk dönüm mikdârında bir kıt’a tarla ve yine Elmas Pınarı mevkiinde şarkan Mahmud Efendi veresesi garben Rakovalı Dime Koso şimalen yol cenûben Hacı Muhammed ve İslam tarlaları ile mahdûd yedi dönüm mikdârında bir kıt’a tarla ve şehir altında Armutlu Bahçe mevkiinde cenûben ve garben yol, şimalen Rakovalı Resne şarkan Emin Yakub veresesi *** tarlalarıyla mahdûd iki parçada dokuz dönüm tarla ve Solonska Uliçesinde kâin yetmiş iki numara ile murakkam şarkan Hasan Ağa veresesi şimalen Halim Ağa vereseleri hanları cenûben ve garben yol ile mahdûd bir bab hâne ile bir miktar eşya olvechile bizlere mevrûs ve müntekil olup emva-i mezkûre kabil-i taksim bulduğundan bizler beynimizde sulhan ve bi’r-rizâ taksim

eyledik soyle ki Kosovska uicesinde furun ma'a oda ve Solonska Ulicede ki yetmiş numaralı hâne ile ve şehir altında Elmas Pınarı mevkiinde yedi buçuk dönüm mikdârında ki tarla Sâniye Hanım'a ve Elmas Pınarı mevkiinde yedi dönümden ibaret diğer tarla Nefise Hanım'a ve Armutlu Bahçe mevkiinde iki parçada dokuz dönüm tarla ile Solonska uicesinde kâin yetmişiki numaralı hâne ve eşya Ali Efendi hissesine tefrik olundukta herbirimiz taksimi mezkûrı kabul ve hisse-i müferrezelerimizi ahz ve kabz edip istifa-ı hak eyledik” dedikleri işbu mahalle zabt olundu.

Fi 24 Cemâzielevvel sene 1343

Fi 21 Kânunuevvel sene 1924

Mukırre-ı mezbûre Nefise (imza)

Mukırre-ı mezbûre Saniye (mühür) Sâniye

Mukırre-ı mûmâ-ileyh Ali Sadık

Zâtlarını bilip ta'rif eyeledigimiz mûmâ-ileyh Ali Efendi ile hemşireleri Nefise ve Saniye Hanımlar bâlâda muharrer zabt mündericâtını muvâcehemizde takrîr ve kabul edip bizzat imzâ ve mühürlerini vaz' eylediklerini makam-ı şehadetde tasdik ederiz.

Fi 21 Kânunuevvel sene 1924

Şâhid ve mu'arrif Mahalle-i mezkûreden (imza)

Şâhid ve mu'arrif Mahalle-i mezkûreden Ekrem İsmail (imza)

Şâhid ve mu'arrif Hamza Bey Mahallesinden (imza)

Document 59. Nr 684

Mîrâth & Wasiyyah: In the presence of Katib Naşid Efendi where he is witnessed by Receb Aga b. Hacı Salih, Malik Efendi b. Sadik and Mustafa Aga b. Abbas, the lady Ummugulsum *binti* Omer appeals in the court of Manastir regarding all the properties of inheritance that will remain from herself after she dies, where she wills to donate as a *vasiyye* (bequeath) to one person, Nizamuddin b. Halil. This is witnessed by several people.

Mütehakkak özr-i şer'iyeye binaen vuku' bulan iltimas üzerine husûs-ı âti'l-beyânın mahallinde ketb ü tahrîr ve istimâ'ı için taraf-ı şer'iyeden me'zûnen bi'l-hüküm irsal olunan Kâtib Nâşid Efendi bin Muhammed Manastır'ın Ohritska uıçesinde yüz altı numaralı hâneye varıp Hamza Bey Mahallesinde Receb Ağa bin Hacı Salih ve Yakub Bey mahllesinde Malik Efendi bin Sadık ve Kara Oğlan Mahallesi'nden Mustafa Ağa bin Abbas huzûriyle akd-i meclis-i şer'-i âlî ettikde mezkûr hâne sakinlerinden zatı hâzırın-ı mezbûrun tarifleriyle mu'arrefe Ümügülsüm binti Ömer nâm Hatun meclis-i ma' kud-i mezkûrede takrîr-i kelâm edip "Ben bi-emri'llâhi ta'âla vefât eylediğimde cemi'-i terekem ve zimem-i nâsda olan matlubatım ahz ve kabz olunarak duyun-i müsbetem zuhûr eder ise ba'de'l-edâ mutebâki emvalim sülüsünden on aded Napolyon altını techis ve tekfîn vesair mesarifât-ı tedviniyeme harc ve sarf oluna ve ikamet etmekte bulduğum işbu hâne derûnunda mevcut bi'l cumle eşyam da vasiyyi nasb eylediğim kızımın oğlu Nizameddin bin Halil'e hizmeti mutekabili verile ve işbu vesâyâmın tenfîzine mezbûr Nizameddin'i vasiyy muhtar nasb ve tayin eyledim" dedikte merkûm Nizameddin dahi vazife-i mezkûreyi kabul ve hidmet-i lâzimesini îtâya ta'ahhüt ve iltizam eylediği işbu mahalle zabt ve kayd olundu.

Fi 25 Cemâziyelevvel sene 1343

Fi 22 Kânunuevvel sene 1924

Vasiyy-i mezbûr Nizameddin

Mukırre-ı mezbûre (mühür)

Zâtını bilup ta'rif eylediğimiz mezbûre Ümügülsüm Hanım binti Ömer kemal-i akıl ve sıhhatinde bâlâda muharrer zabt mündericâtın huzurumuzda takrîr ve kabul edip bizzat mührünü vaz' eylediğini makam-ı şehadetde tasdik ederiz .

Fi 22 Kânunuevvel sene 1924

Yakub Bey Mahallesinden Kemal Sadık

Kara Oğlan Mahallesinden Mustafa Abbas

Hamza Bey Mahallesinden Receb Ağa bin Hacı Salih (mühür)

Mucibince tenfizi fi 24 minhü

Document 60. Nr 686

Mîrâth: In the presence of Hacı Aziz b. Ali, the deceased Ismail b. Halid's receivers of his inheritance fall in conflict, hence Ziya b. Ismail appeals in the court of Manastir regarding the properties of inheritance that have remained from their late father Ismail. After the agreement reached from all sides, Ziya have no further claim against those receivers of inheritance. Two of the members from the deceased's family who are present in the court are illiterate, hence both appoint Naşid Efendi as a representater (*wakîl*), and this is confirmed by two witnesses.

Manastır'ın Sinan Bey Mahallesi sâkinlerinden iken mukaddemen vefât eden İsmail bin Hâlid'in oğlu zâtı tarif-i şer'î ile mu'arref Ziya bin İsmail'in ve kezâ zâtları mu'rrefe zevcesi Meriş ile kızı Hayriye'den herbiri Manastır mahkeme-i şer'iyesinde muteveffâ-i mezbûrun varislerinden Hacı Aziz bin Ali'nin muvâcehesinde takrîr-i kelâm edip "Mûrisimiz muteveffâ-i mezbûr İsmail bin Halil'in verâseti bizimle kendisinden sonra vefât eden dîğer kızı Fethiye'nin zevci hazir-i mezbûr Hacı Aziz ve oğlu Fevzi ve kızı Fikriye'ye munhasıra ve mesele-i mirâsımız yüz yirmi sekiz sehîm itibariyle olup sehâmi mezbûreden elli altı sehîmi Ziya'ya ve yirmi sekiz sehîmi Hayriye'ye ve onaltı sehîm-ı Miriş'e ve yedişer sehîmi Hacı Aziz ve Fikriye'ye ve ondört sehîmi Fevzi'ye isâbet eylediğinden muteveffâ-i mezbûr terk eylediklerini Gospoca Harla Uliçesinde kâin yüz kırk iki numara ile murakkam bir tarafı Halil İsmail ve bir tarafı na'linci İbrahim ve tarafeyni yol ile mahdûd bir bab hâne ile bilahâre mezkûr hâne havlusunda tarafımızdan binâ olunan bakkal dükkanı eshâm-i mezkûre mucibince bize mevrûs ve müntakil ise de zıkr olunan hâne ve dükkanın emr-i taksîmi husûsunda evvelce beynimizde munaâzât-ı kesîre ve muhâsamât-ı şedîde cereyan etmiş idi. Lakin muslihûn tavasûtiyle beynimiz ıslah ve tanzim olunarak mezkûr hâne yüz yirmi sekiz sehîm itibariyle bizlere aid olan doksan sehîm hisse kırk Napolyon altını bedel-i sulh mukabilinde mezbûr Hacı Üzeyir'e terk etmek şartıyla mevâniyi-mufsideyden ârfî alâ tarik't-i teharuc-i şer'î inşâ-i akd-i sulh eylediklerinden biz dahi sulh-i mezkûru bade'l-kabul mezbûr Hacı Üzeyir meclis-i sulhdan kable'l-mufareka bedel-i sulh-i mezkûr kırk Napolyon bize tamâmen teslim eylediğinde biz dahi yedinden bi't-tamam ve'l-kemal

ahz ve kabz eyledik ve mûrisimiz muteveffâ-ı mezbûr İsmail'in zikri sebkat eden terekesini vesair hukuk-i mîrâsa muteallik âmme-i da'âvî ve kâffe-i eymân ve muhâsamât ve metâlibâtta mezbûr Hacı Üzeyir'in zimmetini bi'lverâse ibrâ-i âmm-i sahîh-i şer'î ile ibrâ ve iskât eyledik" dediklerinde merkûm Hacı Üzeyir dahi sulhi mezkûrî kabul ve medfû'î olan bedel-i sulh-i mezkûr kırk Napolyon istirdâdına cemi'-i hukuk-ı şer'iyeye müteallik âmme-i da'âvî mezbûrun Ziya ve Miriş ve Hayriye'nin zimmetlerini ibrâ ve iskât eylediğini ikrar ve herbirilerini ber-minvâl-i muharrer âharın ibrâsını kabul ettik dedikleri işbu mahalle zabt ve kayd olundu.

Fi 1 Cemazievvel sene 1343

Fi 28 Kânunuevvel sene 1924

Mukırr-ı mezbûre Hayriye binti İsmail (imza)

Mukırr-ı mezbûre Miriş binti Hurşid (imza)

Mukırr-ı mezbûr Ziya İsmail

Mukırr-ı mezbûr (mühür)

Zâtlarını bilip ta'rif eyelediğimiz mezbûran Hacı Üzeyir ve Ziya Ağalarla Miriş ve Hayriye Hanımlar bâlâda muharrer zabt mündericâtını huzurumuzda takrîr ve kabul edip Hacı Üzeyir ve Ziya Ağalar bizzat mühür ve imzâlarını vaz' ve Miriş ve Hayriye Hanımlar da yazı bilmediklerinden imzâlarını tahrîre Nâşid Efendi'yi tevkîl eylediklerini makam-ı şehadetde tasdîk ederiz.

Fi 28 Kânunuevvel sene 1924

Şâhid ve mu'arref Hamza Bey Mahallesinden (imza)

Şâhid ve mu'arref Sinan Bey Mahallesinden (mühür)

Document 61. Nr 687

Mîrâth & Wakîl: In the presence of her brother Maksud b. Ferhad, Safiye *binti* Ferhad appeals in the court of Manastir regarding the properties of inheritance that have remained from their late father Ferhad b. Rustem. The properties were

divided to all the deceased's childrens. But, conflict occurred between the two Safiye and her brother Ferhad. After the agreement reached from both sides, Safiye and Ferhad have no further claim against each other. Since Safiye is illiterate, hence she appoints Feyzullah Efendi as a representater (*wakîl*), and this is confirmed by two witnesses.

Manastır'a muzaf Çırnovça Karyesi sâkinlerinden zâtı tarif-i şer'î ile mu'arrefe Safiye binti Ferhad nâm Hatun Manastır mahkeme-i şer'iyesinde li-ebeveyn karındaşı zâtı mu'arref Maksud bin Ferhad muvâcehesinde takrîr-i kelâm edip "Manastır'a tâbi Lara Karyesi halkından iken bin dokuzyüz yirmi bir senesi şehr-i teşrîni sânisinde vefât eden pederim Ferhad bin Rustem'in terk eylediği mezkûre Lara Karyesinde kâin bir tarafı Kamber bin Muhsin ve bir tarafı * bin Abidin ve bir tarafı yol ve taraf-ı râbî'i Mustafâ hânesi ile muhat ve mahdûd bir bab hâne ve lede'l-ahâlî ma'lûmu'l- hudûd iki kıt'a da on dönüm tarla ve ve bir kıt'a bir dönüm çayır benimle vâlidem Sâliha ve li-ebeveyn karındaşlarım Maksud ve Hasan ve kız karındaşım Sâniye'ye mevrus ve müntekil ise de karındaşım hâzır-i mezbûr Maksud kendi hissesine kanâ'at etmeyüp bana aid olan hisseye de vaz'-ı yed eylediğinde hisse-i musîbemin tarafıma teslimi için da'âvaya tasaddî etmemle beynimizde münâzât-ı kesîre ve muhâsamât-ı şedîde cereyan etmiş idi lakin muslihûn tevassutiyle beynimiz ıslah ve tanzim olunup beni dava-yı mezkûreden şerait-i sıhhat-ı sulhu hâvî mevânî-i mufsidekten ârî alâ tariki't-teharuc-i şer'î pederim muteveffâ-i mezbûrun zikri sebkât eden emlak ve ârazîsinden hisseme isâbet eden mikdârdan ezyed ve evfer olan onbeş aded altın-ı Napolyon üzerine mezbûr Maksud ile inşâ-i akd-i sulh eylediklerinden ben dahi sulh-ı mezkûr kabul ve bedel-i sulh-ı olan mezkûr onbeş Napolyon'u birâderim mezbûr Maksud meclis-i sulhdan kable'l- mufareka bana tamâmen def' ve teslim eylediğinde ben dahi yedinden bi't-tamam ve'l- kemâl ahz ve kabz eyledim ve pederim muteveffâ-yi mezbûr Ferhad'ın bi'l-cümle emlak ve arâzîsine vesâir hukuk-i mirâsa müteallik âmme-i de'âvî ve kâffe-i eymân ve muhâsamât ve mutâlebattan biraderim merkûm Maksud'un zimmetini ibrâ-i âmm-ı sahih-i şeî ile ibrâ ve iskat ettim" dedikte merkum Maksud dahi sulh-i mezkûr ba'de'l- kabul, metfû'i olan bedel-i sulh-i mezkûr onbeş Napolyo'un istirdâdına ve cem'i hukuk-i şer'iyeye müteallik âmme-i da'âviye kız karındaşı mezbûre Safiye'nin

zimmetini bi'lverâse ibrâ ve iskât eylediğini ikrâr ve herbiri ber-minvâl-i muharrer âharın ibrâsın kabul ettik dedikleri işbu mahalle zabt ve kayd olundu.

Fi 3 Cemaziyelâhir sene 1343

Fi 30 Kânunuevvel sene 1924

Mukırr-ı mezbûr Maksud

Mukırre-ı mezbûre Safiye Ferhad ,Feyzullah Musa

Zâtlarını bilip ta'rif eylediğimiz mezbûran Maksud ve Safiye bâlâda muharrer zabt mündericâtın huzurumuzda takrîr ve kabul edip merkûm Maksud bizzat vaz'-ı imzâ eylediğini ve mezbûre Safiye yazı bilmediğinden imzâsını tahrîre Feyzullah Efendi'yi tevkîl eylediğini makam-ı şehadetde tasdîk ederiz.

Fi 30 Kânunuevvel sene 1924

Şâhid ve mu'arrif Gospoca Harla 128 numara

Şâhid ve mu'arrif Dihivorska Uliçe 35 numarada

Document 62. Nr 689

***Mîrâth:* In the presence of their brother Besim b. Şerif, Hediş binti Şerif and Cemile binti Şerif appeal in the court of Manastir regarding all the properties of inheritance that have remained from their late father Şerif b. Numan. Conflict occurred between two sister and their brother Besim. After the agreement reached from both sides, Hediş and Cemile have no further claim against their brother Besim.**

Manastır'a merbut Çırnovça Karyesi sâkinlerinden zâtı tarif-i şer'î ile mu'arrefe Hediş binti Şerif ve kız karındaşı Yakub Bey Mahallesi sâkinlerinden kezâ zâtı mu'arrefe Cemile binti Şerif nâm Hatunlar Manastır mahkeme-i şer'iyesinde karındaşları Gospoca Harla Uliçesinde ikiyüz yedi numaralı hânede mukim zâtı mu'arref Besim bin Şerif muvâcehemizde takrîr-i kelâm edip "Manastır'a muzaf Dolnice

karyesi halkından iken bundan yirmi sene mukaddem vefât eden pederimiz Şerif bin Numan'ın verâsetini bizimle karındaşımız hâzır-i mezbûr Besim ve kız karındaşımız Mahmude'ye aid ve munhasır olmakta pederimiz muteveffâ-i mezbûrun terk eylediği mezkûr Dolniçe Karyesinde kâin lede'l-ehâlî ma'lumu'l- hudud dokuz kıt'ada onüç dönüm tarla ve üç kıt'ada beş dönüm çayır ve bir bab hâne arsası olvechile bize mevrus ve müntekil ise de biraderimiz mezbûr Besim kendi hissesine kanaat etmeyüp terekenin umûmuna vaz'-ı yed eylediğinden hisse-ı irsiyyemizin tarafımıza teslimi için da'vâya tasaddi ve ol vechile beynimizde munâzât-ı kesîre ve muhâsamât-ı şedîde cereyan etmiş idi. Lakin muslihun tevassutiyle beynimiz ıslah ve tanzim olunup bizi dâ'vâ-ı mezkûremizden şerâit-i sıhhat-i sulhi hâvî ve mevânî-i mufsideden ârî alâtarike teharuc-ı şer'î pederimiz muteveffâ-i mezbûrun zikri sebkât eden terekesinden hissemize isâbet eden mikdârdan ezyed ve evfer olan elli aded altın Napolyon üzerine mezbûr Besim ile inşâ-i akd-i sulh eylediklerinden biz dahi sulhi mezkûru bade'l- kabul bedel-i sulh olan elli Napolyon karındaşımız mezbûr Besim meclis-i sulhdan kable'l- mufareka bize tamâmen ve kâmilen def ' ve teslim eylediğinde biz dahi yedinden bi't-tamam ve'l- kemal ahz ve kabz edip pederimiz muteveffâ-yi mezbûr Şerif'in zikr olunan emlâk ve arâzîsine müteallık âmme-i da'âvî ve kâffe-i eymân ve muhâsamât ve mutalebâtan karındaşımız Besim'in zimmetini ibrâ-i âmm-i sahîh-i şer 'î ile ibrâ ve iskât eyledik” dediklerinde.

Document 63. Nr 698

***Mîrâth:* In the presence of Kazim Aga b. Ibrahim, a close member of his Tahsin b. Ismail's wife, he [Tahsin] appeals in the court of Manastir regarding all the properties of inheritance that have remained from his late wife Pembe binti Ibrahim. Conflict occurred among the receivers of inheritance. After the agreement reached from all sides, Tahsin has no further claim from the properties of inheritance of the deseaced. This agreement is witnessed by several people.**

Manastır'ın Dersika Uliçesinde otuz altı numaralı hânede sâkin zâtı tarif-i şer'î ile mu'arref Tahsin bin İsmail Manastır mahkeme-i şer' iyyesinde Debbağ Kazim Ağa bin

İbrahim muvâcehesine takrîr-i kelâm edip “Emin Çelebi Mahallesi sâkinlerinden iken bundan dört sene mukaddem vefâtı vuku‘ bulan zevcem Pembe binti İbrahim’in verâseti zevci olmamla bana ve li-ebeveyn er karındaşı hâzır-ı mezbûr Kazim Ağa’ya ve vâlidesi Zekiye ile li-ebeveyn kız karındaşı Sureyya’ya aid ve munhasır olmakla muteveffâ-yi mezbûre’nin terk eylediği Dersika Uliçesinde kâin otuz dört numara ile murakkam bir bab hâne ve Debbâğhane mevkiinde ma‘lûmu’l- hudûd iki bab dükkan arsası ve Manastır’a tâbi Kokraçan Karyesi Pençarka mevkinde kâin lede’l-ahâlî hudutları malum on dönümden ibaret bir kıt’a tarkadaki hisse-i şâyi‘ası ol-vechile bizlere mevrûs ve müntekil isede mezbûr Kerim Ağa tarlanın umumuna vaz’ıyed edip hisse-i musîbemi tarafıma teslim etmek istemediğinden aramızda münâzât-ı kesîre cereyan etmiş idi. Lakin muslihun tavassutiyle beynimiz ıslah ve tanzim olunup beni dâ’va-yı mezkûreden şerâit-i sıhhat-ı sulhi hâvî ve mevâni-i mufsideden ârî alâ tariki’t- teharuc-i şer’î zevcem muteveffâ-yi mezbûrenin sâlifü’z-zikr emlak ve ârazîsinden hisseme isâbet eyleyen mikdârdan ezyed ve evfer olan üç aded Napolyon altını üzerine mezbûr Kazim Ağa ile inşa-i akd-i sulh eylediklerini ben dahi sulh-i mezkûrî kabul ve bedel-i sulh olan meblâğı mezbûr üç aded Napolyonu merkûm Kazim Ağa meclis-i sulhdan kable’l- mufâreka bana tamâmen teslim eylediğinde ben de yedinden bi’t-tamam ahz ve kabz eyledim, ba’demâ muteveffâ-i mezbûrenin zikri sebkât eden terekesinde bir gûnâ alaka ve medhalim kalmayup meseleyi mezkûreden dolayı hazır-i mezbûr Kazim Ağa’nın zimmetini ibrâ-i âmm-i sahîh-i şer’î ile ibrâ ve iskât ettim” dedikte mezkûr Kazim Ağa dahi sulhi mezkûrî kabul ettiğini ve metfû‘i olan bedel-i sulh-i mezkûr üç Napolyonun istirdâdına ve mezkûr mesele-i mirâsa muteallik âmme-i de’âvîden merkûm Tahsin’in zimmetini bi’l-verâse ibrâ-i âmm-i sahîh-i şer’î ile ibrâ ve iskât eylediğini ikrar ve herbiri ber-vech-i muharrer âharın ibrâsını kabul ettik dedikleri işbu mahalle zabt ve kayd olundu.

Fi 13 Şaban sene 1343

Fi 8 Şubat sene 1925

Mukırr-ı mezbûr Tahsin İsmail

Mukırr-ı mezbûr Kazim İbrahim

Zâtlarını bilip ta'rif eylediğimiz mezbûran Kazim Ağa ve Tahsin bâlâda muharrer zabt mündericâtın muvâcehemizde takrîr-i kelâm edip bizzat vaz'-ı imzâ eylediklerini makam-ı şehadetde tasdîk ederiz.

Fi 8 Şubat sene 1925

Şâhid ve mu'arrif Moskovska Uliçesi 55 numarada Hacı Yusuf

Şâhid ve mu'arrif Solonska Uliçesi 52 numarada Saze Arabacı

Mucibince tenfiz fi 8 Mart 1925

Document 64. Nr 699

***Mîrâth:* In the presence of Hediş binti Ibrahim, Huriye binti Hacı Ali appeals in the court of Manastir regarding all the properties of inheritance that have remained from her late father Halim. Huriye and Hediş were conflicted over the property of inheritance. After the agreement reached from both sides, Huriye and Hediş registered in the court for further proof and no one has claim against the other. Since both are illiterate, hence they appointed Imam Receb Efendi as a representater (wakîl) and this agreement is witnessed by several people.**

Manastır'ın Bâli Voyvoda Mahallesi sâkinlerinden zâtı tarif-i şer'î ile mu'arrefe Huriye binti Hacı Ali nâm Hatun Manastır mahkeme-i şer'îyesinden mahalle-i mezkûre sâkinelerinden kezâ zâtı mu'arrefe Hediş binti İbrahim muvâcehesinde takrîr-i kelâm edip "Manastır'ın Gospoca Harla Uliçesinde kâin yüz doksan bir numara ile murakkam bir bab hânenin dört sehim itibariyle bir sehmine * pederim Halim ve üç sehmine oğlum Âdem bin İbiş mutasarrıfler iken bundan mukaddem Halim fevt olup zevcesi Zübiş ile kızları Emine ve Gülfirizi terk, kable'l- kisme Adem dahi fevt olup vâlidesi olmamla beni ve zevcesi hâzire-i mezbûre Hediş ile oğlu Mûsa'yı terk, kable'l- kisme Zübiş dahi vefât edip kızı olmamla beni terk eylediklerinden olvechile mezkûr hâne benimle mezbûrun Emine, Gülfiriz, Hediş ve Musa'ya intikal eylemiş ise de mezbûre Hediş kezâ hissesine kanâat etmeyüp hânenin umûmuna vaz'-ı [yed] eylediğinde hisse-i mûsibemin tarafıma teslimi için sekiz Haziran bin dokuzyüz yirmi dört tarihinde Manastır mahkeme-i şer'îyesinden ikame-i da'vâ etmemle aramızda munâzaât-ı kesîre cereyan

eylemiş idi lakin muslihûn tavassutıyla beynimiz ıslah ve tanzim olunup beni da'âvâyı mezkûreden şerait-i sıhhat-ı sulhi hâvî mevânî-i mufside den ârî alâ tariki't- taharuc-i şer'î mezkûr hânedan hisse me isâbet eyleyen mikdârdan ezyed ve evfer olan beş aded Napolyon altını üzerine mezbûre Hediş ile inşa-i akd-i sulh eylediklerinden ben dahi sulh-i mezkûru ba'de'l-kabul bedel-i sulh olan meblağ-ı mezkûr beş Napolyon'u mezbûre Hediş meclis-i sulhdan kable'l- mufâreka bana tamâmen ve kâmil en def' ve teslim eylediğinden ben de yedinden bi't-tamâm ahz ve kabz eyledim bâdema sâlifuz-zikr hâned e bir gûnâ alaka ve medhalim kalmayup mezkûr mesele-yi mirâsa muteallik âmme-i da'âvî ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtı mezkûre Hediş'in zimmetini ibrâ-i âmm-i sahîh-i şer'î ile ibrâ ve iskât eyledim" dedikten sonra mezbûre Hediş dahi sulh-i mezkûreyi kabul eylediğini ve metfûi olan bedel-i sulh-i mezkûr beş Napolyon istirdâdına ve meseleyi mirâsa muteallik âmme-i da'âvîden mezbûre Hayriye'nin zimmetine bi'lverâse ibrâ-i âmm-i sahîh-i şer'î ile ibrâ ve iskât ettiğini ikrâr eylediğini ve herbiri ber-vech-i muharrer âharın ibrâsını kabul eyledik dediklerinde işbu mahalle zabt olundu.

Fi 14 Şaban sene 1343

Fi 10 Mart sene 1925

Mukirre-ı mezbûre Hediş İbrahim (imza)

Mukirre-ı mezbûre Huriye Hacı Ali (imza)

Zâtlarını bilip muvâcehemizde takrîr ve kabul edip yazı bilmediklerinden imzâlarını tahrîre Bâli Voyvoda İmâmı Receb Efendi'yi tevkîl eylediklerini makam-ı şehadetde tasdik ederiz.

Fi 10 Mart sene 1925

Şâhid ve mu'arref Emin Çelebi Mahallesinden Kaşif Adem

Şâhid ve mu'arref Emin Çelebi Mahallesinden Zekeriyya Maksud (mühür)

Fi 16 Şaban sene 1343

Fi 12 Mart sene 1924

Mukirre-1 mezbûre Pakize binti Demir (imza)

Zâtını bilip ta'rif eylediğimiz mezbûre Pakize bâlâda muharrer zabt mündericâtın huzurumuzda takrîr ve kabul edip yazı bilmediğinden imzâsını tahrîre Nâşid Efendi'yi tevkîl eylediğini makam-ı şehadetde tasdik ederiz.

Fi 12 Mart sene 1925

Ohritska Uliçe 91 numarada (isim ve imza)

Prištinska Uliçe 63 numarada (isim ve imza)

Document 65. Nr 619

Wakîl: Zehra binti Abdullah, from the quarter of Yakûb Bey (Manastir), appoints her father Abdullah b. İbrâhîm as a representater (wakîl) in the court for her specified case, and this is confirmed by two witnesses

Mütehakkak üzri şer'îye binaen vuku' bulan iltimas üzerine kibel'-i şer'den me'zûnen bi'l-hüküm irsal olunan Kâtib Refik Nâşid Efendi bin Muhammed, Yakub Mey Mahallesinde Zehra binti Hacı Abdullah sâkine bulunduğu hâneye varıp zeyl-i-ı zabta muharrerü'l esâmî Muslimin huzûriyle akdi meclis-i şer'-i ali etikte zâtı tarif-i şer'î ile mu'arrefe mezbûre Zehra mahall-i ma'kud-i mezkûrede pederi Hacı Abdullah Efendi bin İbrahim muvûcehesinde takrîr-i kelâm edip "İki seneye karib bir zamandan beri beni sağır evladımla birlikte bi'l-nafaka bırakan zevc-i dâhilim * Mahallesi sâkinlerinin Hasan bin Sadık aleyhine Manastır mahkeme-i şer'îyyesinde ikame-i da'âvâya ve mezbûran ile muhâkeme ve muhâsamâ ve redd-i cevâb ve işhâd ve istişhâda ve lede'l- iktizâ sulh ve ibrâya ve ahz ve kayda ve tahlîfe ve hul'i kabule ve kendi imzâsı tahtında her nevi evrakı tanzim ve ait olduğu muhâkemeye takdim ve sudûr edecek bi'l-cümle da'âvî vararakalarıyla îlâmâtı ahiz ve tebliğe vel'-hâsıl husûsî mezkûrun mutevakkîf olduğu umurun külliyesini îfâya ve âhârı tevkîle me'zun olmak üzere pederim işbu hâzır bi'l-meclis Hacı Abdullah Efendi tarafından vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'îyye ile vekil ve nâib-i münasib nasb ve ta'yin eyledim" dedikte

mumâ-ileyhi dahi vekâlet-i mezkûreyi kabul ve hidmet-i lâzimesini kemâ-yenbeği edâya tahhüd ve iltizam eylediği işbu Mahalle zabt ve kayd olundu.

Fi Muharrem sene 1341

Fi 21 Ağustos sene 1923

Vekil mezbûr Abdullah İbrahim

Mukirre-ı mezbûre Zehra binti Hacı Abdullah (imza)

Zâtını bilip ta'rif eylediğimiz mezbûre Zehra bâlâda muharrer zabt mündericâtını huzurumuzda takrîr ve kabul edip yazı bilmediklerinden imzâsını yazmaya Nâşid Efendi'yi tevkîl eylediği makam-ı şehadetde tasdîk ederiz.

Fi 21 minhü

Şâhid ve mu'arrif Mahalle-i mezkûreden Cemal İbrahim

Şâhid ve mu'arrif Yakub Bey Mahallesi İmâmı Şâkir Emin

Document 66. Nr. 660

***Nafaka & Wakîl:* In the presence of Naime *binti* Aydın, Mevlude *binti* Derviş appeals in the court of Manastir whereby she, due to her financially poor conditions, is giving her two years old daughter Mehdiye *binti* Tahsin to Naime in order to take care and educate her child. Mevlude will be paying 50 dinar monthly for her daughter's care (*nafaka*). Since Mevlude and Naime are illiterate, both appoints Edhem Efendi as representater (*wakîl*), and this is witnessed by two people.**

Manastır'ın Kara Oğlan Mahallesi sâkinlerinden zâtı ta'rif-i şer'î ile m'arrefe Mevlude binti Derviş nâm Hatun Manastır Mahkeme-i şer'yyesinde Emin Çelebi Mahallesinden Na'ime binti Aydın muvâcehesinde takrîr-i kelâm ve tâbir ani'l-meram edip "Ben fakir ve nâçâr olduğum cihetle işbu meclis-i şerîde hâzıra ve tahtı hacr ve terbiyemde pervende olan iki yaşında kızım Mehdiye binti Tahsini * şer'isi olmakla liecli'l-terbiye ve hânesinde hizmet eylemek üzere mezbûre Na'ime binti Aydın Hatuna verdiğimden men lehû hakku'l-ahz üzerine kadar-ı kifaye nefeka ve kisve-baha farz ve takdir olunmak matlubumdır dedikte" hakikat-ı hal minvâl-i muharrer üzere olduğu

zeyl-i zabtta muharrer muslimin ihbarlariyle mutehassın olmağın sagîre-i mezbûrenin nefeka ve kisve-bahâ ve sair levâzim-i zaruriyyesi için işbu tarih-i zabttan itibaren beher şehir elli dinar farz ve takdir olunup meblağ-i mefrûz-i mezkûreden yirmi beş dinari sağıre-i mezbûre Mehdiye'nin nefeka ve kisve-bahâ ve sair levâzım-i zaruriyesine harç ve sarfa ve baki yirmi beş dinari da çeyiz medar olmak üzere yedinde hıfz ve inde'z-zafer men lehû ahz hakku'l-ahz üzerine rucû'a mezbûre Na'ime'ye izin verildiği işbu mahalle zabt ve kayd olundu.

Fi 15 Safer sene 1343

Fi 15 Hâziran sene 1924

Mukirre-ı mezbûre Na'ime binti Aydın Edhem

Mukirre-ı mezbûre Mevlude Derviş Edhem

Zâtını bilip ta'rif eylediğimiz mezbûretan Mevlude ve Na'ime Edhem bâlâda muharrer zabt mündericâtını huzurumuzda takrîr ve kabul edip yazı bilmediklerinden imzâlarını tahrîre Edhem Efendi'yi tevkiîl eylediklerini makam-ı şhadetde tasdîk ederiz.

Fi 15 minhü

Şâhid ve mu'arrif Emin Çelebi Mahallesinde Receb Durak

Şâhid ve mu'arrif Kara Dehbağ Mahallesi İmâmı

Document 67. Nr 666

Wasiyyah: In the presence of Abdullah b. Ismail, Hacı b. Kadri, from the quarter of Yakub Bey, appeals to the court of Manastir whereby he says: “after I reached the age of maturity, I received all the properties that were bequeathed to me by Abdullah Aga (b. Ismail)”. This is registered in the court and it is witnessed by two people.

Manastır'ın Yakub Bey Mahallesinden zâtı ta'rif-i şer'î ile mu'arref Hacı bin Kadri Manastır mahkeme-i şer'iyyesinde taraf-ı şer'iyyeden mensûb vasisi Mahalle-i mezkûreden Abdullah bin İsmail muvâcehesinde takrîr-i kelâm edip “Ben sinn-i rüşde vâsıl olup buluguna huzur-i şer'de isbat etmemle vâsi-i mezbûr Abdullah Ağa şimdiye

kadar taht-ı idâresinde bulunan emvalımı kâmilen bana teslim edip beynimizde yapılan muhasebede emval-i mezkûrenin varidatı ile emr-i idâremiz vesaire için vuku' bulan sarfiyat tedrik olunarak kendisinden bir gûnâ matlubum kalmadığı mütehakkak eylediği ve infâk ve i'âşem husûsunda her vechile enfa' ve evlâ oldudan vasi-i mezbûr ve tarafından mukaddemen satılan tarla ve bağın keyfiyet-i furuhtunu ben dahi kabul ettiğimden bu babta hiçbir itiraza hakkım olmadığı cihetle mezkûr vesayet meselesinden dolayı, mezbûr Abdullah Ağa'nın zimmetini ibrâ-i âmm-i şer'î ile ibrâ ve iskât eyledim" dediği işbu mahalle zabt ve kayd olundu .

Fi 23 Safer sene 1342

Fi 27 Hâziran sene 1924

Mukırr-ı mezbûr Hacı Kadir

Zâtını bilip ta'rif eylediğimiz merkûm Hacı bâlâda muharrer zâpt mündericâtın huzurumuzda takrîr ve kabul edip bizzat vaz'-ı imza eylediklerini makam-ı şhadetde tasdîk ederiz.

Fi 27 Hâziran sene 1924

Şâhid ve mu'arraf (imza)

Şâhid ve mu'arraf İmam Şakir Efendi

İfâdât-ı mezkûre muvâcehemizde icrâ olunmuştur Fi 27 minhü

Document 68. Nr 675

Nafaka & Wakîl: In the presence of Güliş *binti* Abdullah, Kazim b. Ibrahim appeals in the court of Manastir whereby he, due to his financially poor conditions, is giving his three years old daughter Emine to Güliş in order to take care and educate his child. Kazim will be paying 100 dinar monthly for his daughter's care (*nafaka*). Since Kazim and Güliş are illiterate, both appoints Hafiz Tefvik Efendi as representater (*wakîl*), and this is witnessed by two people.

Manastır'ın Hamza Bey Mahallesi sâkinlerinden zâtı ta'rif-i şer'î ile mu'arref Kazim bin İbrahim Manastır mahkeme-i şer'iyesinde Kral Dragovic Uliçesi altı

numarada mukime Güliş binti Abdullah nâm Hatun muvâcehesinde takrîr-i kelâm ve tâbir ani'l-meram edip “Ben fakir ve nâçâr olduğum cihetle işbu meclis-i şer’îde hâzıra taht-ı terbiyemde bulunan sağire kızım üç yaşında Emine’yi (munfiki*) şer’îsi olmamakla li-ecli’l-terbiye hânesinde hizmet eylemek üzere Güliş binti Aydın’a verdiğimden men lehül hakku’l- ahz üzerine kader-i kifaye nefeka ve kisve-bahâ farz ve takrîr olunmak matlubumdır” dedikte hakikat-ı hal minvâl-ı muharrer üzere olduğu zeyl-i zabtta muharrer muslimin ihbârlariyle mutehakkak olmağın sağire-i mezbûrenin nefeka ve kisve-bâhâ ve sair levâzım-ı zaruriyesi için işbu tahrîr-i zabttan itibaren her şeyi yüz’er dinar farz ve takdir olunup meblag-ı mefrûz-ı mezkûrdan seksen dînari sağire-i mezbûre Emine’nin nafaka ve kisve-bâhâ ve sâ’ir levâzım-ı zaruriyesine harc ve sarfa ve bâki yirmi dînari da cihazına medar olmak üzere yedinde hıfza ve inde’z-zafer men lehu hakku’l-ahz üzerine rucû’a mezbûre Güliş’e izin verildiği işbu mahalle zabt ve kayd olundu.

Fi 19 Rebûlahir sene 1343

Fi 17 Mart sene 1924

Mukırre-ı mezbûre Güliş Abdullah (imza)

Mukır-ı mezbûr Kazim İbrahim (imza)

Zâtını bilip ta’rif eylediğimiz mezbûran Kazım ve Güliş bâlâda muharrer zabt mündericâtını huzurumuzda tahrîr ve kabul eylediklerini ve yazı bilmediklerinden imzâlarını tahrîre Hafız Tevfik Efendi’yi tevkîl eylediklerini makam-ı şehadetde tasdik ederiz.

Fi 17 minhü

Şâhid ve mu’arrif Mahalle-i mezkûreden Hasan Arif

Şâhid ve mu’arrif Yakub Şevki İbrahim

Document 69. Nr 681

***Wakîl & Mîrâth:* The wife Hatice *binti* Muhammed, the daughters Latife and Hürmüz, and the sons Esad and Selim are the receivers of the deseaced Sirac Izzet**

Aga b. Ahmed's property of inheritance. Akif Efendi b. Muhiddin is appointed as representater (*wakîl*) of Hatice, Latife, Esad and Selim. Muhammed Rujdi b. Ahmed is appointed as representater (*wakîl*) of Hürmüz. The desdeaced's inheritance is divided according to the rules and each of them received the right portion. All of them were present in the court of Manastir and this was witnessed by two people.

Manastır'ın Kara Debbag Mahallesi sâkinlerinden iken bundan mukaddem vefât eden Sirac İzzet Ağa bin Ahmed zevcesi Hatice Hanım binti Muhammed ve kızı Latife Hanım ve oğuları Esad Efendi ile diğer oğlu Selim Efendinin vekâlet nâme-i resmî vekili, Yakub Bey Mahallesinden Akif Efendi bin Muhiddin ve diğer kızı Hürmüz Hanım'ın vekil-i resmîsi Hamza Bey Mahallesinden Muhammed Rüşdi Efendi bin Ahmed'in herbiri bi'l asâle ve bi'l-vekâle Manastır mahkeme-i şer'iyyesinde takrîr-i kelâm edip "Murisimiz muteveffâ-i mûmâ-ileyh İzzet Ağa'nin verâseti bize munhasıra olmakla bizlere terk eylediği emvali beynimizde sulhan ve bi'r-rızâ taksim edip muteveffâ-i mûmâ-ileyhin Bulvar Uliçesinde kâin iki ve dört ve ikiyüz otuz beş numaralarda murakkam üç bab mağaza Hatice, Hürmüz, Latife Hanımlara Esad Efendi hissesine isâbet eyledi" dedikleri işbu mahalle zabt ve kayd olundu.

Fi 13 Cemaziyelevvel sene 1343

Fi 10 Kânunuevvel sene 1924

Mukırrre-ı mezbûre Latife İzzet

Mukırrre-ı mezbûre Hatice Muhammed

Mukırr-ı mezbûr (imza)

Mukırr-ı mezbûr (imza)

Mukırr-ı mezbûr (imza)

Muvekilim Salim Efendi bin İzzet Ağa bâlâda muharrer ve pederimizden müntakil üç bab mağazada ki hissesini evvelce ahz eylediğinden mezkûr mağazalarda bir gûnâ alâkası kalmadığını ve diğer vereseler beyninde mün'akid sulhi bi'l-vekâle kabul eylediğini mübeyyin işbu mahalle şerh ile imzâ ederim.

Fi 10 Kânunuevvel sene 1924

Mûmâ-ileyh Salim Efendi'nin vekili (imza)

Zâtlarını bilip ta'rif eylediğimiz mûmâ-ileyhimâ Akif, Esad ve Ruşdi Efendiler'le Hatice ve Latife Hanımlar bâlâda muharrer zabt munderecâtın muvâcehemizde takrîr ve kabul edip bizzat imzâlarını vaz'eylediklerini makam-ı şehadetde tasdik ederiz.

Fi 10 Kânunuevvel sene 1924

Şâhid ve mu'arrif (imza), Şâhid ve mu'arrif (imza)

Document 70. Nr 674

***Talâq, Khul'ah & Wakîl:* Since both Ismail b. Kazim and Fatma *binti* Musa have been facing marriage problems, with the request of his wife, both appeal for the dissolution of their marriage (*khul'ah*). Fatma is not requesting the late dowry (*mihr al-mu'eccel*) and the nafaka from her husband. Since Ismail and Fatma are illiterate, both appoint Naşid Efendi, an officer in the court, as representer (*wakîl*), and this is witnessed by two people. muhâla'a**

Manastır'a tâbi Jinovine Karyesi sâkinlerinden zâtı ta'rif-i şer'î ile mu'arrefe Fatma binti Musa nâm Hatun Manastır'ın mahkeme-i şer'iyesinde Mescidli karyeli İsmail bin Kerim muvâcehesinde takrîr-i kelâm edip “Merkum İsmail yedi aded Napolyon altını mihr-i mü'eccel tesmiyesile zevc-i dâhilim ise de beynimizde ülfet ve meâşeret hâsıl olmadığından zimmetinde mutekarrer mihr-i mü'eccel-i mezkûr ile nefeka-i iddet-i mu'ayyene-i malumem üzerime, ma'ûnet-i süknâ'm kezâ üzerime olmak üzere muhâla'aya tâlib ve mufarekata râgib oldudan sual edilmek matlubumdır” dedikte zevc-i mezbûr İsmail dahi cevâbında mezbûreyi ber-vech-i muharrer şart-ı mezkûr üzerine sulh eylediğini ikrar ve herbiri hukuk-ı zevci ve sâireye müteallık âmme-i dâ'va ve kâffe-i ey mân ve muhâsamât ve metâlibattan yek-dîğerinin zimmetlerini ibrâ-i âmme-i sahîh-i şer'î ile ibrâ ve iskât ve ber-minvâl-i muharrer yek-dîğerinin ibrâsını kabul eylediği işbu Mahalle zabt ve kayd olundu.

Fi 15 Rebûlâhir sene 1343

Fi 13 Teşrinisâni sene 1924

Mukırr-ı mezbûr İsmail Kerim

Mukırre-ı mezbûre Fatıma Musa

Zâtlarını bilip ta'rif eylediğimiz mezbûran Fâtıma ve İsmail bâlâda muharrer zabt mündericâtını huzurumuzda takrîr ve kabul edip yazı bilmediklerinden imzâlarını tahrîre Nâşid Efendi'yi tevkîl eylediklerini makam-ı şehadetde tasdik ederiz.

Fi 15 Rebûlahir sene minhü

Şahid ve mu'arrif Yakub Bey Mahallesinden Bekir Şehziban

Şahid ve mu'arrif Emin Çelebi Mahallesinden Kemal İbrahim

Document 48. Nr. 659

***Mîrâth:* After his death, Hakkı Efendi b. Emin's properties of inheritance remained to his childrens, the son Muhammed Ali and the daughters Binnaz and Firdevs. In the presence of Katib Naşid Efendi b. Muhammed, an officer in the court of Manastir, accompanied by Muhammed b. Huseyin, Hıfzı b. Şemsuddin and Mustafa b. Abbas, all three children of the deceased appeal to the court.**

Muteveffa Hakkı Efendi'nin verâseti mahdumu Mehmed Ali Efendi hissesine müstakillen tefrik olunan emlak ve arazî:

evlek	dönüm	cinsi	mevki	hududi
-	1	Hane mea Harman arsası	Köy dahili	Süleyman Efendi ogradesi keza yol
-	1	Hane mea harman arsası	Köy dahili	Dime,Yano,İstefan ve yol
-	1	Hane arsası	Köy dahili	Toviçe vereseleri, İstefan,Kerim Yazıcı ve yol
2	3	Tarla	Toviçe tarlası	Ethem Ağa,Kerim Yazıcı tarlaları ve iki tarafı yol
-	1	Tarla	Toviçe tarlası	Mihail,Miço vereseleri Ethem Ağa,İstefan ve yol
2	2	Tarla	Toviçe tarlası	??Emin Efendi çayırları ve yol
-	12	Tarla	Yonçeviçe	Suleyman ve Hurşid,Arpacı Emin,Karakanlı Miloş çayırları ve yol
-	10	Tarla	Goreli delvih	Arzualcı Arif ,Said, vakıf çayırı ve Halim Aga
-	10	Tarla	Gola madeka	Molla Muhammed, Şakir Aga,Emin Efendi ve tarik aâm
-	8	çair	*	Abdullah Kerim Yazıcı,*Hakkı Efendi
-	7	tarla	barada	Muğla sınırı,Kerim Aga,Hakkı Efendi ve yol
3	10	tarla	*	Kerim Aga, Suleyman, Kerim ve yol
-	18	Tarla	*	Mustafa, Kerim ve yol
1	3	Tarla	*	Kerim Aga ve yol
-	4	Tarla	Bunçeviç	Dere ve yol ve Kerim Aga
3	3	Tarla	İsmailiçe	İzzet Halil zevcesi ve yol
2	2	Tarla	*	Yovan Velyko, Hacı Süleyman yol ve Hakkı Efendi
2	1	çayır	*	Muğlalı Reyhan Sükte
-	20	Çayır	Nevak yukarı tarafı	İbrahim Efendi * Kerim Yazıcı, Süleyman Efendi
2	16	Çayır	*	Dere,Süleyman Efendi müşterek Hakkı Efendi
2	1	Tarla	Büyük tumba	Naumiçe, Hacı Hanım.dere,Kerim çayırı
-	16	çayır	Zavidi	İbiş Sipahi vereseleri ,*, Gorgi,Hakkı

				Efendi
2	4	Çayır	Berbenik	İzzet Aga , dere ve Süleyman
-	5	Çayır	*	Nikola, Ethem Aga ve yol
-	4	Tarla	*	Köy tarafı Ahmed ve yol
2	3	Tarla	*	* dere ve Hakkı Efendi
1	7	Tarla	*	Kerim Aga ve yol
1	6	tarla	*	Muhammed Aga , dere Hakkı ve Şakir Efendi
3	4	Tarla	Rodobor yolunda	İbrahim Kerim , Selim Aga ve yol
3	7	Tarla	Pavle	Kadı Hacı İbrahim vereseleri ve yol
-	10	Tarla	*	İbrahim Hakkı ve İbrahim Efendiler
-	7	Tarla	*	Hakkı İbrahim ve yol
-	9	Tarla	*	Kerim Halim ,dere ve yol
2	11	tarla	Ograde	*Hacı Selim Zadeler Kerim ve yol
2	6	tarla	Barada	Şakir Kerim ,Radobor Suzi, Hakkı Efendi ve Meria

	3	tarla	dubka	Hasan Efendi ,* Abdi Hakkı Efendi
3	23	Çayır	Karabaşıçe	Todor, Kerim Aga * ve Kerim Aga
-	12	çayır	Matiçe	Ömer Efendi ,Süleyman Efendi müşterek ,İbrahim dere
3	2	çayır	Linişte	Yançe Mirkov , Emin Efendi ve yol
3	2	Çayır	Cinkulişte	Raif Şakir ,Muhammed Efendiler ,Mihayl Blaje
-	4	tarla	Meria *	
-	16	Çayır	Bekalinçe	

Muteveffa Hakkı Efendinin verâsetinden kızları Binnaz ve Firdevs Hanımların hisselerinin müştereken tefrik olunan arâzi ve emlak

Evlek	Dönüm	Cinsi	Mevki	hududi
-------	-------	-------	-------	--------

2	11	Hane	Kevi dahili	* ogradesi ve yol
2	3	ograde	cinkalište	Mer'a Şakir Aga ,Suleyman Efendi, İbrahim Efendi yol
3	3	çayır	*	Dere,Abdullah Efendi, Kerim Aga *Efendi
3	1	tarla	Küçük tumba	Dere,Hacı Hanım çayır
1	3	tarla	Küçük tumba	Mustafa Zaim,Kerim Aha ve yol
3	4	tarla	*	Dere,bekçi Numan ve yol
1	6	tarla	*tarla	Suleyman Efendi,ve yol
3	3	tarla	Bunçevice	Kerim Aga,Hâlim, Aga ve yol
-	5	tarla	*	Gorgi Kinta ,Halil Aga Zevcesi , Suleyman Efendi ve yol
-	7	tarla	Bela Kamen mogila	Dere,Şakir Aga, Suleyman Efendi bagları ve yol
1	1	tarla	*	Baca tarlası, İzzet Aga ,*
3	1	tarla	Mogila yolunda	Blaje Gorgi*,ve yol
-	4	tarla	Mogila tumbası	Kerim Aga, Ahmed Aga ve yol
2	29	tarla	*	İbrahim Efendi, Mogila Suzi, Suleyman Efendi

-	7	tarla	barada	Kerim Aga ve yol
3	3	tarla	Ismailiçe	Ahmed Aga, Mitreyçe, dere ve yol
1	3	tarla	*	Kerim Aga, Suleyman Efendi ve yol
2	6	tarla	Yekun Rodobor yolunda	
2	5	tarla	Beliçice	Şakir, Kerim , Gorgi, Zezo, ve yol
8	1	çayır	*	*,İbrahim Efendi,Kerim, Abdullah ve yol
2	10	çayır	Küçük tumba	Dere,Hakkı Efendi, Kerim, İzzet ve Mustafa
-	6	çayır	isletina	Suleyman Efendi, Hacı Halil Efendi mer'a ve yol
-	5	çayır	laka	Kerim, İzzet, Kerim, Suleyman ve yol
-	12	çayır	Matiçe	Hasan Efendi, **,Suleyman Efendi
-	20	çayır	Lagodarski put	Mer'a, Mihriban Hanım, Suleyman Efendi
-	16	Çayır	Zavidi abdullah, dere	

-	14	çayır	Paralafka	Suleyman Efendi, Abdullah, mer'a *
3	13	çayır	kropasiçe	Kerim Yazıcı, *sınırı, Suleyman Efendi ve mer'a
2	16	çayır	*	Petre, Kerim , Suleyman Efendi ve nehir
-	5	çayır	İstemenka	Petre Dori, Hacı Bey, Nikda Yankdar, Suleyman Efendi, İbiş Sipahi
3	3	çayır	Orta Zavidi	Suleyman Efendi, Kerim,**
-	6	çayır	Küçük Zavidi	Dere, Numan, Suleyman Efendi ve Kerim
-	5	tarla	Barada	Ali Paşa,Hacı Kaşif, Şakir, Mustafa Efendi ve Tarık aam
-	12	tarla	barada	Petka Donçe, Hacı Ali Kaşif,dere ve yol
-	5	tarla	Tumbalarda	Haşim Aga, Kostantin **, yol
2	2	tarla	Tumbalarda	Haşim Aga,Emin Efendi, Rustem Bey, ve Tarık
-	3	tarla	Dupkalarda	Gola Dodo, Hacı Selim Zadeler, Kerim ve Tarık aam
-	6	tarla	*	Halim, Şakir, Mogila ve Rodobor yolu
-	3	tarla	İsmailiçede	İki tarafı Halim, Abdullah ve Rodobor yolu
-	6	tarla	Lakoda	Halim, iki tarafı Bayram
-	6	Tarla	Lakoda	Halim, Şakir ve yol
-	6	tarla	Lakoda	Ibrahim Bar ve yol

-	2	tarla	Lakoda	Emin Efendi, Mogila Suzi, dere ve Tarık aam
-	4	tarla	Belo Kamen	Hacı Selim Zadeler , Topal İsmet ve yol
2	2	tarla	Islaza Tumbası	Hakim, Emin Efendi, Ömer ve kara tarlalar
2	1	tarla	Tumva	Abdullah, iki tarla Emin Efendi ve Halim Aga
-	8	tarla	Bunçeviçe	Baço çayırı, Emin Efendi ve Radobor yolu
-	4	tarla	Çayırda tarla	Kerim Aga, yol ve Şakir Efendi

Mütehakkak özr-i şer'iyeye binâen husûs-ı âtı'l-beyân mahallinde ketb ve tahrîr ve istimâi için taraf-ı şer'iyeden me'zunen bi'l hüküm irsal olunan Kâtib Nâşid Efendi bin Muhammed Manastır Ohridska Uliçesinde ikiyüz bir numaralı hâneye varıp Kara Oğlan Mahallesi Muhammed Efendi bin Hüseyin ve Hıfzi Efendi bin Şemsuddin ve Mustafa Ağa bin Abbas nâm zevât huzuriyle akd-i meclis-i şer'-i âlî ettikde mezkûr hâne sâkinleri iken bundan üç ay mukaddem vefât eden Hakkı Efendi bin Emin'in verâseti oğlu Muhammed Ali Efendi kızları Binnaz ve Firdevs Hanımlara munhasır ve mesele-i mirâsları emlak ve ârazîde ber mucceb-i ferâiz dört sehim itibariyle olup sehâm-i mezkûreden iki sehmi Muhammed Ali Efendi ve birer sehmi Binnaz ve Firdevs Hanımlara isâbeti inde'şer'u'l-enver zâhir ve muhakkak olduktan sonra vereseden zâtları hâzırın-ı mezburûn tarifleriyle mu'arref mûmâ-ileyh Muhammed Ali Efendi ve hemşireleri Binnaz ve Firdevs hanımlardan herbiri meclis-i ma' kud-i mezkûreden takrîr-i kelâm edip "Pederimiz muteveffâ-i mûmâ-ileyh Hakkı Efendi'nin malı olup vuku'-ı vefâtiyle bizlere intikal eden Manastır Usrezine dahilinde Mogila opştinesine tâbi Tarin Karyesinde kâin bâlâda Mevki-i ve hududtları muharrer mea harman arsası üç bab çiftçi hânesini ve bir hâne arsasile altıyüz altmış dört dönüm evlek ârazîyi bizler sulhan beynimizde taksim eyledik.

Şöyle ki zikrolunan emlak ve ârazîden Muhammed Ali Efendi ismi tahtında muharrer iki bab hâne ile bir bab arsa ve üçyüz otuz iki dönüm ârazî iki sehim hissesine mukabi'l mustekilen mûmâ-ileyh * üçyüz otuz iki dönüm üç evlek ârazîde ve bir bab hane hissemi iki sehim hisselerine mukabi'l müştereken mûmâ-ileyhima Binnaz ve Firdevs Hanımlara kalmak üzere tefrik ve alamât-i fârika vasfiyle temyiz olundukta her birimiz taksimi mezkûri ba'de'l-kabul hisse-i müfrezelerimizi ahz ve kabz edip istifa-i hak eyledik" dediklerini kâtib-i mûmâ[ileyh] mehalinde ketb ve meclis-i şer'a gelip alâ vukuihi inhâ ve takrîr-i eyledikte işbu mahalle zabt ve kayd olundu.

Fi 15 Safer sene 1343

Fi 15 Hâzıran sene 1924

Mukırre-1 mûmâ-ileyh Firdevs

Mukırre-1 mûmâ-ileyh Binnaz

Mukırre-1 mûmâ-ileyh (imza)

Zâtını bilip ta'rif eylediğimiz mûmâ-ileyh Muhammed Ali Efendi Binnaz ve Firdevs Hanımlar bâlâda muharrer zâpt mündericâtını huzurumuzda takrîr ve kabul edip bizzat vaz'-ı imzâ eylediklerine makam-ı şehadetde tasdîk ederiz.

Fi 15 minhü

Mahalle-i meskureden (imza)

Kara Oğlan Mahallesinden (imza)

Mucibince tenfiz oluna.

Conclusion

JUDICIAL PRACTICES IN MANASTIR (BITOLA) IN THE EARLY 20TH CENTURY

(In the Light of the Ottoman Judicial Records)

The present study is an attempt to examine the legal documents and practices in the Balkan city Manastir in the early twentieth century. The study relies on the Muslim court registers.

During the Ottoman centuries , because of it's geographic and strategic position, Manastir was a major city in the Balkans and a center for many social economic and legal activities. Manastir was a multi religious society that included Muslim, Christian and Jews communities, with a great tolerance among religious groups.

The Muslim population of the city had it's own court and judicial officials. Especially in their civil status (ahval-i şahsiyye) they mainly depended on Islamic Law and such legal practices as birth, marriages and inheritance laws were recorded in the Islamic court registers (Ahval-i şahsiye Sicili).

BIBLIOGRAPHY

Atatürk ve Manastir “БИТОЛА И КЕМАЛ АТАТЪРК” Sempozyumu (1999),
Ankara, ÖZ-TEN Ofset ve Tipo Yayıncılık L.t.d. Ş.t.i..

Aydın , Mehmet Akif. “Ahvâli-Şahsiye”, *DİA*, Vol. 2, p. 192

_____, “Arazi Kanunnâmesi”, *DİA*, Vol. 3, pp. 346-347.

Ayverdi, Ekrem ve A. Yüksel, İ. Numan. *Avrupada Osmanlı Mimari Eserleri*,
Yugoslavya, c.III / kitap:3 İstanbul, 1981.

Beydilli, Kemal. “İmam”, *DİA*, Vol. 22, pp. 181-186.

Boşkov, Vanço. “İslamskata Kultura vo Makedonija: Literatura.” In *Istorija na Makedonskiot Narod*. Ed. Aleksandar Stojanovski et al. Vol. 2. Skopje: NIP “Nova Makedonija”, 1969.

Cin, Halil. *İslam ve Osmanlı Hukukunda Evlenme*. 2d ed. Konya: Selçuk
Universitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1988.

Develioglu, Ferit. *Osmanlıca- Türkçe Asiklopedik Lûgat*, Ankara 1999.

Evliya Çelebi in Albania and adjacent regions : (Kosova, Montenegro, Ohrid)
Evliya Çelebi, 1093/1682 ; edited with an introduction, translation and notes Robert
Dankoff, Robert Elsie. Leiden : E. J. Brill, 2000.

Faroqhi, Suraiya. "Sidjil", *EI2*, Vol. IX., pp.216-219.

Gibb,H.A.R. and Bowen, H. Islamic Society and the West: A Study of the
Impact of Western Civilization on Moslem Culture in the Near East, vol. 1, part: 2,
London: Oxford University Press, 1950.

Hatipoğlu, Murat, *Makedonya Sorunu Düünden Bugüne*, (Avrasya stratejik
araştırmalar merkezi yayınları, Ankara 2002

T.H. "Manastır." *IA*. Vol. 7, p. 274.

Idriz, Mesut. *Manastır in the Second Half of the 18th Century, A History of a
Balkan City With Special Refrence to Ottoman Judicial Records*, (Unpublished Ph.D.
thesis) Kuala Lumpur 2002.

Imperial Legacy the Ottoman Imprint on the Balkans and the Middle East, ed. L.
Carl Brown , Columbia University Press, 1996, 15.

İnalçık, H "Ottoman Methods of Conquest", *Studia Islamica* 3, 1954, 103-125

İpşirli, Mehmet. "İmza" *DİA*, Vol. 22, p.252-255

Ismet Miroğlu, *Osmanlı Devlet Felsefesinde İnsani Değerler ve Hukuka Saygı*,
Istanbul 1992, pp. 73-77.

Jelavich, Barbara. *History of the Balkans*, Cambridge, Cambridge University
Press, 1983

Jennings, R.. “Women in early 17th century judicial records” *JESHO* 8/1 (1975) 53-114

Louis, G –Jaray, *Au jeune Moyaume d’Albanie*, (Paris: Hachette, 1914), pp.175-178;

Matkovski, Aleksandar and Stojanovski, Aleksandar, “Makedonija vo Vremeto na Razvojot na Osmanskata Imperija”, in *Istorija na Makedonskiot Narod*, vol: 1, pp 230-234.

Manastir Vilayetine Mahsus Salnâme, Manastir, Vilayet Matbaası, 1305 A.H.

Novaković, Dragan “Položaj Islamske Verske Zajednice u Bosni i Hercegovini za Vreme Austrougarske Uprave.” *Tokovi İstorije* 3-4 / 2002, pp. 7-28.

Tevfik, Mehmet. (Bilge), *Manastir Vilayetinin Tarihçesi*, Beynelminel ticaret matbaası, Manastir, 1327.

Norris, H. T. *Islam in the Balkans*. London: Hurst & Company, 1993.

. Obradovic, *Agrarna Reforma I Kolonizacija na Kosova*, Prishtina, 1981, p.222.

Ongan, Halit. *Ankara ’nın I Numaralı Şer ’iye Sicili*, Ankara 1958.

Ortaylı, İlber. *Hukuk ve İdare Adamı Olarak Osmanlı Devletinde Kadı*. Ankara:

Pakalın, Mehmet Zeki. *Osmanli Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlugu*, vols.: 1-3, Istanbul, Millî Eğitim Basımevi, 1993.

Popović, Aleksandre. *Balkanlarda İslam*, İstanbul 1995.

Redhouse, *New Redhouse Turkish-English Dictionary*, Istanbul 1979..

Salnâme-i Vilayeti Manastir. Manastir: n. p., 1308 A.H.

Sâmi, Şemsettin. “Manastir” (Bitola), *Kamûsü'l-A'lâm*, Vol. VI, 4437-4440.

T.H. “Manastir” , *İA*, vol.VII, p. 274

Üzer Tahsin , *Makedonya Eşkiyalık Tarihi ve Son Osmanlı Yönetimi*, Ankara
TTK. 1999

_____, “The Turks and the Balkans”, *TRBS*, 1 (1993), Istanbul, 9-42.

Tevfik, Mehmet. *Manastir Vilayetinin Tarihçesi ve İstatistik-i Umumiyesi*.
Manastir: Beyne'l-Milel Ticaret Matbaası, 1911..

Ursinus, M. “Manastir.” *EF*². vol. 6. (1991): 371-372.

Vishko, Ali. *Manastiri me Rrethina në Gjysmën e dytë të shekullit XIX sipas
burimeve Osmane dhe Diplomatiqe*. Shkup: Flaka e Vellazirimit, 1988.

Vladescu M.-Olt, *Constitution Dobrogei*, Bucureşti, 1908,p. 131